

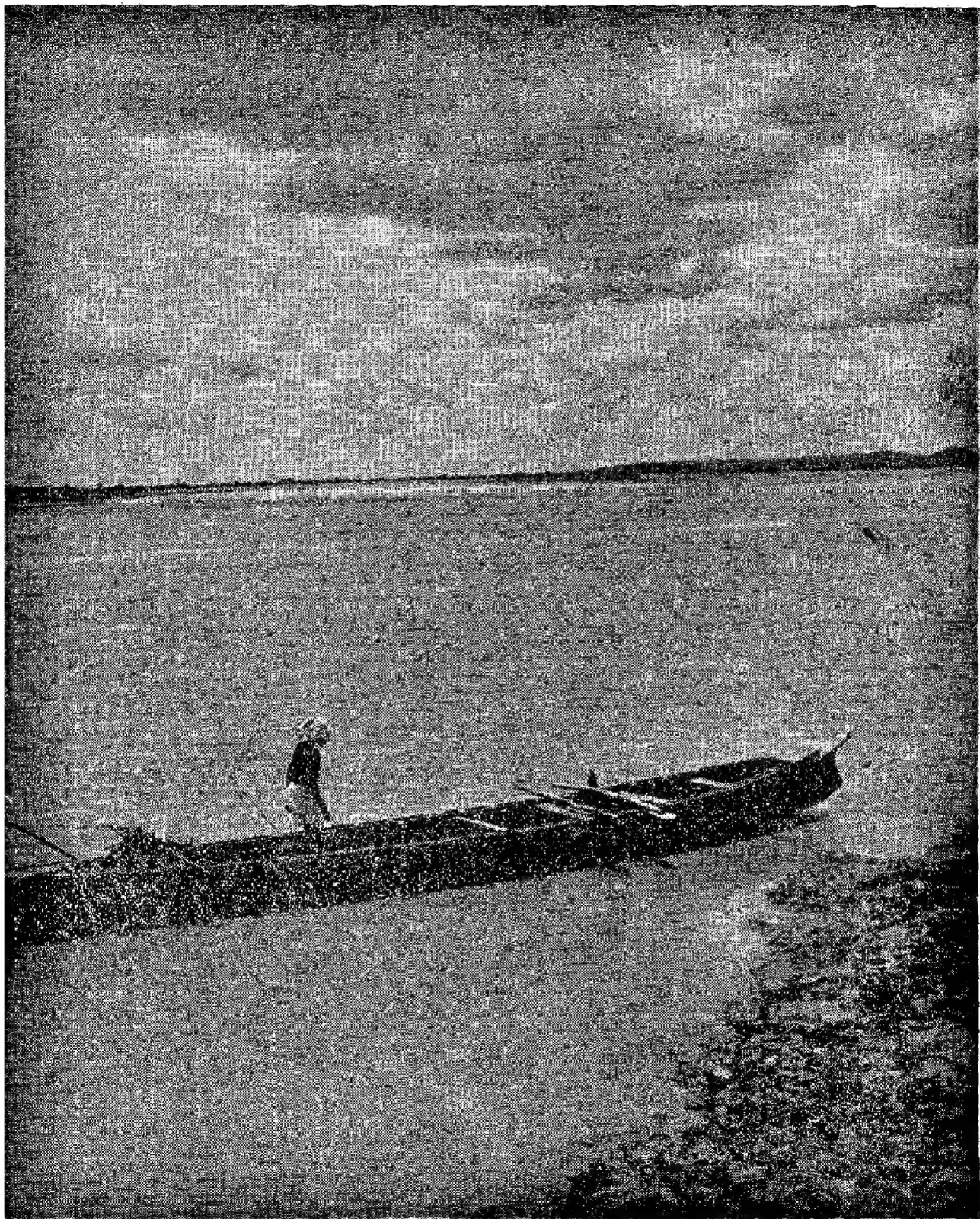
ఆంధ్రపత్రిక

సచిత్ర వార పత్రిక

ANDHRA PATRIKA
ILLUSTRATED WEEKLY

4 అంకం

నదిలో పడవ

కాటా: ఈమధ్య నవవ్రాసినాడు, కావ్యం.

సంపత్సర చందా
రూ. 12-0-0
విడివృత్తిక 4 ల.

సంపుటము 49
సంచిక 19
11.1-56

సచిత్తవారపత్రిక

Founder : K. NAGESWARA RAO

మన్మథ మార్గశిర బహుళ చతుర్దశి బుధవారం

సమస్తాంధ్ర మహాజనులకు సంక్రాంతిక సుక

రాబోయే సంచిక సంక్రాంతి సంచికగా
వెలువడుతోంది.

ఎక్కువ పేజీలతో - కొత్త అంధాలతో - కొత్త ఆకర్షణలతో

- ★ పోటీలో గెలుపొందిన రెండు కథలు
- ★ చక్కని వ్యాసాలు
- ★ అష్టాదశరమైన కథలు
- ★ ముచ్చటైన చిత్రాలు, ఫోటోలు.

వెల పావలా మాత్రమే
వీరి ప్రతి నేడే రిజర్వు చేసుకోండి.

న్యూ డిల్లీ లేఖ

శ్రీ కృష్ణ

(ఆంధ్రపత్రిక న్యూఢిల్లీ ప్రతినిధి)

విషయానుక్రమణిక

ముఖ చిత్రం : “నర్తకి సంధ్య

న్యూఢిల్లీ లేఖ— 2

చక్రవర్తిసత్కారం—

పి. గణపతిశాస్త్రి 5

శరలక్ష్మీవ్రతం—రవణ 10

అపూర్వహంతకులు (సీరియల్) 18

చిత్రమాలిక—పంతులు శాస్త్రి 17

సంజమబ్బులు—

ఆర్. యం. చిదంబరం 21

సినిమా— 38

అబల—(సీరియల్)

వాసమూర్తి 39

వనితాలోకం—

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి 48

బాలసాహితీ :

కాకీ అన్నపూర్ణ—

సి. విశ్వనాథం 48

బాలగేయం—

వజ్రపాణి 51

మార్కెట్ కాటర్—

(సీరియల్) 52

దేవికి తని తొండం

ఎనుగకు ఎందుకు ?— 56

తోకో సభలోను, రాజ్యసభలోను, ఈ వారంలో రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణ సంఘం నివేదికపై బహుమతిపొందినవర్ష జరిగింది. దీనితో ఈ చర్చలో ప్రథమ ఘట్టం ముగిసిపోయింది.

ఈ చర్చలో మూడు రి వందలమంది సభ్యులు పాల్గొన్నారు.

ఒకసారి సింహావలోకనం చేస్తే—ఈ చర్చలో ప్రాంతీయ దురభిమానాలు, నాయకత్వంలో సంపాదించబడిన ప్రతిష్టలను, నాయకత్వంలో ఉండాలా? కూడదా? అన్నదే ప్రముఖ సమస్య అయి కూచుంది. అంతే జాతీయైక్య భావం సంగతి ఎవరికీ పట్టినట్లు కనిపించలేదు. ఈ పునర్వ్యవస్థీకరణ వల్ల బయటదేశ ఆర్థిక సమస్యలుగాని, కేంద్ర రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్వేగాల పరస్పర సమన్వయ సమస్యగాని ఎవరికీ పట్టలేదు. ప్రధాన మంత్రి ఈ విషయంలో చాలా ఆందోళనపడినట్లు కనబడుతుంది. కనకశేఖరి గత్యంతరంలేక రాష్ట్రీయ దురభిమానాల ఉద్బోధన అణిచివేయడానికి ప్రత్యేకంగా ప్రాంతీయ సంఘాలేర్పాటు చేయాలని నూచించారు. దీనికి అందరూ ఆమోదించారు. ప్రధాన మంత్రి తమ ప్రాంతీయ సంఘప్రజాభివృద్ధి కొంత విస్తృతం చేసి ఈ సంఘాలకు కొంత బాధ్యత, పార్లమెంటులో తగినంత ప్రాతినిధ్యము కలిగించాలని ఆలోచిస్తున్నారు. ఈ విషయం చాలా ముఖ్యం. దీని అధికారాలు కూడా విస్తరించే అవకాశాలున్నాయి. రాజ్యాంగం కట్టడం ఏర్పాటుచేసినంత మాత్రాన ప్రయోజన మేమీలేదు. అవి పూర్తిగా అమలు పరచడం చాలా అవసరం. ఏది ఏమైనా చివరికి వాగ్మతగా గమనించవలసింది రాజ్యాంగం అమలుజరపడమే. దీనికిప్పడు గట్టి పటిష్ట సమయం వచ్చింది.

సిక్కు సంఘములను కొంత కొంత పరచాలనే లక్ష్యంతోనో, లేక కొంతపెద్ద

ఉద్యోగం ఇవ్వాలనే అభిప్రాయంతోనో సర్కార్ నవాబ్ సింగ్ ను కలకత్తా పోర్టు ట్రస్టుకు అధ్యక్షులుగా నియమించారు ఇంతకు పూర్వం ఈయన పంజాబు ప్రభుత్వానికి ప్రధాన కార్యదర్శిగా ఉండేవారు.

కేంద్ర ప్రభుత్వానికే! పోర్టు ట్రస్టు అధ్యక్షుడు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వోద్వేగం! కాని పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం కేంద్రాని కీ విషయంలో వెంటనే తన అధిక్షేపణ తెలియజేసింది. సర్కార్ నవాబ్ సింగ్ బెంగాల్ కు దానీ కనక ఈయన్ని పార్లమెంటు అధ్యక్షుడుగా నియమించడానికి వీలులేదని భూష పెట్టింది. పార్లమెంటు అధ్యక్షుడు పదిహేరణాల బెంగాలీయే అయి ఉండాలని పట్టుకట్టింది!

కేంద్రం ఈ జోహుమముకు తలదగి సర్కార్ నవాబ్ సింగ్ ను కేంద్ర ప్రజాభివృద్ధి సంఘంలో సభ్యులుగా నియమించింది. దీనితో పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రభుత్వం బాగా బిర్రబిగిసి, కలకత్తాలో ఉన్న ఇద్దరు రైల్వే జనరల్ మేనేజర్లు బెంగాలీలకొరనే వీరిని కూడా బదిలీ చేయాలని గట్టిగా పట్టుపట్టింది. కేంద్రం రాజ్యాంగ రీత్యా సంక్రమించిన అధికారం ఉపయోగించకపోతే—ఈ ప్రాంతీయ సంఘాలేర్పాటు చేస్తే మాత్రం ప్రయోజనం ఏమిటి? ఏటి వల్ల భారత జాతీయైక్యభావం బలపడగలదనే నమ్మకం ఏమి ఉంది? భారతదేశీయ శాఖ దస్తావీలు పరిశీలిస్తే ఈ విషయంలో ఇంకా కొన్ని రహస్యాలకు బయలుపడుతున్నాయి. పంజాబ్, పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రదేశాలంటి ఎ.వి.సి. రాష్ట్రాల సామాన్య వ్యవహారాలలో కూడా సమన్వయం కుదరడం లేదని తేలుతుంది. దీనికి ఆయా రాష్ట్రాల వ్యతిరేక భావం కొంతవరకు కారణమని చెప్పవచ్చును. కేంద్ర ప్రభుత్వం గట్టిగా పూనుకోకపోవడంవల్ల ఇటువంటి పరిస్థితులేర్పడుతున్నాయి. కేంద్రం ఇన్నా కృషినించి నీ తీరగతి రాష్ట్రాల

మాదా సర్వస్వతంత్ర రాజ్యాలనే దృష్టితో
వ్యవహరించింది ఇక ఇప్పుడు రాష్ట్ర
ప్రభుత్వం తమ హక్కులను అధికారం
రాలు తేలికగా జారవిడిచివేస్తాయా?
ఈ ప్రాంతీయ సంఘాల ఏర్పాటువల్ల
రాష్ట్రాలు తమ అధికారాలు ఒమలతో
తప్పురు

వెనక నూచించినట్లు పార్లమెంట్ బిల్లు
యంలో సంకుచిత సమస్యలు మాత్రమే
చర్చించి భారత జాతీయైక్యతానికి సంబం
ధించిన సమస్యలు చిల్లగా జారవిడిచి
వేసింది భారతదేశంలో
బయలుదేరి విచ్చేడికభావాలజిచివియ్యడా
నికి కేంద్రానికి చాలా అధికారాలున్నాయి
గతి ఎనిమిది ఏళ్ళనుంచి భారత జాతీ
యైక్యం దృఢపడితానికి కేంద్రం ఎన్నె
న్నో ఏర్పాటులు చేసింది కాని ఈ అధి
కారాలు పయోగించక పోవడంవల్లనే ఈ

సమస్య లేవడమవుతుంది. రాష్ట్రాల పున
ర్వ్యవస్థీకరణ సంఘానికి యీ సమస్య సమ
గ్రంగా చర్చించే అవకాశం కలిగింది. ఈ
సంఘం ఈ విషయంలో ఇలాగ వ్రాసింది.

“తక్కువ సంఖ్యగలిన భాషలు మాట
లాడేవారిలో ప్రభుత్వోద్యోగాల విషయం
లో చాలా అసంతృప్తి ఏర్పడుతున్నది.
రాష్ట్రాలలో స్థిరనివాసా లేర్పాటు చేసు
కొన్న వారికే ఉద్యోగా లివ్వాలని
చాలా రాష్ట్రాలు నిర్ణయించాయి అల్ప
సంఖ్యాకులు ఈ విషయంలో ఫిర్యాదులు
చేస్తున్నారు. ఆయా రాష్ట్ర ప్రభుత్వా లి
విషయంలోచేసే నిబంధనలవల్ల అల్పసంఖ్యా
కులకు బాగా అన్యాయం జరుగుతున్నదని
తెలుస్తున్నది. 8 సంవత్సరాలు మొదలు 15
సంవత్సరాల వాకా ఒక రాష్ట్రంలో
స్థిరంగా ఉంటేనేగాని ఉద్యోగార్హత
కలగదు. ఇది రాజ్యాంగ చట్టం 16 వ

క్లౌజునికి విరుద్ధం పరిస్థితులు పునర్విమర్శ
చేసేవాకా పాతఉద్యోగాలలో ఉన్న
వారిని ఆల్టాగ్ ఉండనిస్తున్నారు

ప్రస్తుతం ఈ విషయంలో పునర్విమర్శ
జరుగుతున్నట్లు తెలుస్తున్నది.

భారతపౌరుల మధ్య విచక్షణ చూపరా
దనే రాజ్యాంగ నియమాన్ని రాష్ట్ర ప్రభు
త్వాలు ఎంతవరకూ ఉల్లంఘించవచ్చునో నిశ్చ
యించే చట్టాన్ని పార్లమెంటులో ప్రవేశ
పెట్టవచ్చునని తెలుస్తున్నది ఈ చట్టాన్ని
తప్పక ప్రవేశపెట్టడం అవసరం. ఒక వేళ
అటువంటి ఉల్లంఘనను అనుమతించే
పక్షంలో, సాధ్యమయినంత వానిరహితంగా
ఉండేట్లు అనుమతించడం మంచిది.

కొన్ని రాష్ట్రాలు తమరాష్ట్రంలోని
ప్రధానభాష బాగా వచ్చుకుంటేనే తప్ప
ఉద్యోగా లివ్వకునడది ద్వారానూ, ఆ
భాషలో పోటీపరీక్షలు పెట్టడం ద్వారానూ

ఉద్యోగాలుచేసే మధ్యతరగతి స్త్రీలలో పెద్ద దక్షతలేనివారి పిల్లలకు ప్రాథమిక నుండి పాఠ్యంతో వరకూ
సంరక్షణ చేయడానికై ఆంధ్ర మహిళాసభ నెలకొల్పిన 'వాగ్గేయ శిశువారీ' కు మధ్యప్రదేశ్ గవర్నరు
డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య డిసెంబరు 28 వ శంకుస్థాపన చేశారు. ఈ చిత్రంలో డా॥ పట్టాభి, మద్రాసు
మేయర్ శ్రీ రామబాధ్ అయ్యర్, శ్రీమతి దుర్గాబాయి బేకే ముఖ్, శ్రీమతి కామతమ్మగారి బున్నారు.

బలియంగా ఉన్న భాషావర్గానికి అన్ని ఉద్యోగాలూ లభించేట్లు చేస్తున్నాయనీ, ఈవిధంగా ఇతర భాషావర్గాలకు అన్యాయం జరుగుతోందనీ కొందరు అంటున్నారు. ప్రస్తుతం చాలా రాష్ట్రాలలో పెద్ద ఉద్యోగాలకు పోటీపరీక్షలు ఇంగ్లీషులోనే జరుగుతున్నాయి. కొన్ని రాష్ట్రాలలో ఒకటో రెండో ప్రాంతీయ భాషల్లో కూడా పరీక్షలు పెడితే పెడుతున్నారు. చాలా రాష్ట్రాలలో ప్రాంతీయ భాషలో కనీసం ఒక పరీక్ష పత్రమైనా విధిగా ఉండితీరుతున్నది. చిన్న పరీక్షలకు ప్రాంతీయ భాషల్లో ఏదో ఒకటి విధిగా వచ్చి ఉండాలని నియమం ఉంటున్నది. ఇతర భాషలకు చెందిన అభ్యర్థులకు ప్రాంతీయ భాష బాగా వచ్చిఉండాలనే నియమాన్ని చాలా రాష్ట్రాలు అమలులో పెడుతున్నాయి.

రాష్ట్రంలోని ప్రభుత్వోద్యోగులకు ఆ రాష్ట్రపు ప్రభుత్వభాష బాగా వచ్చి ఉండాలనేది నిజమే. అయితే వచ్చిన బాధ్యత ఏమిటంటే, ఒక భాషావర్గానికి చెందిన అభ్యర్థులు మనకి కావలసినవారూ, మిగతా భాషా వర్గాలకు చెందిన అభ్యర్థులు మనకు అక్కరలేనివారూ అనే మన స్థితి అవసరమా అని. ఇప్పుడు కొన్ని రాష్ట్రాలలో అమల్లో ఉన్న ఆచారం చూస్తే ప్రధానమైన భాషా వర్గంవారికే అన్ని సౌకర్యాలూ కలుగుతున్నాయని తేలిపోతోంది. అందుచేత రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగాలన బడేవి, రాష్ట్రంలోని ప్రధానభాష వచ్చిన వారికే కాక ఇంగ్లీషు పిండిభాషలుగానీ, రాష్ట్రంలోని అల్పసంఖ్యాకులభాషలుగానీ వచ్చినవారికీ కూడా ఇచ్చేట్లు చూడడం మంచిది. అటువంటప్పుడు, ఉద్యోగానికి తీసుకున్న తరవాత ప్రాజెక్ట్ అయిపోయే లోగా రాష్ట్ర ప్రభుత్వభాషలో పరీక్ష పెట్టడం ఉత్తమం. చిన్న ఉద్యోగాలకు మాత్రం రాష్ట్ర ప్రభుత్వ భాషలోనే పరీక్షలు పెట్టవచ్చును.

ముఖ్యమైన ఉద్యోగాలకు వ్యక్తులను నియమించేటప్పుడు అధికారంలో ఉన్న పెద్దలుపరిపాలనా సామర్థ్యం నీతి, న్యాయం మొదలైన వాటి నన్నిటినితోసి రాజని వ్యవహరించేపక్షంగా ప్రవహిస్తూ, క్రమశిక్షణ ఇత్యాది విషయాలలో చాలా అన్యాయాలు జరిగే అవకాశం ఉంది. అందుచేత రాష్ట్ర పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్లలో సభ్యులను నియమించేటప్పుడు, ఆ సభ్యులు సంకుచితవాదులుగా ఉండకుండా చూడడం అత్యవసరం. రెండు మూడు రాష్ట్రాలకు ఒకే పబ్లిక్ సర్వీస్ కమిషన్ ఏర్పాటుచేయడంవల్ల

వైన కాపీనది సాధ్యంకావచ్చును. ఇలా రెండు మూడు రాష్ట్రాలకు ఒకే కమిషన్ సభ్యులను నియమించే అధికారం రాజ్యాంగ రీత్యా రాష్ట్రపతి కొక్కనికే ఉన్నది.

ఒక రాష్ట్రానికి సంబంధించిన కమిషన్ లకు కూడా ఈ మూత్రాన్నే వర్తింపజేయడం అవసరం. ఇందువల్ల ఈ కమిషన్ ల గౌరవ ప్రతిపత్తులూ, స్వాతంత్ర్యమూ అధికమవుతాయికూడాను.

భారత ప్రభుత్వమూ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలూ కూడా ఈ విషయానికి ఆత్యంత ప్రాధాన్యం ఇవ్వవలసి ఉంటుంది.

దేశంలో కొత్త రాష్ట్రాల తీర్మానానీ, రాష్ట్ర ప్రభుత్వోద్యోగాల పునర్వ్యవస్థీకరణం గూర్చి నిబంధన ఏర్పాటు చేయవలసి ఉంటుంది. ఏ ప్రాంతానికి చెందినవి స్పష్టంగా తెలియని ఉద్యోగాల విషయంలో ఈ పునర్వ్యవస్థీకరణం ఏమంత కష్టం కాదు. అటువంటి చోట్ల కూడా పరస్పరం బర్పించుకొని ఒక నిర్ణయానికి రావడం ఏమంత కష్టమయిన పనికాదు.

ఇక, సిబ్బంది కేటాయింపు వ్యవహారం. దీనికి, ఉద్యోగుల యిష్టానుష్టాలు ప్రాతిపదికగా తీసుకోవడం మంచిది. అంటే దేశ ప్రయోజనాలకి భంగం. కలుగకుండా ఉన్నంతవరకూ, ఈ పద్ధతి అవలంబించడం మంచిది. అటు ఉద్యోగులకూ, ఇటు కొత్త రాష్ట్రాలకూ కూడా సంతుష్టికరంగా ఏర్పాటు కావాలి.

తరగతివారీగా కాఖలు ఏర్పాటుచేసి, సిబ్బందిని కేటాయించినతిరువాత, ఆమీదకు ఆయా తరగతుల ఉద్యోగాల నమిషిటిని కలుపుకురావాలి. ఈ కార్యక్రమానికి ముందే కొన్ని పద్ధతులు, మూత్రాలు నిర్ధారణగా ఏర్పాటు చేసుకోవడం అవసరం. దేశ వ్యాప్తంగా అనుసరించడానికి నీలుగా పేటిని రూపొందించాలి.

ఈ లక్ష్యానికి అనుగుణంగా కనబడే మూత్రాలలో ఒకటి, ఉద్యోగుల సీనియారిటీ (ఉద్యోగ కాలాన్ని బట్టి సంపాదించే ఆధికత), ఇప్పుడు అమలులో ఉన్న వేతన ప్రమాణాలు ఉద్యోగ పరీక్షలు, ఉన్న స్థాయికన్న దిగజారి పోకుండా చూడడం. నేతృత్వ శ్రంగా అమలు జరుపడానికి వేతన ప్రమాణాలు నిర్ణయించే పర్యంతం ఇవి దిగజారిపోకూడదు. ఇప్పుడున్న రాష్ట్రాలలో ఆయా ఉద్యోగులకు ఉన్న సదుపాయాలకు భంగం కలుగకూడదు.

కాగా, ఈ విలీన కార్యక్రమ నిర్వహణకు సెలెక్షన్ సంఘం, ఉద్యోగులందరికీ

తమకు అన్యాయం జరుగదన్న విశ్వాసం కలిగించే పద్ధతిలో ఏర్పాటు కావాలి.

ఈ విలీన కార్యక్రమంలో ఏదైనా ఒక నిర్ణయంపై ఒకరికీ నచ్చకపోతే - ఆ విషయం విచారించడానికి ఒక్క అప్పీలు మాత్రమే చేసుకోవడానికి అనుమతించాలి.

అఖిలభారత స్థాయి ఉద్యోగాలను అవతరించనున్న కొత్త రాష్ట్రాలకు కేటాయించడం కేంద్ర ప్రభుత్వం మానేపని. మిగతా ఉద్యోగాల కేటాయింపు వ్యవహారం తా రాష్ట్ర ప్రభుత్వాల బాధ్యత. ఈ సందర్భంలో ఒక విషయం చెప్పవలసి ఉంది. రాష్ట్ర పునర్వ్యవస్థీకరణవల్ల కొన్ని చిన్న రాష్ట్రాలు కొన్ని పెద్ద రాష్ట్రాలు కలుస్తాయి. అటువంటి సందర్భాలలో చిన్న రాష్ట్రాలు, పెద్దవాటిలో 'చేర్చబడే' ప్రాంతాలుగా పరిగణించ తగదు. ఆ భావానికి ఆస్కారం ఇవ్వకూడదు.

ఈ మధ్య ఒక ప్రముఖ నాయకుడు ఈ విషయం ప్రస్తావించి, చిన్న రాష్ట్రాలలో పనిచేస్తున్న ఉద్యోగులకు న్యాయం కలగజేయాలని, ఆ మాటకొస్తే, ఎరిపట్ల బొదార్యంతో వ్యవహరించి, సరికి, అసంతృప్తి చింత కలుగకుండా చూడాలనీ పోక్కి చెప్పారు. ఇది ముఖ్యమైన విషయమే. ఆయా రాష్ట్రాల పరిపాలనా వ్యవస్థను, పునర్వ్యవస్థీకరించినపుడు ఈ విషయమై ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహించడం అవసరం.

ఇరగవలసిన కార్యక్రమం దృష్ట్యా ఇప్పుడు అఖిలభారత స్థాయిలో ఇరజనీరింగు, అటవీ, వైద్య, ఆరోగ్య వ్యవహారాల కాఖలు సెలకొల్పడం అవసరం.

ప్రాంతీయ దురభిమానాలు ఆరికట్టడం, సర్వే సర్వత్రా విశ్వాసం కలిగించడం జరగాలంటే, వైసచేప్పిన పద్ధతులతోపాటు, ప్రతి హైకోర్టులోనూ నియమించే న్యాయ మూర్తులలో కనీసం మూడోవంతును ఇతర రాష్ట్రాలనుండి తీసుకోవడం కూడా జరగాలి. ఉద్యోగ నియామకం జరిగినపుడు, ఆయా వ్యక్తుల ప్రతిభ, అనుభవం, శక్తి సామర్థ్యాలు, ఆతి ప్రధానంగా పరిగణించాలి. సువికాళమైన మనశోకంలో ప్రాంతీయ అభిమానం అనేది ఉండక తప్పదు కాని, దానికి హద్దు ఉండాలి. అది ప్రాంతీయ దురభిమానం కాకూడదు. మన రాజకీయ జీవనంలోనే కాక, ఆరికరంగంలో కూడా అఖిలభారత శ్రేయస్సుకు ప్రాధాన్యం ఉండాలి. ఈ సత్యాన్ని దీని అవశ్యకతను సర్వే సర్వత్రా గుర్తించి, గౌరవించి, పాటించినవాడు, రాష్ట్రాల పునర్వ్యవస్థీకరణవల్ల, రాజకీయ సమరాలు బయటపడేదానికి అవకాశం ఆస్కారం ఉండదు.

చక్రవర్తి సత్కారం

అలాటి అపరాధ వేళ విక్రమాదిత్య చక్రవర్తి ఆస్థానం అంతా అనందజ్యోతి కలలో ఉయ్యాల లూగిపోయింది! చక్రవర్తి కది లేక లేక కలిగిన సంతానం! అందులోను ముగళికుపు! ఇక ఆ పనికిందే సార్యభాముని అనంతరం సామ్రాజ్యభారం వహింపబోతున్నాడు! అందువల్ల అది చక్రవర్తి కౌశ సామ్రాజ్యానికింతటికీ మహాత్మ్యవే! ఇక రాజధాని ఉజ్జయినినగరము, రాజాస్థానము ఈ మహాత్మ్యవాంఛలో తలమునకలైపోవడంలో ఆశ్చర్యం ఏమి ఉంది!

అలాటి నిండుపేలోగంలో చక్రవర్తి విద్యాంసులకు, కవులకు, గాయనీనర్తకిమణులకు రత్నాంశురీయకాలు, అమూల్యములైన చీనచీనాంబరాలు, అగ్రహారాలు, కోర్కెలలు గాబహుకరించాడు! ఈబహుకృతి జరిగిన పిమ్మట సార్యభాముడు విద్యాంసులనందరినీ శిశువు జాతక

చక్రం పరిశీలించి ఫలితాలు చెప్పవలసిందిని ప్రార్థించాడు. విక్రమాదిత్యుడంతటి విద్యతృభువు 'ప్రార్థన'

కంటే విద్యాంసుల కిక వెరె ఏమి కావాలి గనక! అందరు తమతమ మాస్తాల్లో ఉన్న ఆ శిశువు జాతకం పరిశీలనలో మునిగి పోయాడు! అది భూర్భువస్వతాలమీద లాక్ష రసంతో లిఖించిన జన్మపత్రములు. పండితులే కాక చక్రవర్తికూడా స్వయంగా జాతకం పరిశీలిస్తున్నాడు! ఆస్థానజ్యోతి ర్విద్యాంసుడు ఆదిత్యభట్టారకుడు వేళ్లు ముడిచి మీసమేమిట లేక్క పెడుతూ మధ్యమధ్యన చక్రవర్తి ముఖకవళిక లొకకంట కవిపెట్టి చూస్తున్నాడు.

మధ్యాహ్నం చూడుచూమాలు గడిచి పోయాయి. దానికి నూచనగా రాజప్రాసాదం గోపురంమీద గంభీరంగా భేరిధ్వనులు మారుమోగాయి. కొంతసేపటికి ఆ సమావేశంలో మహాకాళవాళుని దేవాలయం గంటల గొంగలు వినిపించాయి. తరువాత "హరి! హరి! మహాదేవశంభో! జయ! మహాకాళనాథా! జయ!" ఇత్యాది జయజయధ్వనాలు లా గంటల గొంగలు లలో కొంచెం అస్పష్టంగా వినిపించాయి.

చక్రవర్తి కిరువైపులా ఒయ్యారంగా నిలిచిన చామరగ్రాహీణులు వింజామరాలు విస్తున్నారు. వారిద్దరికీ కొంచెం వెనక తాంబూలకరండకం బుజంమీద ధరించిన మరి ఒక సుందరి చిత్రప్రతిమలా నిలబడి, విద్యాంసు లెవరికైనా కర్పూర తాంబూలాల అవసరం కలగగలకేమోనని రెప్పవెయ్యకుండా నిరీక్షిస్తున్నది. గవాక్షలద్వారా ప్రసరిస్తున్న ఎండపొడలు రాజసభలో పరిచిన రత్నకంబభరణమీద పడి వింత వింత రంగులు వెదజల్లుతున్నాయి. అత్యుడవృథా కిరణాలుపడి అటు ఇటు కదులుతున్న తాంబూల కరండక వాహిని ప్రైడిపండ్లలాలు తళతళ మెరుస్తూన్నాయి. పక్కగా ప్రవహిస్తున్న శిప్రానది తరంగాల రోద ఉజ్జయినినగరం ఉత్సవకోలాహలాని కొక మంద్రశ్రుతిగా వివస్తున్నది. కొంతవరకు జాతకపరిశీలన జరిగిన తర

వాంట్లే "ఆ దేవేంద్రుడే విలాసార్థమై ఈ ఉజ్జయినిలో అనతిరించాడా! అన్నట్లుగా ఉంది! భాగ్య రాజ్యాధిపతులు పరమాచ్యుతులై ఉన్న శుభసమయంలో యువ మహా సార్యభాము లనతిరించాడు! ఆపైన బలమైన శుభగ్రహ వీక్షణం కూడా తోడైంది! ఇక వేరుగా విన్నవించవలసిందేమున్నది! మహాప్రభూ! జాతకుడు దతుస్సముద్ర వేలానలయిత భూమండలానికింతటికీ వికచ్చతాధిపత్యంవహించి తమ ప్రతాపంకూడా కొంచెం కించపరచగలడనే అనిపించింది!"

అని చక్రవర్తి ముఖంవైపు, మిగిలిన సభ్యుల ముఖాలవైపు చూస్తూ నెమ్మదిగా తన ఉన్నతాసనంమీద ఆసీనుడైనాడు.

చక్రవర్తి, మిగిలిన సదస్యులు ఈ శుభ ఫలితాని కెంతో అనందించారు. పిమ్మట విక్రమాదిత్యుని కటాక్షవీక్షణం మహార పండితునిమీదికి తిరిగింది.

అతడు అత్యంత భయభక్తులతో లేచి నిలుచుని—

"ప్రభూ! నేనెప్పుడు అకుభ ఫలితాలే చెబుతాననే అపకీర్తిపొంది ఉన్న

ప్రాచీన గాథాలహరి

వార చక్రవర్తి చూపు లాస్తాన జ్యోతిషి కునిమీద పడ్డాడు. ఆ విద్యాంసుడు వెంటనే లేచి నిలబడి సవినయంగా చేతులు జోడించి కొంచెం సంతోచిస్తూ—

"మహాప్రభూ! నా దొక్క మనవి! మొదటినించిన్నీ ముఖస్తుతి చేస్తాననే అపప్రథ ఒకటి నామీద పడిఉన్నది! ఇందు వల్ల నా కేమనడానికీన్నీ పాలుపోవడం లేదు!" అన్నాడు.

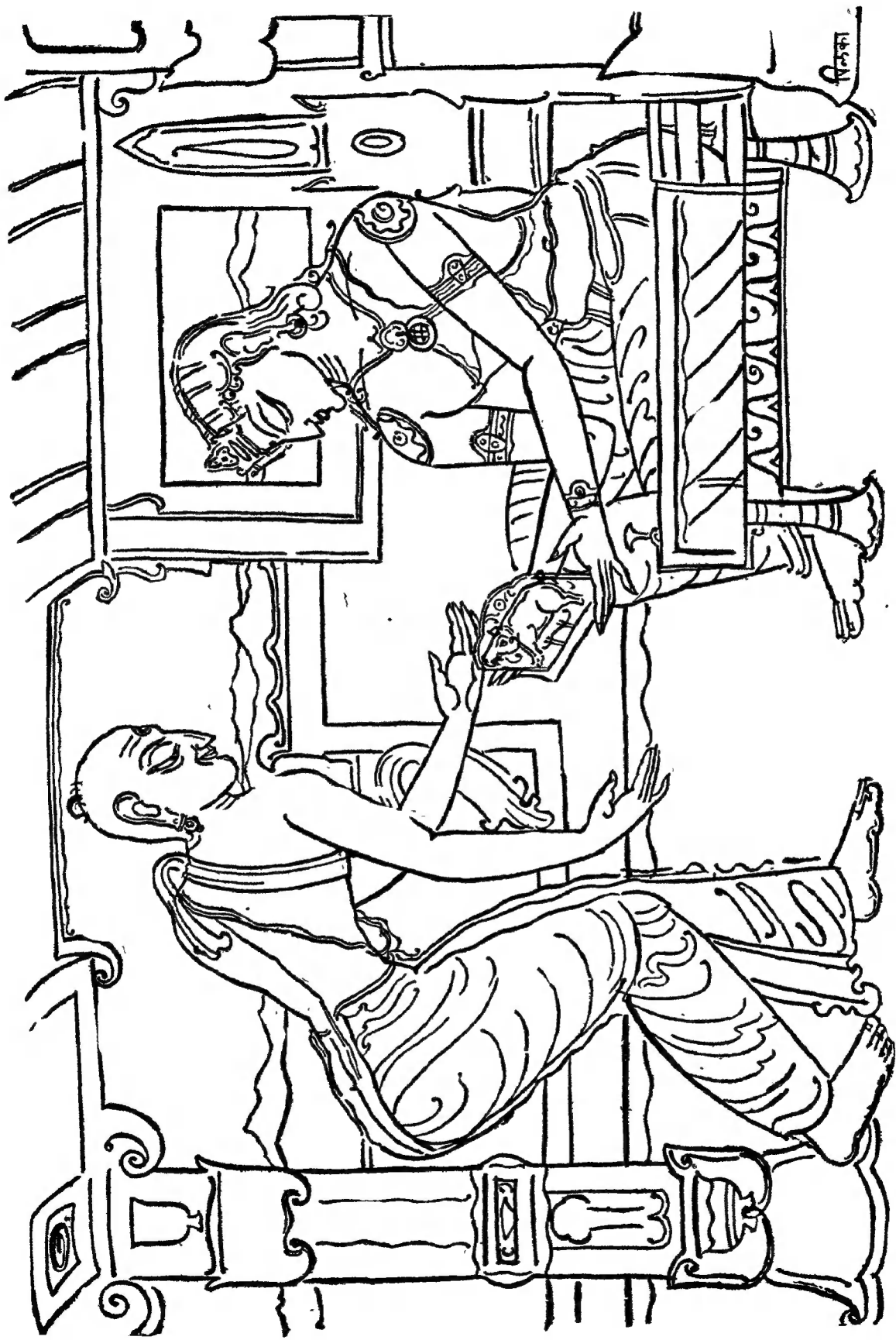
చక్రవర్తి పెదవులపై ఒక చిన్న చిరుసవ్వు చిందులు దొక్కింది! "ఆ సంతోచమేమీ ఉండవక్కరలేదు! యధేచ్ఛగా మాట్లాడవచ్చును! అని ఆ చిరుసవ్వుల పరమార్థం. జ్యోతిషికు దానిన జాతకచక్ర ఫలితం ఇలాగ విన్నవించుకొన్నాడు.

"సార్యభామా! రత్నాల గదిలో గులకరాయి బయలుదేరగదా! జాతకం పరిశీలి

వాణ్ణి! ఈ శుభసమయంలో నావంటికిమనపక్షి ప్రసంగం సమచింతంకాదు. నన్ను మన్నించండి!" అని వెంటనే కూర్చోబోయాడు. కాని చక్రవర్తి దానికనుమరించలేదు అందుచేత మహారపండితుడు తిరిగి సవినయంగా శిరస్సుకుంచి—

"జాతకం స్థూలదృష్టికి ఆస్థాన విద్యాంసులు చెప్పిపట్టుగానే కనిపిస్తున్నది. కాని ప్రబలమైన బాహ్యరీప్రదోషం ఒకటి పట్టి ఉంది. అది ఉంటే ఏన్నీ మహారాజమోగాలు పట్టివా—అవి ఏమీ ఫలించవు!" అని ముక్తసరిగా చూడువాక్యాలలో తన ప్రసంగం ముగించివేసి కూర్చున్నాడు. దీనితో జాతకవృత్తికలు పరిశీలిస్తున్న మిగిలినవారందరి మీద ఒక పెద్ద పిడుగు పడెట్టుంది! ఆస్థాన జ్యోతిర్విద్యాంసుని కళ్లు తేపురించాయి! చక్రవర్తి తోణకాలేదు! వెనకాలేదు. ఆస్థాన విద్యాంసుడు మరి చక్రవర్తి కనునన్ను కోసం వేచిఉండలేక చక్రవర్తి లేచి నిలుచున్నాడు! కాని దానికి విక్రమాదిత్యుని అంగీకారముద్ర పడలేదు! ఇక

పి. గణపతిశాస్త్రి

“మహాప్రభూ! ఇది మీ అపారమైన బౌద్ధార్యానికి మాత్రమే తార్కాణం!”
అన్నాడు మిహిరుడు సువర్ణవరాహ బహుకృతి స్వీకరిస్తూ.

చేసేదేమో లేక నిలుచున్న పడంగానే తన స్థానంలో చదివేటాడేబోయాడు.

మిగిలిన విద్యార్థులంతా ఇకముందు క్షణంలో ఏమీ జరగనున్నదో అన్నంత ఆత్రుతతో చక్రవర్తి కనుసన్నలు నిరీక్షిస్తూ ఉద్యమంగా వేచిఉన్నారు.

“ఇంతకీ ఘటకర్పర కవిత్వం లేదుంటా!” అన్నాడు వికమాదిత్యుడు. అందరు ఆశ్చర్యపోయారు! ఘటకర్పర కవికి జ్యోతిషశాస్త్రంలో ఉన్నది కేవలం శ్రుత పాండిత్యమే.

ఘటకర్పరకవికూడా ఈ చర్యలో తన ప్రసక్తి రాగలదని అనుకోలేదు! అయితా ప్రభువు ఆజ్ఞ అయిన తరవాత మరి మాట్లాడకపోతే బాగుండదుకొని కంగారుగాలేచి ఇలాగ విన్నవించాడు.

“నాది శ్రుతపాండిత్యమే నన్నది ప్రభువువారికి తెలియని విషయంగాదు! కేవలం విశోదార్థమై నన్నీ విధంగా ఆజ్ఞాపించి ఉంటారనే అనుకుంటున్నాను. అయితే— ఇన్నానీనంటే కవితావమానాని ఒక్క కవుల సామ్యేనని భావించేవాణ్ణి! ఈనాడీ విద్యార్థుల ప్రసంగా లాలకించిన తొం వారే— ఇక ఆవమానాని జ్యోతిష విద్యార్థుల కృతవంతమైపోయిందని తోచింది! ఇక నించి నేనీ కవితాపరిశ్రమ విరమించుకొని నాలుగు జాతిక దృశ్యాల గురించుకుంటూ కూర్చుంటే జీవితం సుఖంగా వెళ్లిపోతుందని భావిస్తున్నాను. ఈశ్వర వీరి ప్రసంగాలు విని బ్రహ్మాండవిధితుడైతాను.”

సభాస్థాయులంతా స్థూలంగా కవి చమత్కృతి గ్రహించి కలకల నవ్వాడు! చక్రవర్తి కవి వాక్కులోని లోలోపలి త్యం గాల్గులు, ఈసడింపులు గ్రహించి సుంధనగా ఒక నవ్వు నవ్వి, వెంటనే ఆ కవి పక్కనే సుఖాసీనుడై ఉన్న న్యాయ శాస్త్ర విద్యార్థులను ధేతా శభట్టు వైపు తిలకించాడు. ఆయన తిర్క్ శాస్త్రంలో నిధి. చక్రవర్తి ప్రత్యేకాభిమానం ఉన్న శాస్త్రం కనక జ్యోతిషంలో కూడా బాగా పరిశ్రమచేశాడు. ధేతా శభట్టు దిగ్గుడ లేచి చక్రవర్తి కిలాగ విజ్ఞాపన చేసుకొన్నాడు.

“మహారాజా! ఏలినవా రొక్క విషయం సావధానంగా దిద్దగిల్చేనికి వాతించుకోవాలని విన్నవించుకుంటున్నాను. ఆస్తావ జ్యోతిష విద్యార్థులైన అదిత్య భట్టారకులు అర్చజ్యోతిషంలోను, తాకిక జ్యోతిషంలోను దిగ్గుతులు! తమ సురీశాల సామ్రాజ్యంలో వారికి పాటి రాగల

మేటివిద్యార్థులను లెక్కరలేదు! వారివాక్కు సాక్షాత్తు వేదవాక్య! ఇక మిగిలిన పండితుల మాట! వీరికీ దిగ్గుంతలవరకు వ్యాపించిందగదా! పశ్చిమదేశాలనిం చివ చ్చి న యవవిద్యార్థులుకూడా వీరి పాదసన్నిధిని ఈ శాస్త్రం అభ్యసిస్తున్నారంటే— ఇక వీరి ఘనతవిషయం నేను చేరుగా విన్నవించవలసింది ఏమి ఉంది! వైగా వీరు యవవిద్యార్థులైతే ఆత్రుత్వ రహస్యాలు కూడా కూలంకషంగా అవగాహన చేసుకొన్నారాయాను! వీరిద్దరిలోను మనం ఎవరిని కొదవగలం! అయితే ఈ ఇద్దరు యవ సార్వభౌముల జాతికం కూలంకషంగా అవగాహన చేసి కేవలం పరస్పరవిరుద్ధమైన ఫలితాలు సెలవిచ్చారు! ఈ శాస్త్రానికి వీరిద్దరు మార్గదర్శకులుంటే వారుగదా!.....

ఆలోచించగా— ఆలోచించగా వాకు— జ్యోతిశ శాస్త్రంలోనే ఏదో గొప్పలోపం ఉన్నట్లు భాసిస్తోంది! అసలీ శాస్త్రం తిర్క్ వ్యాకరణాది శాస్త్రాల సరసన కూర్చో బెట్టడానికి తగిన శాస్త్రమే కాదని నా అనుమానం! ఈ మధ్యన ఈ శాస్త్రం లోగులు కొంచెం ఆకలింపుకొన్న తింవార నావంటి అల్పజ్ఞికి తోచిన అభిప్రాయం ఇది! ఆపైన మరి దేవరూరి చిత్రిం!”

ప్రసంగా లీవిధంగా పాకంలో పడ్డ తరవాత ఆస్తావ విషయమని కిక ఉండబట్టలేదు! చక్రవర్తి సెలవులేకుండానే ఆదితా బాద రాగా— అర్చకునిగా లేచి మంచుని తన ఘోష వెళ్ళబోసుకున్నాడు.

“ఘోషాక జీవేంద్రా! స్వయంగా శాస్త్రవేత్తలై ఉండినీ తిర్క్ పండితులు జ్యోతిషవంటి మహా శాస్త్రమే. “సర్వం మథ్య” అని కొటిపాతేశాడు! నిజాని కన్నీ శాస్త్రాలు అంతే! కనక నే చిన్నవాడే నేను శాస్త్రాభ్యాసానికి స్వస్తి చెప్పి హాయిగా ఆగమ్యుకొని తిరిగాను! ఈ విజ్ఞానం యవత్వా వాకు బాగా పసిపాపంలోనే అల్పింది! ఏలినవారు నన్ను వట్టి హాస్యగాడిని కొటిపాతేశారుగాని, ఈ మహా స్థానంలో విద్యద్విగుడం ఇచ్చి గౌరవింప దగినవాణ్ణి నేనొక్కణ్ణేమీ నా కివ్వకు గట్టి ధమాకలిగింది!”

విరూపకుని ప్రసంగం ముగిసేసరికి ఆస్తావం అంతా ఒక్కసారిగా విరగబడి నవ్వింది! గభీరముద్ర వహించిన చక్రవర్తి కూడా నవ్వుకుండా ఉండలేకపోయాడు! చివరికి తాంబూల కరండక గ్రాహిణి, చామర గ్రాహిణులుకూడా తమ సహజ విషయం విడిచివేసి కలకల హాసాలు చిలకించారు!

చాకచక్యం

ఆవరేషన్ పూర్తి అయిన కొంతనేపటికి రోగి కళ్లు తెరచాడు. “అంతా నవ్వుగా జరిగిందా బాబూ?” అన్నాడు నీరసంగా.

డాక్టరు అప్పటికే తన విజయానికి మురిసిపోతున్నాడు.

“ఓ. నిక్షేపంలాగ. ఒక సారికూడా నా చెయ్యి తెగ లేదంటే నమ్మండి” అన్నాడు విలాసంగా.

కాని జ్యోతిషవిద్యార్థుల రిద్దరు ఈ అవశోషణ కేమీ చెయ్యలేక వెలవెలబోయారు! మిగిలిన పండితులు మాత్రం లేచి చిరునవ్వు తెచ్చి పెట్టుకున్నారు. అదిత్య భట్టారకుడు మిగిలిన పండితుడు మాట్లాడినప్పటినుంచీ లోలోపల అల్పజ్ఞిపోతున్నట్లుడికి పోతూనే ఉన్నాడు! విరూపకుని ప్రసంగంతో అతనికి అరికాలిమంట నెత్తికొంది! ఒక్కసారిగా దూసినకత్తిలా లేచి నిలబడి— “మహాప్రభూ! తమరు ధర్మప్రభువులై ఉండినీ వేదాంగమైన జ్యోతిశాస్త్రానికి విధంగా అపచారం జరుగుతూంటే సహించి ఊరుకోవడం న్యాయంకాదు!— నావిజ్ఞప్తికూడా కొంచెం అవకాశం ఇప్పించవలసింది వేడుకొంటున్నాను.” అన్నాడు!

దీనితో సభలోనివారంతా ఒక్కసారిగా కిలా ప్రతిమల్లా నిర్భాంతపోయారు! చమచిచ్చినంతమాత్రాన ముందు వెనకలు చూసుకోకుండా చక్రవర్తిపై ఈ విధంగా నిందమోపడం సభామర్యాదలక్షణం కాదని వారిలో వారు గుసగుసలాడుకున్నారు. కాని చక్రవర్తి అల్లాగే ఉల్లాసంగా నవ్వుతూ అదిత్య భట్టారకునికి ప్రసంగాని కంగీకరించాడు.

దానితో భట్టారకునికోపం కొంచెం కొంతించింది. అతడిలాగన్నాడు.

“ఈ యజ్ఞ సంస్థం ఏర్పడినప్పటి నించీ మన ప్రాచీనార్థ సంప్రదాయాలన్నీ గంగలోకి రిసిపోతున్నాయి. తృతావే వేదాంగ జ్యోతిషం మరి భ్రష్టమైపోయింది. ఈ విషయం తమ దిద్దగిల్చేనికి లేవాలని నేనిన్నాళ్ల నించీ తాపత్రయ పడుతున్నాను.

★ చక్రవర్తి సత్కారం ★

—ఇక మా ప్రస్తుత వివాద విషయం! మిహిరపండితులు యువ సార్యభాముల జన్మపత్రాలలో ఏదో అస్పష్టమైన బాలారిష్ట దోషం ఉన్నదని ఉట్టింకించి ఉన్నాను! ఈ అస్పష్ట ఫలితాలవల్ల నే ఈ కౌన్సిల్ ఈ విధంగా నిర్ణయపాటైపోతున్నది! కనక విస్పష్టంగా ఆ బాలారిష్టం సంభించే సమయము, ఆ అరిష్టస్వభావము వివరించవలసిందని వారిని సవియంగా వేడుకొంటున్నాను!”

మిహిర పండితు డిక్ ప్రసంగించ దలుచు జోలేదు. ఏదో అస్పష్టంగా - ముక్తసరిగా సమాధానం చెప్పవలెనని అనుకున్నాడు. కాని చక్రవర్తి దాని కంగీకరించలేదు! విధి లేక అత డిక్ గన్నాడు.

“ఈమహోత్సవ సమయంలో ఈ విధంగా ప్రసంగించవలసి వచ్చినందుకు ప్రభువులు, సభ్యులు నన్ను మన్నించవలెనని ప్రార్థిస్తున్నాను. నేను యువవిద్వాంసులచేత అర్హతార్హిషం అధ్యయనం చేయించినమాట యథార్థమే. వారివద్ద స్వయంగా కొన్ని కౌన్సిలర్ల హాస్యాలు గ్రహించినమాట యథార్థమే! కాని అంతమాత్రం చేత అర్హతార్హిషం ప్రదానానికి నేను చేసిన అపచారమేమో నా కవగతంకాలేదు! ఇక నేను చెప్పిన జోస్యం విషయం మనవిచేస్తున్నాను. ఈజాతకుని ఆయుర్దాయం మరి రెండు సంవత్సరాలే! మూడవ సంవత్సరం ప్రారంభంలోనే వనరహాసంవల్ల అరిష్టం సంభించగలదు! అఖియం చెప్పినందుకు నన్ను మన్నించవలసిందని తిరిగి విన్నవించుకొంటున్నాను!”

మిహిరపండితు డిక్ మాటలవగానే సభలో మల్ల పిడుగుపడ్డట్లయింది! సభాస్థాయిలంతా నిర్భంతపోయారు! చక్రవర్తి కేమీ పాలు పోక విచారంగా మానముద్ర వహించాడు.

“అదిత్య ధట్టారకులకు నాదొక్క మనవి” అన్నాడు విదూషకుడు హతాత్తుగా లేచి నిలబడి. చక్రవర్తి ప్రశ్నార్థకంగా కను బాములు ముడిచాడు.

“మరి యువసార్యభాములపట్లాభిషేకం ఏ

సంవత్సరంలో జరగగలదో వారు విస్పష్టంగా తెలియజేయవలసిందని నా ప్రార్థన” అన్నాడు విదూషకుడు!

ధట్టారకుడు తీవ్రంగా నిలబడి “సరిగా నేటికి 20 సంవత్సరాల అనంతరం ఈ సభా మంటపంలోనే — చక్రవర్తి స్వయంగా యువమహారాజులుంగానికి ప్రామాణ్యభిషేకం జరగగలదు! ఇది ముమ్మాటికీ నిశ్చయం! యువసార్యభామునికి జయం! జయం!” అన్నాడు.

సభ్యులందరు ఆనందంతో ఒక్కసారిగా జయం! జయం!! అన్నారు. ఆ వార్తధ్వనాలతో సభలో మాతాత్తుగా వర్షం కురిసి వెలిసి నట్లయింది.

విదూషకుడు తిరిగి లేచి నిలబడి చక్రవర్తి కెదురుగా దీనంగా ముఖం పెట్టి అతివిషయంగా చేతులుకట్టుకుని “పోనీ ఆనాటికే నా వన్ను తమ ఆస్థానవిద్వాంసుణ్ణిగా ఏర్పాటు చేయించవలసిందని నా ప్రార్థన!” అన్నాడు. సభలో వెంటనే ఉచ్చేక్తుగా కలకలహాసం చెలరేగింది నాటికి కరిషత్తు ముగిసిపోయింది.

2

పిమ్మట కాలకముంలో రెండు సంవత్సరాలు రెండుదినాలుగా గడిచిపోయాయి. చక్రవర్తి కీజ్యోతిర్విద్యమీద గాఢాభిమానం ఉన్నమాట వాస్తవమే! అయితే గొప్ప గొప్ప విద్వాంసులు చెప్పిన భావిఫలితాలు కూడా ఒక్కొక్కప్పుడు తప్పిపోతూ ఉండవల్ల ఆ కౌన్సిల్లోమీద నయలే నేను - కౌన్సిల్లాలమీదనయలే నేను - కొంత కొంత అవిశ్వాసం ఏర్పడినమాట - వాస్తవమే!

కొనిధివిద్యత్తురీతయంలో తమాతమాపడని మహామహాలు చాలా అరుదుగా ఉంటారు! అందులోను చక్రవర్తికి లేకలేకలిగిన కుమారుడు! అతడు సామ్రాజ్యానికంతటికీ ఒకే ఒక వారసుడు! అవధి సమీపించినకొద్దీ ఎంతగా జ్యోతిశ్శాస్త్రం కాదనుకొన్నా - చక్రవర్తికి లోలోపల కుమారుని భవిష్యత్తు విషయమై కొంచెం భయం ప్రారంభమైనది! అదిత్యధట్టారకుడు, మిహిరపండితుడు ఇద్దరు కొన్ని కొంతక్రియలవల్ల భావిదుష్కలితాలు కొంతవరకు ఉపశమించవచ్చునని అంగీకరించారు! అందువల్ల చక్రవర్తి రాజపురోహితుణ్ణి పిలిపించి - ఆ నేకమైన అరిష్టకాంతిహామలు, దానసర్పాలు యజ్ఞయాగాలు చేయించవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు. మొట్టమొదట రెండేళ్లయినా నిండీ నిండని పసి బాలకునికి వనరహాసం మూలంకం గా మృత్యువు సంభించగలదంటే ఎవరికీ విశ్వా

సంకలగలేదు. చక్రవర్తికి ఈ మాటల్లో ఉన్న జౌచిత్యం గోచరించకపోలేదు! అయినా అంతేపురం ఉద్యావవనాల పరిసరాలలో ఎక్కడా అడవిపండుల పసికూసలు కూడా కనబడకపోయినది గట్టిగా కట్టి చేశాడు. మొదట అరిష్టాల్లో వనరహాసాల నామరూపాలు లేకుండా రూపుమాపి వెయ్యాలని సంకల్పించాడుగాని — యజ్ఞ వరాహమూర్తి ప్రాచీనకాలంనుంచి చక్రవర్తి వంశీయులకులదైవం. వారి పతాక చిహ్నంకూడా యజ్ఞ వరాహమే! అందువల్ల ఆ ప్రయత్నం విరమించి అరిష్టాల్లో వనరహాసాలు సందరించే ప్రాంతాలకు గట్టి పరిమితులు ఏర్పాటు చేయించాడు. రాజకుమారునికి ఏవిధమైన అపాయము సంభవించకుండా అహోరాత్రాలు - కంటికి రెప్పలా కాపాడవలసిందని ఆజ్ఞాపించాడు.

మూడవ సంవత్సరం ప్రారంభంలోనే అరిష్టం సంభవించగలదని మిహిర పండితుడు జోస్యం చెప్పాడుగా! ఆ ప్రారంభం అంటే ఎంతకాలమో విస్పష్టంగా తేల్చి చెప్పవలసిందని చక్రవర్తి పండితుణ్ణి ప్రశ్నించాడు.

“మహాప్రభూ! మూడో సంవత్సరంలో మొదటి మాసంలోనే ఆ అరిష్టం సంభవించగలదు.”

“కాంతక్రియలవల్ల ఈ అరిష్టం కొంతించదా?”

“అది కొంతవరకే కొంతిస్తుంది. కాని జాతకుని కంఠికంపై ఒక్కక్షణంకూడా ఆయుర్దాయంలేదు!”

“అది ఆ మాసంలో ఏ క్షణంలో జరగగలదో తెలియదా?”

మిహిరకుడు కొంచెంసేపాలోచించి, “తెలుసుకోవచ్చునుగాని - నా కౌన్సిల్లజ్ఞానం బహు పరిమితం! అదిన్నీ గాక గ్రహగతిని బట్టి కౌన్సిల్లజ్ఞాలు భవిష్యత్తు నూడనా ప్రాయంగానే నిర్ణయిస్తారు. అంతేగాని అల్పాల్యమైన తారతమ్యాల్లో లెవరు నిర్ణయించి చెప్పగలరు! అది తెలిసినవాడైతే ఒక్కడే!” అన్నాడు.

ఆ పిమ్మట ఆ మూడో మాసంకూడా చాలా వరకు గడిచిపోయింది. క్రమంగా వసంతం ముదిరి గ్రీష్మం ప్రారంభమైనది. ఆ మాసావధి సమీపించినకొద్దీ పుత్రప్రేమవల్ల విక్రమాక్కురి మృత్యుయంలో భయాందోళన లెక్కువైనాయి. ఆస్థాన జ్యోతిష పండితుడు, ఆమాత్యులు ఇక ప్రాణాపాయం దాటిపోయినట్లనని చక్రవర్తి కనేక విధాలుగా ధైర్యం చెప్పారు! అయినా చక్రవర్తి మృదయంలో నిత్యము అరణ్య వరాహాలు గోండ్రిస్తూన్నట్లే ఉండేది!

మానవమృదయంలో భీభక్త్యంగా పెల్లుబి

నారసింహ లేహ్యము
 రంగారావు చేరినది. మహామునిశ్లాక, విస్మత్తున మొదలగువాటిని హరించి బంధుమిత్ర కృపద్విధికిరిగించును. 20 ట. డబ్బీ గె. 4. పోస్టేజీ అ. 15. పి.సి.పి.ఆంధ్రకో, “ఆయుర్వేదసమాజం” పెరిడేసి, నెల్లూగజిల్లా.

కీ॥ శే॥ వేమూరి గగ్గయ్య

సుప్రసిద్ధ నటుడు శ్రీ వేమూరి గగ్గయ్య గతమానం 80-వ తేదీన స్వర్ణులయినారు. వీరి మృతి నాటక, సినిమా అభిమానులకు చాలా విచారకారణం. వీరు స్టేజీ నటుడు గానూ, సినిమా నటుడుగానూ తెలుగువారి మన్ననలను చూరగొన్నారు. అనేక పౌరాణిక చిత్రాలలో నటించి ఒకప్పుడు అసంఖ్యాక ప్రేక్షకులను రౌద్రభయానకరస విశకులను చేశారు. పౌరాణిక చిత్రాలపై జనుల మోజు మళ్ళీన తరువాత వీరు సినిమాలనుండి విరమించుకున్నారు. కాని నాటకాలు వేస్తూనే వచ్చారు. పక్షవాతంతో బాధపడుతూ కాలభర్యం చెందారు.

కీన భయాందోళనలే ఒక్కొక్కప్పుడు భౌతికరూపాలు ధరిస్తూంటాయి. ఆనాటి రాత్రి గ్రీష్మధిక్యంవల్ల బాగా ఉక్కపోసింది. చక్రవర్తి రాజప్రాసాదంమీద శింశుకయ్య కనతిదురంలనే హంస తూలికాతల్పంపై పవ్వళించి, కలతవిద్రలో ఏదో కలవరించాడు. దిగ్గజలేచి తూర్పున్నాడు! అతనికి అరణ్యవరాహం మేడమీదికి దూకివచ్చి యువసార్యభౌమని హృదయం వాడి కోరలలో చీల్చివేసిట్లుగా కలవచ్చింది! కాని లేచి చూచిన తరువాత అదంతా భ్రాంతి మాత్రమే అని స్పష్టపడింది!

చక్రవర్తి దైవధ్యానం చేసి తిరిగి పవ్వళించాడు. ఎక్కడా ఆకలాదశంలేదు. గాలిస్తంభించింది. నల్లనల్లగా కారుమబ్బులు కమ్మకున్నాయి! ఉండి ఉండి హఠాత్తుగా జంఝూమారుతం వీచింది! ఘోరఘోరస్వనులతో పిడుగుపడింది. కెవ్వరికేక వినిపించింది. చక్రవర్తి లేచి ఒక్క అంగలో శిశువు కయ్యదగ్గరికి చేరుకున్నాడు! ఎదురుగా రక్తనిక్షైపోయిన కయ్య! పరిజనులంతా పరుగెత్తుకువచ్చారు! మొదట ఈ ఘోర దారుణానికి కారణమేమో ఎవరికీ తెలియలేదు. కొందరు పిడుగుపడి ఉండవచ్చుననుకొన్నారు. రాజప్రాసాదంపై ప్రతిష్ఠించిన పతాకంపై నిలిపిన లోహవరూహమూర్తి వాడి కోరలు శిశువు హృదయం చీల్చివేశాయి! గాలి తాకిడికా పతాకం విరిగి నేలపై ఒరిగి అక్కడే పడిపోయింది. వేగరులు రాజప్రస్తుల కోసం పరుగులు పెట్టారు. వారంతా శాయశక్తులా చికిత్సలు చేశారు. కాని విధి బలియమైపోయింది.

3

ఈ వార్త ఉజ్జయినీ నగరం అంతటా కార్చిమ్మల న్యాపించింది. ఈ సంఘ

టనపై విద్వాంసులు తమలో తామనే కవిధాలుగా వాదోపవాదాలు సాగించారు. కొందరు మిహిరుని జోస్యం అత్యుచితం ఫలించిందన్నారు. మరికొందరది వసవరాహం కాకపోవడం వల్ల జోస్యం పూర్తిగా తప్పిపోయినట్లే అని చప్పరించేశారు.

అటు తరువాత రెండుమూడు నెలలవరకు చక్రవర్తి ఆస్థానంముఖమే చూడలేదు! సన్నిహితులైనవారెవరికోగాని చక్రవర్తి దర్శనమే కాలేదు!

ఆదిత్యభట్టారకుడు తన జోస్యం తప్పినా మిహిరుడు చెప్పినట్లు జరగలేదుగదా! అని చాలా ఆనందించాడు! ఈ దెబ్బతో అతనికి దేవదీమన్నా జరిగిపోగలదని లోలోపల చాలాఉవ్విళ్ళూరాడు. కాని విద్వాంసులలో చాలామంది ఆ విషంగానైనా మిహిరుని జోస్యం ఫలించిందా! అని పరమానందభరితులైనారు. ఇంతకీ చక్రవర్తి లోలోపలి నిర్ణయమేమో ఎవరికీ అంతు దొరకలేదు. చక్రవర్తిని ఎంత మంది దర్శించినా-ఆయనతో ఆ విషయం ప్రస్తావించడానికే దెబరిపోయేవారు. అటు చక్రవర్తి-ఇటు మిహిరుడు-ఈ విషయంలో కేవలం ధౌదాసీన్యం వహించి ఊరుకున్నారు. అలాగలాగ ఆరుమాసాలు గడిచిపోయాయి.

హఠాత్తుగా విద్వాంసులందరికీ ఆస్థానానికి రావలసిందని ఆహ్వానాలందాయి. అందరు తిరిగి చక్రవర్తి రాజకార్యాలపరిశీలిస్తున్నారు గదా! అని సంతోషించారు.

విద్వాంసులందరు పల్లకిలెక్కి ఆస్థానద్వారంజేరుకు చేసరికి ఆస్థానంఅంతా నూతనాలంకారాలతోకలకలలాడుతూంది! అందరు ఆశ్చర్యపోయారు! లోపలికి వెళ్ళి తమతమ సమున్నతాసనాలపై సుఖాసీనులయినారు. చక్రవర్తి చాలా ఉల్లాసంగా ఉన్నాడు. ఆ ముఖంలో ఎక్కడా విషాదచ్ఛాయే కనిపించలేదు. కొంతసేపటికి చక్రవర్తి మిహిరుని సమ్ముఖాని కావ్యనించాడు. ఆయన మెల్లిగా అడుగులు వేసుకుంటూ చక్రవర్తి సంచోసన సమీపంలో నిలుచున్నాడు.

చక్రవర్తి బంగారు పల్లెరంలో ఉంచిన నవరత్నముఖచిత్రమైన సువర్ణవరాహం ఆయన కండువజోయాడు! మిహిరుడు తనకన్నులే నమ్మలేక పోయాడు! అటు వంటి మహాగౌరవం ఇదివరకెన్నిగూ ఆ ఆస్థానంలో జరిగి ఉండలేదు! సదస్సులందరు క్షణంలో ఇది గ్రహించుకొని జయజయధ్వానాలు చేశారు!

మిహిరుడు సవినయంగా శిరస్సువంచి- “మహాప్రభూ! దీనికి నేననర్హుణ్ణి! నేనన్నది ఫలించ లేదు! ఒక్క జేకో ఏదో విశుంగా ఫలించినా దేవరవారి కది శుభఫలితంకాలేదు!” అన్నాడు.

వెళ్ళి భోజనానికి వెళ్ళిన రామూ లడ్డూలు కడుపునిండా తిన్నాడు. వెళ్ళిపెద్ద మళ్ళీ లడ్డూలు వడ్డిస్తూ “రామూ, ఇదిగో ఇంకో లడ్డూ. తినమ్మా” అన్నాడు.

“కడుపులో ఖాళీ లేదండీ. చాలా తిన్నాను,” అన్నాడు రామూ.

“పోనీ, జేబులో వేసుకో. ఇంటికెళ్లాక తినచ్చు.”

“జేబులు కూడా ఖాళీగా లేవండీ” అన్నాడు రామూ.

శుభాశుభాలతో నిమిత్తంలేదు! మీజైదు మ్యోనికి వాక్కుద్దకి మాత్రమే ఈ సన్మానం! అదీ గాక రన్నది అత్యుచితం యధార్థమైనది! వసవరాహమని మీరన్నారు! అది లోహప్రతిమే అయినా వసవరాహమే! అది సజీవమా? నిరీవమా? అన్న మీమాంస కీ వివాదంలో ప్రసక్తేలేదు!” అన్నాడు సార్యభౌమడు. ఇక మిహిరుని కా సన్మానం అంగీకరించక తప్పలేదు!

“మహాప్రభూ! ఇది మీ అపారమైన భౌదార్యానికి మాత్రమే తార్కాణం?” అన్నాడు మిహిరుడు సువర్ణవరాహ బహూకృతి స్వీకరిస్తూ.

ఆస్థాన విద్వాంసులందరు ముక్తకంఠాలతో తిరిగి జయజయధ్వానాలు చేశారు! పిమ్మట చక్రవర్తి సవినయంగా మిహిరునికి నమస్కరించాడు.

“సుప్రతాపాప్తిరస్తు” అన్నాడు మిహిరుడు చేతులెత్తి.

“ఇది మీ అ మో ఘా శీర్వ చ నం” అన్నాడు చక్రవర్తి.

“ఆశీర్వదించడానికి సమర్థులైన మహా నీయులెందరో ఈ ఆస్థానంలో ఉన్నారు. ఆ అర్హత వారు లేరు. నేను కేవలం తమ జాతక చక్రఫలితం దృష్టితోనే ఈ మాట అన్నాను” అన్నాడు మిహిరుడు!

ఆస్థాన విద్వాంసుల జయ జయధ్వానాలు తిరిగి ఇంకో కసారి మిన్నందుకొన్నాయి!

ఆనాటినించి మిహిరుడు వరాహమిహిరుడనే విశ్వ విఖ్యాతి సంపాదించుకొన్నాడు!

వరలక్ష్మీ వ్రతం

బ్రహ్మసూత్రం ప్రకారం, మధ్య ఇంట్లో కాపురం ఉన్నవారి విధుల క్షయం. పెద్దల మాటలపట్ల గురి గౌరవం ఉన్న విశ్వేశ్వరరావు పొరుగుంట కొత్తగా దిగిన నూర్యనారాయణగారి సుపుత్రి గాయత్రిని ప్రేమించాడు. ఆమె మేడమీది గది కేటాయించుకుంది. తెలియగానే, విశ్వేశ్వరరావు పిన్నికీ మా బాబాయికీ నచ్చకెప్పటిబాలి తనూ తమ మేడమీది గదిలోకి మారాడు.

పొరుగింటి పండకల్యాణి ఆమెకొట్టికే పెనించి కాంపు ఎత్తేసి, కింద గదిలోకి మారిపోయింది. చదువు మానేసిన గాయత్రికి ఉజ్జీగా తనూ తన గదులు మార్చడంతోసం తలకొప్పి, జ్వరం, కుడిచేయి కొద్దిగా తెగుట, కాలిబొటన వేలికి చెబుతగులుట మొదలైన కారణాలు వచ్చింది. విశ్వం ఆఫీసుకి వెళ్తుండే మూడూ జరిగింది. ఆర్యులెలా గాయత్రి జపించినా ఫలితం లేకపోయింది.

గాయత్రి ఇంటికి వస్తుంది. పిన్నితో కబుర్లాడుతుంది. తన భోగటూ శ్రద్ధగానే వింటున్నట్లు కనబడుతుంది. అయినా తన కిటికీలోంచి చూచినపుడు, తిరస్కార భావం కనబడేది ఆమె మొహంలో. ఒక్కొక్కసారి తనని చూసి నవ్వుకున్నట్లు కనిపించింది. పిన్ని దగ్గర హేళనగా మాట్లాడినట్లు అనిపించింది.

ఒకనాడ ముహూర్తాన తన ఊహలు నిజమేనని నిర్ధారణగా తోచింది విశ్వేశ్వరరావుకి. ఉత్తరక్షణాన, “ఈ పిల్ల నెలాగైనా పెళ్ళాడుతాను” అని ఒట్టుపెట్టుకున్నాడు.

అయినా గాయత్రి ప్రసన్నకాలేదు.

* * *

శ్రీరామ పతన మందిరంలో కూర్చుని పత్రికవంక దీక్షగా చూస్తున్న విశ్వేశ్వరరావు పక్కనే ఒక జోగినాథం చేరాడు. అతనుకూడా పత్రికలోకి తొంగి తొంగి చూసి చుగుచుకున్నాడు. “పేజీ అయిపోయింది. పక్కపేజీ చూడాలి. ఎంతసేపటికీ విశ్వం పేజీ తిప్పుడాయ్, జోగినాథం చూడవచ్చేసి పేజీ తిప్పాడు. విశ్వం విసుక్కులేదు, మేనక్క లేవా అని గసరలేదు.

జోగినాథానికి కుతూహలం కలిగింది. “పేపరు లాక్కుంటున్నా గసిరికొట్టకపోవడానికి కారణం ఏమిటా అనిపించింది. అంత విరక్తి చేసికా అనిపించింది.

“ఏమిటోయ్ విసి నాథం? అలా ఉన్నావు?” అన్నాడు.

అసలు సెసలు సినిమా హీరోలా అతి మెల్లిగా తలఎత్తి కుడివైపుకి తిప్పి బాధగా చూశాడు విశ్వం.

“అర్చేవాడివా తీర్చేవాడివా?” అన్నాడు విసుక్కు.

“అరుస్తాను, తీరుస్తాను. నీ కొచ్చిన కచ్చం చెప్పవోయ్” అన్నాడు జోగినాథం.

“అయితే చెబుతా పట్టు. ఏ మాత్రం సాయం చేస్తావా?”

“పూజా పురస్కారాలు లేక బూజుపట్టి ఉన్నానుగాని, నెవేద్యం పెటు మరీ నా మహిమ చూపిస్తాను” అన్నాడు జోగినాథం హుసాగుగా.

ఉదయం తొమ్మిది వేళారు. విశ్వం ఒక్కక్షణం ఆలోచించి, జ్వరం వచ్చిందని వెళ్తు చీటిరాసి, ఆఫీసుకు పంపేశాడు. తరవాత జోగినాథాన్ని వెంటబెట్టుకొని, నైవేద్యం పెట్టడానికి గయ్యేరాడు.

* * *

ఫలచోరాల అనంతరం, ఆత్మకథను వివేదించాడు విశ్వం.

“పంతులూ - ‘గాయత్రీ’ జపం ఏంపని చెయ్యి. నువ్వు రేపట్నంచే నూర్యనమస్కారాలు ప్రారంభించాలి” అని తూచి తూచి సలహా చెప్పాడు జోగినాథం—

విశ్వం చప్పగా నవ్వాడు.

“అయినా కాకపోయినా నూర్యనారాయణగారు నిన్ననే చెన్నపట్టణం వెళ్లారు. 15 రోజులవరకూ రారట”

జోగినాథం ఊహలకి బేరపడింది. ఇంకో సిగరెట్టు ముట్టించాడు “మీ గాయత్రి అమ్మగారి పేరేమిటో తెలుసా?”

“వరలక్ష్మీమ్మగారు”

“రైట్. శ్రావణమాసం సగం గడిచిపోయింది. పోలేపోయిందిరే కాని నువ్వు

ర వ ణ

రేపటినించీ వరలక్ష్మీవ్రతం చెయ్యి. మీ మావగారు రాగానే నూర్యనమస్కారాలు ప్రారంభించు. ఆపైన నే చెప్పిన రోజున ఉద్యాపన చేసుకుంటువుగాని” అన్నాడు జోగినాథం ధీమాగా.

“నీకే అన్నాడు విశ్వం నీరసంగా.

“మరేం భయంలేదు భక్తిప్రపత్తులతో వ్రతం ఆరంభించి, ఆవిడ వాత్సల్యాన్ని సంపాదించు. ప్రసన్నురాలుగా చేసుకో” అని జోగినాథం, విశ్వానికి వరలక్ష్మీవ్రత విధానం ఉపదేశించి, ఇంకో సిగరెట్టు పుచ్చుకొన్నాడు.

“పెద్దలను ఖాతరు చేయకుండా, ముఖా ముఖి ప్రేమించి పెళ్ళాడబోయిన ఆసా ములు ఆట్టే మంది నెస్కొచ్చివట్టు గానలలో కనబడకు దక్కా మొక్కలు బోలెడు తిన్నవాణ్ణి నేనూ ఎరగను అంకురి ‘అన్యథాశరణం నాస్తి అని నమ్మి మరీ వ్రతం చెయ్యి” అని హెచ్చరించి, మిగతా సిగరెట్టు తీసుకున్నాడు జోగినాథం.

* * *

విశ్వేశ్వరరావు, గురూ పరేశాను సారం, మర్నాడు నూర్యోదయూత్సావమే నిద్రలేచాడు. ప్రకృతి తెల్లగా, చల్లగా, చక్కగా కనబడింది. “ఓహో పొగున్నే తేనే ప్రకృతి సౌందర్యం ఆస్వాదించవచ్చు కాబోయ్” అనుకున్నాడు విసుక్కుకి వెళ్ళి చూశాడు ‘గాయత్రీ’ సుమ్మం కడిగి ససుపు కుంకం పెడుతుంది గాయత్రి, అభినేత్రి, సావిత్రి, రచయిత్రి, కవయిత్రి అని గబగబా అనుకున్నాడు. కాఫీ త్రాగి నైకిరెక్కి, గోదావరి ఒడ్డున ఉన్న ఆంజనేయస్వామి కోవెలకు వెళ్ళాడు. పూజావిగారికో నగు స్కారంపెట్టి, కోవెల ఆవరణలోకి వెళ్ళి కోసుకున్నాడు. చక్కచక్క ఇంటికి వెళ్ళి వచ్చి, పిన్నికి నాలుగు పువ్వు లిచ్చి పెరట్లోకి వెళ్ళాడు. వరలక్ష్మీమ్మగారు పెరట్లో ఉన్న మంచార, నందివరసం కోసుకుంటుంది ‘పువ్వులు కావాలి’ అండి అనే శాకు సాచాసింది.

వరలక్ష్మీమ్మగారు మురిసిపోయింది పువ్వులందుకుంటూ ‘శ్రీఘమేవ కల్యాణప్రాప్తిరస్తు’ అని ఆశీర్వాదించింది చదువుగా.

విశ్వం సిగ్గుపడిపోయాడు.

“ఏరా. విశ్వం. ఏం కథ. కొంపలిసి సంధ్యవందనం కూడా చేస్తా వేమిటి?” అన్నాడు బాళ్ళ బాబాయ్. బాబాయి పక్కన నవ్వాడు.

“అక్కడికి రోజూ సంధ్యవార్చనట్లు” అన్నాడు విశ్వం సాధ్యమేంత గట్టిగా. బాబాయిని సావిట్రికి వెళ్ళనిచ్చి పిన్నిని బ్రతిమాలుకున్నాడు విశ్వం. సంధ్యవందనం సంగతి దండోరా వేయించవద్దని.

“ఒరేయ్. సంధ్యవార్చనన్నట్లు తెలిస్తే కాలేజీ పిల్ల లెవరూ ఎదురుకట్టు ఇచ్చినా పెళ్ళావునుమా” అం దావిడ నవ్వుతూ.

“మరేం ఫరవాలేదు. ఇంటర్ ఫెయి లయినవాళ్ళు చాలు. అసలయినా ఇప్పుడు పెళ్లి గోడ చెందుకు? అన్నాడు విశ్వం.

“మరే నాయనా. ఏడుమల్లెపాల ఎత్తు రాజు కుమారిని, ఎంత చక్కనిదాన్ని వరిస్తావో చూస్తాంగా” అంది పిన్ని.

* * *

భారతం, భాగవతం, రామాయణం, స్త్రీల వ్రతకథలు, మొదలైన నుంచి పుస్తకాలన్నీ ఎక్కడెక్కడి నించో పట్టుకొచ్చి, వర లక్ష్మమ్మగారికి ఇచ్చేవాడు విశ్వనాథం. రోజూ తెల్లవారే సరికి పూసజ్జ నిండా పువ్వులు కోసుకువచ్చి అందించేవాడు.

కుక్రవారంనాడు విశ్వేశ్వరరావుకి అధికారిత్వం కాలుకి పెద్దదబ్బు తగిలినందువల్ల అఫీసుకి నెలపు పెట్ట వలసివచ్చింది.

■ నాడు వ్రతం అయినందువల్ల అతను తొలి కోడితో మేలుకుని, కాకితో పడు న్నాడు.

“ఆయన ఊళ్ళో లేనందుకు, ఈ అబ్బాయి లేకపోతే, వ్రతం, పేరంటం ఎంత అభాసయి పోను” అని వరలక్ష్మమ్మగారు ఊహ ఇదై పోయి పడేపడే ■ ముక్క అంటూ వచ్చింది. విశ్వం మురిసిపోయి, పరు గున జోగినాథం దగ్గరకు వెళ్లి చెప్పాడు.

■ భేష్. కథ చారిన పడింది. కానీ” అని పిత్తు తట్టాడు జోగినాథం.

* * *

గాయత్రి హిందీ చదువుతోందిట.

“బుధవారం పరీక్షలు బాబూ. కాస్త శ్రమనుకోక, ఇవాళా రేపూ దానికి రెండు ముక్కలు చెబుదూ, నాయన్నాయన” అని ప్రాధేయపడింది వరలక్ష్మమ్మగారు.

“ఎంతమాట, తప్పకుండా.” అన్నాడు విశ్వం.

“నీకొచ్చిన ఇంకోటి పాండిత్యానికి ట్యూషన్ చేప్పగలవురా! నైగా ఆఫీసు లేదు?” అంది పిన్ని.

“మరేం ఫరవాలేదు రేపూ ఎల్లండి అంపకంపాలతో ఊత్తం ఒచ్చేస్తుంది లే.” అన్నాడు విశ్వం.

మర్నాడు పదిన్నరకి అఫీసు నుంచి కణి రొచ్చింది అర్రెంటుగా రమ్మని. అప్పటికి గాయత్రికి పారం చెబుతున్న మాదావు డిగ్రీ, జ్వరం సంగతి మర్చిపోయి విశ్వం అఫీసుకుకి వెళ్ళాడు.

“ఏదీ జరగం?” అన్నారు ఇం నీసుగారు పక్కన నవ్వి. తనంపై ఆయనకి అభిమాన మని విశ్వాసికి తెలుసు.

“జ్వరం కదండి. వచ్చే వేళయిందండి. నిన్న ఆదివారం పదికొండెంటికి వచ్చిందండి. మళ్ళీ ఇవాళా...” అని నసిగాడు.

“అబ్బాయ్. ఇకేంకుదరదు. ఇకనుంచి నీకు రెజైలకోసారి తప్ప జ్వరం రాకూడదు విదార్శెల్ల కోకసారే కాలు విరగొట్టుకోవాలి... నెలకోసారి చెయ్యి తెగొట్టుకోవచ్చు. తలనొప్పి ఎంత జోరుగావచ్చినా పొద్దుట పడకొండులోగా పోయితేరాలి. పెద్ద పెద్ద ఖాయిలాల అసలు వలకాదు. ఏదాటి ఓసారి వచ్చినా 15 రోజులూ పోవాలి” అన్నాడాయన తలవంచుకుని ఏదో రానుకుంటూ.

“అలాగేనండి, ఇవాళా రేపూ మాత్రం జ్వరం రానివ్వండి” అన్నాడు విశ్వం నెలపు తీసుకుంటూ.

* * *

క్రావమాసం, దానితోపాటు, విశ్వం వరలక్ష్మీవ్రతం పూర్తికావచ్చాయి. పారు గింటివారింట చారు ఘుమ ముమలాడినట్లు, పిన్ని కాచినచారు ఘుమ ఘుమలాడదని విశ్వం అనేకసార్లు థం కామీ ద చెప్పకొట్టినట్లు చెప్పాడు. ఓసారి కాస్త జరంవచ్చినపుడు, వాల్చింట్ చారుకావాలని పోలి లేప్పించు కునిపేనించి, మర్నాడు అనగళ్ళగా ఆచారు రుచులను పొగిడాడు.

చెన్నాపట్టణించిమూర్యనారాయణగారు వచ్చిన మర్నాటి ఉదయమే విశ్వేశ్వరరావు మూర్య న మ స్కారాలు కూడా ప్రారంభించాడు.

విధరుగుమీద కూర్చొని దంత భావనం

చేస్తున్న ఆ మూర్యనారాయణగారు, మాతాత్తుగా ఈ నమస్కారంచూసి మాడలిపోయి లోపలికి పరుగెత్తాడు.

“జూనే ఇలారా. వాళ్ళెప్పుడూ నాకు దండం చెట్టాడెందుకు?” అని అడిగేవాడు ఖచ్చితంగా.

“నాయో రాతా : రాయుచ్చుకు కొట్టి నట్లు చెప్పాచ్చారే. ■ పిల్లాడిసంగతి మీకోం తెలుసుకే ఎంత ఒడ్దికా... ఎంత వినయం... ఏంవందనం. అలాంటి పిల్లాడు గర్భనాసన పుట్టడానికి ఆ తల్లి ఏంనోచిందో” అంటూ ఆవిడ అదే ఇదిగా చెప్పకుపోయింది.

* * *

జోగినాథం చాలా మెచ్చుకున్నాడు విశ్వం అదృష్టానికి. “పంతులూ కథ ముగిసి నట్టే. ఇంకేంలేదు చిన్న ఉద్యాపన ఉంది. అది కాస్తాచేస్తేమా. నీ నోము పండిందే. అయితే బెక్కసంగతి...”

“ఫరవాలేదు. ఎంతో చెప్ప” అన్నాడు విశ్వం మామయిగా.

“దావాదీనా తడిసి చూ పెడవుతుంది కాని, పాతికలో సరేస్తాను.”

“రైకో. ఉద్యాపన ఏమిటో చెప్ప.” జోగినాథం చెప్పాడు.

విశ్వం, ఏడిసినట్లుండన్నాడు. జోగినాథం నీమొహం, నీకు తెలిదు అన్నాడు.

విశ్వం రైకో అన్నాడు.

ఉద్యాపనకి క్రావమాసం ఆఖరి కుక్ర వారం సాయంత్రం ముహూర్తం పెట్టారు. లక్ష్మీవారం సాయంకాలం విశ్వం పెరట్లో పిట్టగొడకి చేరబడినందుని, పిన్నితో “నేటి సమాజంలో సంస్కరణలు! అను విషయంపై విజ్ఞాన చర్చజరిపాడు. వరలక్ష్మమ్మగారు తులసి మొక్కకి పూజచేయడానికి రావడం చూసి, వరకట్నాలు ఎంతదారుణమా, కావాలనేవారు ఎంతరాక్షసులూ ధాటిగా ఉపనర్సించాడు.

అందమైన
మీ
అవశ్యమునకు

ప్రసాదం
సాబ్

RATHOD TRADING CO. MADRAS-1.

ఉచితం! ఉచితం!! ఉచితం!!!

ప్రెసిడెంట్ స్టోకోశ్ ప్రతి

ఒక్కరికి ప్రఖ్యాత ఫిల్మితార బొమ్మగల అందమైన 1956 క్యాలెండరు ఉచితముగా యివ్వబడును.

మీ డిలరును అడగండి.

తయారు చేయువారు :

రథోడ్ ప్రెడింగ్ కంపెనీ

సౌకార్ పేట - మద్రాసు-1.

వరలక్ష్మి వ్రతం

‘దౌరా ఏమిగాప్సహృదయం’ అని ముక్కుమీదవేలేసుకు మరీ ఆశ్చర్యపడింది వరలక్ష్మిమ్మగారు. గాయత్రి ముసిముఫి నవ్వులునవ్వుతోన్నదల్లా పక్కననవి ఇంట్లోకి వెళ్లిపోయింది.

“ఇంకా పోవేనా” అనుకుని కంఠ కోవకు ఉన్నారుమంటూ, మేడమీదకి వెళ్లి పోయాడు విశ్వం. మర్నాడు సాయంత్రం మనకనంద్య వేళ, పిన్ని వరలక్ష్మిమ్మగారింటికి వెళ్లి, తాంబూలం పుచ్చుకువచ్చింది.

వేసుకున్న పథకం అనుబంధంగా దానికి విసుముసుకురా దా వ్యవస్థ లేనందువల్ల, విశ్వం పెరట్లోనే విహరిస్తున్నాడు.

“ఒరేయ్ విన్నీ ఇలారా.” అంది పిన్ని వంటింట్లో పీటవేసి.

విశ్వం వెళ్లాడు.

“నామీద నీకు గౌరవంఉంటే చెప్పినట్లు విని, వాళ్ల గాయత్రిని చేసుకో” అంది.

విశ్వం నోరుతెరిచి అట్టే కొయ్యబారి పోయాడు.

“దినకపోతే నీఖర్బం. లక్షణమైనపిల్ల, బుద్ధిమంతురాలు నేవల్లికంఉంది. ఆయనా ఆవిడాకూడా నిన్ను చూచి ఎంతో ముచ్చట పడుతున్నారు. “అతినికి గి నాకటన్లు = పుచ్చుకోకూడదని పట్టింపుఉంటే, అదేదో మరొకవిధాన ముటచెబుతాం” అని బ్రతిమాలారు. ఇప్పుడే చెప్పింది. ఆయన రాత్రికి రైలుకి వెళ్లిపోతున్నారు. నువ్వు ‘ఊ’ అంటే మళ్లీ రాగానే వెళ్లేస్తాను. అన్నిటూ, అసలుసంగతి మర్చిపోయాను. అలాఉంది గాని, ఆ పిల్లకి నువ్వంటే పంచ ప్రాణాలానూ ఇందాక నానదటే, సిగ్గుపడించి చెప్పిందికూడా. అలాటి లక్ష్మి నీకు వెయ్యి జన్మలెత్తినా దొరకదు. ఉ అసరాబాబూ” అందావిడ.

కొయ్యబారిన విశ్వేశ్వరరావు అతికష్టం మీద ‘ఊ’ అన్నాడు.

‘పిన్ని’ సంతోషంతోలేచి, పొరుగింటికి వెళ్ళిపోయింది. ఎవరో వీధి తలుపుతెట్టారు. ‘వచ్చే రచ్చే!’ అంటూ విశ్వంవంక చూచి అవడే వెళ్లింది తలుపుతీయడానికి.

అంతలోనే పెరట్లో చప్పుడైంది. ‘కొంప మునిగింది. అయినా ఇంతలేటుగా చేబితే ఎలా. జోగినాథం ఉద్యాపన కోచ్చాడు కాబోలు’ అన్నాడు విశ్వం గట్టిగానే. అంటూనే లేచి పెరట్లో వెళ్లాడు.

“అయ్యో! అయ్యో దొంగ దొంగ” అంటూ వరలక్ష్మిమ్మగారు, ఆమెభర్త గాయత్రి పెరట్లోకోచ్చారు. విశ్వం చెంకున గోడదూకి అటు వెళ్లాడు.

పారిపోతున్న అదొంగ పెట్టినుక్కం దగ్గర రాయితిగిలి బోల్లగిలా పడ్డాడు.

‘త్వరగా లేచిపో’ అన్నాడు విశ్వం దొంగదగ్గరకై. అంతలోనే వరలక్ష్మిమ్మగారు, ఆమె భర్త వచ్చేయడంతో గుట్టు బయటపడుతుందని విశ్వం తెగించాడు. లేచి పారిపోబోతున్న జోగినాథం రెక్కపట్టుకుని లేపాడు.

“దొంగ వెధవా? ఎక్కడికి పోతావ్” అని గద్దించాడు చేతనయినంత కోపంగా.

“కవిషేపుల్ని? పిలుస్తా ఉండు” అన్నాడు నూర్యనారాయణగారు.

విశ్వానికి ప్రేరణగా పైనించి లేచి పోయింది. ‘అబ్బేబ్బే వద్దండి మనవాడే... ఐమిన్... మనమే చిదిగొట్టి పంపేద్దాం శుక్రవారం పూటా ఒకమానవుణ్ణి కైలుకు పంపటం ఎందుకు’ అన్నాడు.

“అవెధవేం చేకాడో నీకు తెలుసా బాబూ మాల్కొకి నేను వేసిన నెక్కను తీస్తున్నాడు. అంతలో నేను వచ్చి అట్టే అన్నాను. ఒక్కక్షణం ఆలస్యమయితే... ఇంకేమన్నా ఉందా”

“అంటే రెండి పిన్ని గారు ఐమిన్ అత్తయ్యా. అయినా వదిలేద్దాం పోలీసుల గోల మనకెందుకు. మనమే... నేనే తన్నేస్తా” అన్నాడు విశ్వం గంభీరంగా.

“వెధవని దొక్క వారికల్లేసి మరీ వదలు బాబూ” అన్నారు నూర్యనారాయణగారు గోచీ బిగించుకుంటూ.

వ్రతం చెడ్డా ఫలందక్కూరి ఇప్పుడు వ్రతం ముగిసే లోగానే ఫలం దక్కింది. జోగినాథం దొంగతనం చేయబోవడం. తను

అసలు సంగతి

పెళ్ళిసంబంధం కుదిరింది.

తాంబూలాలు పుచ్చుకున్న తరువాత, పెళ్ళికొడుకుతో, కాబోయే బావమరది కబుర్లు మొదలుపెట్టాడు.

“మీకు ఉమర్ ఖయాం ఇష్టమేనా?” అన్నాడు.

పెళ్ళికొడుకు కాస్త ఆలోచించాడు. “నా కంత నచ్చదండీ. జహంగీర్ పాద్షా అలీ మామూలుగా తింటాను. అయినా పేర్లు వేరుతప్ప అన్నీ తీసే” అని ఖేళ్లన నవ్వాడు.

ఇంటికి వెళ్ళిపోతున్నపుడు పెళ్ళికొడుకు పెద్దన్నయ్య మందలించాడు. “వెధవా తెలికపోతే తెలిదని చెప్పేయ్యరాదు. ఉమర్ ఖయం అంటే జలేబీలాటి మిరాయనుకున్నావు కాబోలు. అది ఉత్తరాదివాళ్లు నిమ్మకాయ మసాలావేసి చేసే బటాణీలతో చేసే వంటకాన్ని ఉమర్ ఖయ్యాం అంటారు.”

అడుపడి, “దొంగని తిరిమివేసి అత్తగారి మెప్పులందుకోవడం ఈవ్రతానికి ఉద్యాపన, ఇప్పుడు గనక ఈఉద్యాపన చెడితే గుట్టు రట్టుఅవుతుంది. కథ చెడిసికొడుతుంది. ఫలం నిష్ఫలం అవుతుంది.

“జోగినాథం! నన్ను తుమించు” అని మనసారా అనుకుని, చుట్టూ ఉన్నవారికి అనుమానం కలగకుండా ఉండగలందులకు గాను, అంతకన్న మనసారా జోగినాథం బట్టా పట్టుకొని పీపుబద్దలయేలా బాదాడు విశ్వం. చెబ్బుచెబ్బుకీ ఐదూ పది, పదిహేను చొప్పున పరిహారం ఇచ్చు కుంటూనని సాంకేతిక భావలో చెబుతూనే వాస్తవికత ఉట్టిపడేటట్లు అభినయించడానికికై, జోగినాథం చెంపలుకూడా వాయగొట్టాడు.

మంచి చెడ్డూ

వెల 2-0-0

పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకం

ఆంధ్రగ్రంథమాల,

మద్రాసు-I.

అపూర్వ హంతకులు

మూలం: ఎడ్వార్డ్ హెన్రీ

అనువాదం: 'వినాయక'

'బాకా'లో దురంతం

ప్రిస్టికి పదిన్నర అయింది. మాన్ ఫ్రెడ్ పాయ్ కార్డు లిద్దరు గుర్రపుబండిలో పాటక చేరినంది తిరిగి వచ్చేస్తున్నారు. బండి హోవోవర్ స్క్వోర్ గుండా అక్క ప్లగ్ బిధికిసి తిరిగింది. మాన్ ఫ్రెడ్ పాయ్ కార్డుకు చాలా జాగ్రత్తగా సలహా ఇస్తున్నాడు:

"మొట్టమొదట ఎడిటర్స్ మాడాలని చెప్పి! సరే! నిన్ను వాళ్ళాఫీసులోకి తీసుకు పోతారు. నీవ్యవహారం అక్కడి వారికి చెప్తు. అయితే అది తిమవల్ల అయ్యేపనిగాదని వాళ్ళ తిమర్వాదిగా మాట్లాడుతారు. అంతే గాని నిన్ను బీధులోకి గొంతుయ్యరు గదా! నువ్వు ఎడిటరుగిడిలోకి వెళ్ళి మిషమీద అయిఉంటు తిరుగుతూ చివరికి ఆగడిదగ్గరికి జేరుకుంటావు. ఆ ఎడిటర్లక్కడ లేడన్న సంగతి నువ్వెరుగుదువు. మెలిగా ఆ గదిలోదూరు! అప్పుడ నివని పూ రిచ్చేమో. ఇవతరికి రా! ఎవరూ అక్కడ లేకపోతే తలుపు బిగించు! నిన్ను తరయినాదూ నీ—గదిలో ఉన్నవారి దగ్గర నెలపు తీసుకున్నట్టు నటించు!"

పాయ్ కార్డు టుట్ట కొవ కొరికాడు.

"నీ కవరుకు నుమారు గంటసేపటిదాకా ఆరని జను రంటించావంటే—వ్యవహారం మరి ముఖాగా ఉంటుంది! తెలిసిందా! ఇంగ్లీషు దిలేక్టివు లిలాంటి కవరుదూస్తే నుండేలు బాదుకుంటారు."

బండి అక్కపర్దు బిధిలోనించి ఆ పక్క కోడుకి మళ్ళింది. మాన్ ఫ్రెడ్ బండితలుపు తెరిచి, 'మనమిక్కడ దిగుదాము' అన్నాడు. బండివా డా బండిబిధికి ఒక్క పక్కగాటి, "మిరింకా చాలాదూరమే పోవాలన్నాడు బాబూ!" అన్నాడు.

మాన్ ఫ్రెడ్ బండి కిరాయి ఇచ్చితే "ని జ మే గా ని—సువింక వెళ్ళిపో!" అన్నాడు.

బండి కనుమాపు మేర దాటిపోయేదాకా ఇద్దరు బిధిపక్కనే నిలబడి బాతాఖాన

వేరారు. తరవాత కొన్ని చిన్న పీఠులు దాటి పికాడిలీ దగ్గరికి వచ్చారు. నాలుగడుగులు వసి పక్కనేఉన్న హాటల్లో ప్రవేశించారు. పాలరాతి బల్లల దగ్గరగా కూర్చున్న జనంలో కొంతమంది సిగరెట్ కాలమ్మా మాట్లాడుకొంటున్నారు. కొంతమంది పోని యాలు నేవిస్తున్నారు. గోస్సారెక్ ఆ పక్కనే ఒక బల్లదగ్గర కూర్చుని ఒక పాడు గాటి సిగరెట్ కాలమ్మన్నాడు. తీవ్రంగా ఏదో ఆలోచిస్తున్నాడు.

గోస్సారెక్ అక్కడ తలసవ్వడండుకు ఈ యిద్దరు ఏమీ ఆళ్ళు ర్య పడ్డట్టు క న బ డ లేదు! కాని మాన్ ఫ్రెడ్ గుండె గతుక్కుమంది. వెలవెలబోయిన పాయ్ కార్డు చెంపల్లో జేగురు రంగు పాదలు పాటసురించాయి!

అందరు ఒకపోటికి తేరారు. బల్లదగ్గరికి వచ్చిన నాఖరుతో ఏ తేజో కౌవాలని చెప్పారు. నాఖరు లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు. మాన్ ఫ్రెడ్ మెలిగా "భేరీ ఎక్కడ ఉన్నాడు?" అన్నాడు.

గోస్సారెక్ మెలిగా బుబా రెగత కాడు. తరవాత చెక్కు చెదరకుండా— భేరీ "ఉదాయించాడు!" అన్నాడు.

ఒక్క నిమిషంసేపు ఇద్దరు కిమన్నా క్తి. గోస్సారెక్ మళ్ళీ అందుకుని "మాన్ ఫ్రెడ్! నువ్వు బిధిగా! వెళ్ళేముందు భేరీ పేపర్లమేనా ఇచ్చావా?" అన్నాడు.

మాన్ ఫ్రెడ్ కోసని తల ఊపాడు: "అవి ఇంగ్లీషు పేపర్లు. అయితే భేరీ! ఇంగ్లీషు అక్షరం ముక్కు కూడా తెలియదు!"

జరిగిన కథ:-

స్పెయిన్ తేజంలో ప్రభుత్వానికి వ్యతిరేకంగా విప్లవం జరుగుతున్న రోజుల్లో విప్లవకారులు ఇంగ్లండులో మకాంవేశారు. వాళ్ళని వెళ్ళగొట్టడంకోసం అంగ్లదేశమంత్రి పార్లమెంటులో ఒక చట్టం ప్రవేశపెట్టాలని అనుకున్నాడు.

'అపూర్వహంతకులు' ఆ చట్టం ప్రవేశపెడితే చంపి వేస్తామని బెదిరిస్తూ ఉత్తరం రాశారు. 'బాకా' ఆ ఉత్తరం ప్రకటించడంతో ఊరూ వాడూ గుప్పమంది.

పార్లమెంటులో ఈ చట్టం ప్రవేశపెట్టే ముందు ఒకసభ్యునికి—పార్లమెంటు సభ్యులు చట్టం ఆమోదించ కూడదని హెచ్చరిస్తూ రాసిన బెదిరింపు ఉత్తరం అందింది.

తరవాత 'అపూర్వ హంతకులు' లిమిటెడ్ కంపెనీ పేర ఒక పెద్దభవనం అద్దెకు తీసుకుంటారు. దానితో మాన్ ఫ్రెడ్ గోస్సారెక్ లిద్దరు ఒక మారణపదార్థం తయారు చేస్తారు. పిమ్మట 'బాకా'లో ఒక దురంతం జరిగింది. నంపాదకునికి కూడా ఒక బెదరింపు ఉత్తరం అందింది. ఆ తరవాత భేరీ 'బాకా' కార్యాలయంలో ప్రత్యక్షమైనాడు!

అబ్బ! ఒకే జిఅంబు...భారము...

అమ్మతాంజనం వాడితే...

తగ్గిపోయింది :

అమ్మతాంజనము

మలాసాగా వదులుతుంటాడు గదా! అని ఇచ్చాడు.

“నాటిలో ‘కా కా’ పేర్లకు కూడా ఉన్నాయా?”

“నాన్ ఫ్రెండ్ కేలు కరుణకుని ఆ విషయం గుర్తుకు తెచ్చుకుని ‘అవును మును!’ అన్నాడు.

“అందులో ఆ బహుమతి, ఆ మహావని మొదలైన తరంగం అంతా స్పృశింపబడతూ అచ్చుపెళాచే!”

నాన్ ఫ్రెండ్ బాగా తరవాళ్ళవంటో వడి, “అవునువును! గుర్తుకొచ్చింది. నేను తరవాత అదంతా వదిలినా కూడాను.” అన్నాడు.

ఆ ప్రకటన ఎవరు రాకలోగాని, మహా తెలివిగా రాకలో!” అన్నాడు పాల్ కార్మి

తల వంకిస్తూ. “ధీరే ఈ మధ్యన బాగా గాభరాగా ఉన్నాడని గ్రహించాడు. అయితే నిన్న రాత్రే అతనితో రేమన్ హత్య వివరాలు - అతను చెయ్యి వలసిన పని - అన్నీ చెప్పాడు. ఆ కంగారు, గాభరా - అన్నీ దానిమూలాన్నే అనుకున్నాడు.” అన్నాడు నాన్ ఫ్రెండ్.

ఇంతలో ఫలహారాల బంగిడితో నాభి రక్కుడికి వచ్చాడు. గోస్వాలెక్ అది కని పెట్టి సంభాషణ ఇంకో దారిని పట్టించాడు. అదే భోరణిలోనే ఇలాగన్నాడు:

“ఆ గుర్రంమీద అంత పెద్ద వండం పెట్టడం చివర వచ్చేడు - దాన్ని ఒక నెల రోజులు మంచే ఇంట్లాండు వంకించి ఉండ వలసింది. దీనికోసమని అంత పెద్ద వందానికి నీళ్లు వదులుకోవడం ఏమీ బాగా లేదు.” తరవాత ఆ నాభిరక్కుడినించి వెళ్లి పోయాడు.

గోస్వాలెక్ మళ్ళీ తన పాత భోరణిలో వచ్చాడు.

“ఈ తోట సాయంత్రమే ధీరే నేను కలిసి ఓకొంటే బయలుదేరాం. ధీరే పాత్రలన్నీ పరీక్షగా చూసున్నాడు. తరవాత మేమిద్దరము ఒక ఫోటో గ్రాఫుల పాపుకేసి మూర్తూ నిలబడి పోయాం. చుట్టూరా వందలకొద్ది బసం ఉన్నాడు. ఎక్కడికి వెళ్ళాడోగాని - మూర్తూంకగానే ధీరే మాయమై పోయాడు! ఎంత బతికానా ఎక్కడా కనబడలేదు! అప్పుడే నీలం చి వీధులన్నీ గాలిస్తూనే ఉన్నాడు.”

అని చెప్పి గోస్వాలెక్ డ్రింక్ తూర్చి చేసి వచ్చి చూశాడు.

ఇక ఆ మిగిలిన ఇద్దరు ఉపకృతమ-వలకా తన.

ఇంకా బాగ్రతగా తరిలి క్షే-అయిద్దరి చేతులు కొటు పొల్తులు సరి చేయని చెప్పవచ్చును!

చిట్ట చివరికి గోస్వాలెక్ అందుకుని “అ-ఇంతే ఇందులో మునిగిపోయిందేమీ లేదులే!” అన్నాడు చిరునవ్వు నవ్వుతూ.

మరికొంత సేపటికి నాన్ ఫ్రెండ్ — “ఇందులో తప్పంతా నాదే!” అని ఇంకా ఏదో చెప్పబోయాడు.

ఇంతలో పాల్ కార్మి అతనికి అడ్డు తగిలి ఇలాగన్నాడు.

“ఇందులో తప్పేమన్నా ఉంటే నా తూనీ మాత్రం ఏమీలేదు.” అని ఒక్క చిన్న నవ్వు నవ్వాడు. తరవాత నాన్ ఫ్రెండ్ తో “ఇప్పుడింక తప్పలేన్నుకుంటూ కూచుంటే లాభమేమిటి? మనం ఎవరము ఈ ధీరే ఇంతటి జీవులమారి అని వసిగట్ట లేక పోయాం. ఇంగ్లీషు పేపర్ల చాకచక్యం కూడా మనకేమీ అంతుబట్టలేదు! ఆ పైన - అతను కన్నేసిన చిన్నదాని సంగతి కూడా మనం అంతగా పట్టించుకోలేదు.” అని తూర్చి చేశాడు గోస్వాలెక్.

అయిదు నిమిషాలు అలాగే గడిచి పోయాయి. అందరు తీవ్రంగా ఆలోచిస్తున్నార.

చివరికి గోస్వాలెక్ — “నాకో మూలాదు కారుంది. అది బాగా అందుబాటులోనే ఉంది కూడాను” అన్నాడు.

“నీవు వదలొండు గంటలకే ఇక్కడికి వస్తానన్నాడే! అవసరమయితే మనం రెల్లాకే సరికి ఫ్రాన్సు వెళ్లిపోవచ్చును!...ఇంతటి దీన్ని గురించి నువ్వేమంటావు?” అన్నాడు నాన్ ఫ్రెండ్.

ఇక్కడే ఉండి దీని అంతేజో చూసి తీరాలి” అన్నాడు గోస్వాలెక్.

“నేననేడే అదే!” అన్నాడు. పాల్ కార్మి ఏమీ తోచకుండా.

నాన్ ఫ్రెండ్ నాభిర్ని పిలిచి “పాయం కాలం పేపర్లమైనా ఉన్నాయా?” అని అడిగాడు.

నాభిరు లోపలికి పరిగెత్తుకు వెళ్లి రెండు పేపర్లు పట్టుకొచ్చాడు.

నాన్ ఫ్రెండ్ అని బాగ్రతగా తిరగేసి, తరవాత అని అక్కడే పడవేసి ఇలా చెప్పాడు: “అచ్చే! వీటిలో ఏమీలేదు! ధీరే పోలీసుల దగ్గరికి వెళ్లి ఉంటే - మనం కొంత కాలం పాటు ఎక్కడో చాక్కుని అందరం కూడ బయటకుని మళ్ళీ కొత్తవారి తొక్కాతి. కాని ఇప్పుడే గట్టి చెట్టు తీసేయాలి! ధీరే

మనకి కావలసిందంతా చెప్పేవాడుగదా! - కాని.."

పాయ్ కార్డ్ ఆ మాటకి అడ్డంపచ్చి - "అయితే మనం మంత్రికిచ్చినమాట తప్పడం న్యాయంకాదు! అతనికింకా రెండు కోజుల గడువిచ్చాం. ఈ గడువు ముగిసేలోగా ముందొక హెచ్చరిక చెయ్యాలి! ఆ తరవాత ఎల్లరుడ" అన్నాడు. "అయితే మనం ఎల్లాగైనా ధేరిని పట్టకోవాలి." ఈ మాట అంటూనే మాన్ ఫ్రెడ్ లేచాడు. తరవాత మిగిలిన ఇద్దరు కూడా లేచారు.

"ధేరి పోలీసుల దగ్గరికి వెళ్లి ఉండకపోతే ఇంకొక్కడికి వెడతాడు?"

అన్నాడు గోస్వాలెజ్. అతని ప్రశ్నలోనే ప్రత్యుత్తరం సూచనగా వోచింది. మాన్ ఫ్రెడ్ వెంటనే "స్పానిష్ భాషలో ప్రకటన చేసిన ప్రతిక ఆఫీసుకివెళ్ళి ఉండాలి" అన్నాడు.

చివరికి ముగ్గురు అమాంతంగా అదే జరిగి ఉండాలని నిశ్చయించేవారు. ఎసిమెటారు కారిస్మడు బాగా ఉపయోగిస్తుంది." అన్నాడు మాన్ ఫ్రెడ్. వెంటనే ముగ్గురు గదిలోనించి ఇవతలికి వచ్చారు.

* * *

అది 'బాకా' కార్యాలయంలో ఎడిటరు గది ధేరి కెరుగుగా ఇద్దరు ప్రతికారవయితులు కూచుని అతని మీద ప్రశ్న వర్షం పరికిస్తున్నారు.

వెల్చి: "నీవేరు ధేరే! ఆ పేరక్కడా విన్నట్లు లేనే! ఎక్కడ నుంచి వచ్చావు! నీ చిరునామా?" "మాది స్పెయిన్ లో దక్షిణాది ప్రాంతం. నేనక్కడ ప్రాజెక్టులో పనిచేసేవాణ్ణి." వెల్చి అతని మాటకడుపడి "నే నడిగిందేదీ కాదు. ప్రస్తుతం లండన్ లో ఏ ప్రాంతం నుంచి వచ్చావని?"

ధేరి చేతికి ఏమని చెప్పడానికి పాలుపోక కంగారుగా ఇలాగన్నాడు:

"నాకేం తెలుస్తుంది! ఇక్కడ అన్నీ ఓళ్ళులే! అన్నీ ఇళ్ళే! ఎక్కడ చూసినా జనమే! ఈ మహానగరంలో నేనొక మనిషిని చంపాలి! ఆయనగారికే మంత్రి! ఆ మంత్రి ఏదో భయంకరచట్టం ఒకటి పార్లమెంటులో ప్రవేశ పెడుతున్నట్లు! నాక్కో వివరాలేవీ నాతో చెప్పలేదు!"

"వాల్లంటే?" అన్నాడు ఎడిటరుఎంత్ అత్రంగా. "మిగిలిన ముగ్గురూనూ". "వార్షికేంద్ర?" ధేరి ఎడిటరుకేసి అనుమానంగా చూసి, దిగులుగా ఇలాగన్నాడు.

"దీనిలో బహుమతి తీమాపణ-ఉన్నాయి ఈ రెండిటికీ హామీ ఉంటుందంటే నే చెప్పేదేదో చెబుదామని" -

సంపాదకు డొక్టర్ అంగలో బల్లమిడికి వంగి - "నీనా నలుగురులో మనిషివయితే..

తప్పకుండా బహుమతి దక్కుతుంది. ఆ ప్రతిఫలం కొంత నీ కిప్పుడే ముడుతుంది కూడాను." అంటూనే ధేరి కొట్టాడు. నాకరక్కడ హాజరయ్యాడు.

"వెంటనే కంపోజిటర్ గదిలోకివెళ్ళి, నేను చెప్పేదాకా వాల్ల నెవల్లనీ అక్కడి నుంచి కదిలవద్దని చెప్ప!" అన్నాడు సంపాదకుడు.

కింద అచ్చయంత్రాలు పొద్దుటి తావా వార్తల సంచికలతో హోరుమని మోతెత్తి పోతున్నాయి.

ఎడిటరు తరవాత చూతూతుగా ధేరికేసి తిరిగి - "ఇప్పుడు నీకు తెలిసిందంతా చెప్ప!" అన్నాడు.

ధేరి మాట్లాడలేదు. ఊరికే నేలకేసి చూస్తున్నాడు.

"బహుమతి - తీమాపణ - రెండూ దక్కుతాయి! కానీ!" అన్నాడు ఎడిటర్ నిక్కచ్చిగా.

"త్వరగా చెప్పాలి! బహుమతి - తీమాపణ రెండు ఒక్కసారిగా ఒక్కోపడతాయి! నలుగురు న్యాయసంరక్షకులు అంటే ఎవరు? - మరి ఆ మిగిలిన ముగ్గురు ఎవరు! వాళ్ళెక్కడ ఉన్నారు!"

"ఇక్కడ!" అన్నమాట ఒకటి వెల్చి వెనకాల స్పష్టంగా వినిపింది! వెల్చి వెనక్కి తిరిగిచూశాడు! వెనకనుంచి ఒక కొత్త మనిషి లోపలికి వస్తూనే - వచ్చిన ద్వారం మూసేతాడు! తరవాతగదిలోఉన్న ముగ్గురికి ఎదురుగా నిలబడ్డాడు! ఒళ్ళింతా నల్లటి ముసుగు! అతని బుజం కిందుగా ఒక రివాల్వర్!

ఆ ముసుగు మనిషి నదురుచెదురుతేకుండా "వారిలో నే నొకణ్ణి. ఇక మిగిలిన ఇద్దరు వీధిలో రెడీగా ఉన్నారు" అన్నాడు.

ఎడిటరు "ఇక్కడి కలావచ్చావు! నీం కావాలి?" అన్నాడు.

వెంటనే ఎడిటరు చెయ్యి వ్రాయరు తియ్యబోయింది. ముసుగు మనిషి రివాల్వర్ నురిపెట్టి గట్టిగా ఉరిమాడు:

"ఆ చెయ్యి తీవెయ్! నే నిక్కడి కలా వచ్చానో వీధిగుమ్మందగిర మనిషి చెబు తాడు-మర్నీ తెలివి వస్తే గిస్తే మాట! నే నిక్కడికి ఎందుకు వచ్చానా? నాప్రాణాలు దక్కించుకోదానికి! ఇందులో విడుదల మేమీ లేదు! మరి ధేరి పెదిమలు కదిపాడంటే - నా పని అయిపోయిందన్నమాటే! అతన్ని అడ్డదానికే ఈ ప్రయత్నం అంతాను! నాకు మీ ఇద్దరితోను, లావాదేవీ లేవీ లేవు! కాని - నా పని కథ్థతగితే మాత్రం మీరిద్దరు హతమయిపోతారు!"

ఇంతవరకు ఆ ముసుగు మనిషి ఇంగ్లీషు లోనే మాట్లాడాడు! ధేరి తెల్లబోయి కళ్ళ

వృగించి, గోడకి జేర్చబడ్డాడు. ఊనరవెల్లెలా ఊపిరి విడిచిపెడుతున్నాడు!

ముసుగుమనిషి నిక్కజచ్చిపోయి గోడకి ఇర్రబడిన ధేరికేసి తిరిగి, స్పానిష్ భాషలో జేల్లా వెదరించాడు:

"ను వీధిపాటికి నీ కామ్రేడుల గొంతు కలు కోసేసిఉండువు! మన ఆదర్శం అంతా ఈపాటికి మంటగలిసిపోయిఉండును! కనక నిన్నిప్పుడు చంపివెయ్యడమే న్యాయం!"

అని - సూతన వ్యక్తి రివాల్వర్ ధేరి గుండె మీదికి నురిపెట్టాడు.

ధేరి నోటికి వచ్చిన ప్రార్థన ఏదో గజ గజా నలుగురు ఒక్కసారిగా నేలమీద మోకరిలాడు!

సంపాదకుడు లేచి నుంచుని "అయ్యో! అయ్యో! వద్దు! చంపవద్దు!" అని అరిచాడు. రివాల్వర్ వెంటనే ఎడిటర్ వైపు తిరిగింది. ముసుగుమనిషి గొంతు బాగా తగింది -

"ఇదిగో! మీరు తప్పనిసరిగా నాచేత హత్యం చేయించేస్తున్నారు!" అన్నాడు. ఎడిటర్ ఒక్కసారిగా ముందుకుకి ఒక్కర

వైట్రా

గర్భాశయ రోగ నివారిణి

వత్స గర్భాశయ వ్యాధులను తుదిగా పోగొట్టి ఆరోగ్యమును సంపాదమునకుకలుగజేయును అన్ని వ్యాధికారకును నీనా ర. 2/8

కృష్ణారేఖరేటర్, బెజవాడ

★ ఆ పూర్వ హంతకులు ★

గది కొంపలో “నువ్వీ హత్యచెయ్యి దానికి వీలేదు!” అన్నాడు.

చెప్పి అతని కెబ్బ పట్టుకుని తమయింప చేసి, “ఈరికే తొందరపడితే లాభమేమిటి? అతగాడు చెప్పినంత చేసితీరతాడు. ఇప్పుడిక మనం చేసేది ఏమీ లేదు!” అన్నాడు.

ఆగంతుకుడు రివాల్యూర్ జారనిడిచి, “లేకం కొంచెం ఉంది!” అన్నాడు.

సంపాదకుడాయాటకు సమాధానం ఇచ్చే లోగా గది తలుపు వెనక్కి తట్టారు!

భేరీ మూల కులబడి మూలుగుతున్నాడు. మునుగు మనిషి భేరి బైపు రివాల్యూర్ తిప్పుతూ “ఇప్పుడు చాలా తొందర పనిలో ఉన్నావని చెప్పవయ్యా!” అన్నాడు ఎడిటర్ జోన్. అతడు వెంటనే “ఎవరా తలుపు దగ్గర! ఇప్పుడు మాటాడడానికి నీలులేదు బో!” అన్నాడు.

“కంపాజిటరు లంతా కనిపెట్టుకుని కూచున్నారు బాబూ!” అన్నాడా తలుపు దగ్గర ఆనామీ. తరవాత అతడు వెల్లిపోతున్న చప్పుడు వినబడింది.

అటు పిమ్మట ఎడిటరు మునుగు మనిషి కేసి తిరిగిఅయితేమే మిప్పుడిక చెయ్యిగలిగిందేమిటి?” అన్నాడు.

“భేరి ప్రాణం రక్షించవచ్చును.”

“ఏలాగ?”

మమ్మల్నిదగ్గరీ వెల్లిపోనిస్తానని మాట ఇస్తే చాలు! మరి తరవాత గోలచెయ్యి కూడదు! పాపుగంటడాకా గదిలోనుంచి బైటికి రాకూడదు!”

సంపాదకుడు కొంచెం తలపటాయిస్తూ “ఇక్కడనించి వెల్లిప తరువాత నీ చిప్పుడు తలపెట్టిన హత్య మరీ జరగదని వచ్చుకేమేమింది?” అన్నాడు.

మునుగుమనిషి ఘక్కున నవ్వి—

“నేనీ గది చాటగానే మీరు గోల

చెయ్యిరని మాత్రం నమ్మక మేమిటి?” అన్నాడు.

“నామాట ఖరారే!” అన్నాడు సంపాదకు డత డతి గంభీరంగా.

“నామాట అంతకన్నా ఖరారు! నే నెప్పుడు అన్నమాట తప్పలేదు!”

సంపాదకుని హృదయంలో పెద్ద మనస ప్రారంభమయింది. వంద ఏళ్ళ ఈలోపుగా ఇలాంటిహుషారైనవ్యవహారం ఎప్పుడుతలప పడలేదు. ఒక్కనిమిషం అలస్యమైతే భేరి దగ్గరినించి అపూర్వ హంతకుల కళ్ళ అంతా లోగేసి ఉండును!

ఇప్పుడైనా గుండె నిబ్బరంతో ముందు కురికితే పని జరిగిపోతుంది. కంపాజిట్రంతా కనిపెట్టుకుని కూచున్నారు! కాని ఆమునుగు మనిషి రివాల్యూర్ గురి చెట్టి ససిమిరా వల్ల కా దంటున్నాడు! ఎడిటిరుకింక లొంగిపో వనం తప్ప గత్యంతరం కనబడలేదు!

“ఇది నాకేమీ ఇవ్వంలేదు! కాని దీనికి నే నంగీకరిస్తున్నాను. అయితే - నీ ఆరెస్టు - ఆపైన కిక్కు-ఇవి రెండూమాత్రం ఖాయం!”

మునుగు మనిషి మర్యాదగా కొంచెం తలవంచి, - “ఈ విషయంలో మీతో ఏకీ భవించలేక పోయినందుకు నాకు చాలా ఇదిగా ఉంది! ఒక్క చావుతప్ప తప్ప కుండా జరిగేదేమీ కనబడదు!” అన్నాడు

తరవాత స్పృహనిష్ భావలో మాటా డుతూ—

“రా! భేరి! నీకేమీ భయం లేదులే! నేను మాట తప్పను!” అన్నాడు.

భేరి తలవంచుకుని నేలకేసి చూస్తూ అలాగే ముందుకు నడిచిపోతున్నాడు.

మునుగు మనిషి తలుపు ఒక అంగుళం వరకే తెరిచాడు. భేరి అతని వెంట పడ్డాడు. అంతలో ఎడిజర్ జురలో జీవితానికల్లా

‘ఎక్కడనుండి?’

అప్పారావు: (ఔలి ఫో నులో) ఓయ్ నుబ్బారావు. నేను చచ్చిపోయానని ప్రతిక లలో వార్త వడిందిట చూశావా?

నుబ్బారావు: ఆ.ఆ. మరే నువ్వెవ్వ డెక్కడనించి మాట్లాడుతున్నావు?

ఒకే ఒక్కసారి అత్యద్భుతమైన ఆలోచన తట్టింది! వెంటనే అది వెళ్ళగక్కాడు:

“అన్నట్టు ఒక్క మాట! ఇంటికి వెళ్ళ గానే మిమ్మల్ని గురించి మాంచి మజా అయిన వ్యాసం రాసి పంపించాలి! అంతగా ఇబ్బందికరమైన చిన్న చిన్న వివరాలేమీ రాయనక్కర్లేదు తెలిసిందా!-అందులో మీ లక్ష్యాల, మీ రీపని తలపెట్టడానికిగల కారణాలు-మొదలైనవన్నీ ఉండాలి. తెలి సిందా?”

మునుగుమనిషి ఎడిటర్నంతో మెచ్చు కుంటూ—

“ఇలాంటి వ్యవహారంలో మీది అంత వేసిన చెయ్యి!.. సందేహం లేదు! ఆ వ్యాసం తెల్లారేసరికి “మీ బల్లమీద వారి పోతుంది!” అన్నాడు! తరవాత తలుపు తెరిచి ఆ ఇద్దరు ఒక చీకటి బాటలో అదృశ్య మయ్యారు!

—ఇంకా ఉంది.

లల్లూరాం అండ్ కో.,

(స్థాపితము 1928)

ఎక్కడ నంతర్భుజులుగా మన్నికకు, నాణ్యతకు, నరసమైన ధరలకు ప్రసిద్ధిచెందిన
* ఇనుప పెట్టెలు * ఉక్కుబీరువాలు
* క్యాపు బాక్సులు

లల్లూరాం అండ్ కో

నెలగలేటివారి వీధి, : : విజయవాడ - 1.
క్రొత్త పోరాణ - మారుతి సినిమా కెదురుగా.

నవ్వులు - పువ్వులు పజిల్లు

గ్యారంటీ బహుమతులు
పజిలు కంట్టాలు లిల్లుప్రకారము ప్రయిజ్ఞ మొత్తం పరిమితి చేయబడి బహుమతులుగా గ్యారంటీ చేయబడినవి. పజిల్లులో పాల్గొనదలచినవారు, ఏజెం టుగా పనిచేయగోరువారు, యీ దిగువ ఆడ్రెసుకు వ్రాయండి.

పజిల్లు ఎడిటరు :
నవ్వులు-పువ్వులు, రాజమండ్రి.

చిత్రమాలిక

పంతులు - శాస్త్రి

స్నేహలత

రైస్రీచను వ్యవహారం రెండు గంటలకే అయిపోయింది. బజారుపని నాలుగన్నర క్లా పూర్తయి పోయింది. ఆరు గంటలకి గాని రైలు లేదు. మాధవరావు తనతో కూడా వచ్చిన సరవయ్యకి సామానులు అప్పజెప్పి సేవనుకే వెళ్లి కూర్చోవున్నాడు. తను సరిగా రైలువేళకల్లా వస్తానన్నాడు.

సరవయ్యని పంపించిన తరువాత కొంచెం సేపు అటూ ఇటూ తిరిగి మరొక్క కప్పు కాఫీ తాగి వెళ్తే సరిగా వేళకి వెళ్ళిస్తే అనుకున్నాడు. అన్న సమయానికి అరగంట ఆలస్యంగా వెళ్ళడం మర్యాద కాదు గాని, ఒక అరగంట ముందుగా వెళ్ళడంలో పొరపాటేముంది? కాకపోతే ఆ ప్రాంతంలోనే కొంచెం సేపు తిచ్చాడవచ్చును.

రెండు గంటలకి బరువుగా టిఫీను తినడం చేతి ఏమీ ఎక్కువగా తివాలనిపించలేదు. అయినా కేవలం కాఫీ తాగి టైల పడడానికి ఇష్టపడక ఒక లోక తిని కాఫీ తాగడు.

కాఫీ హోటలులో ఫలహారాలు బాగానే ఉన్నాయి. గాని, అడ్డాలు అంతకన్నా బాగున్నాయి. అందులో ఈవారే వాటి ఉపయోగం మాధవరావుకి మరి బాగా మనసుకి వాటింది.

తనను తాను కొత్తగా ఎవరో మనిషిని చూసినట్లుగా చూసుకుని పరవారేదనుకొన్నాడు. భగవంతుడిచ్చిన కను ముక్కు, నీరు ఉండనే ఉంది. దానికి తోడు చక్కగా సంరక్షణచేసి పెంచి, నాగరికంగా కత్తిరించుకున్న కాఫీంగు ఉంది. బంగారపు ప్రేమ కళ్ళతోడు ఉంది.

కుర్చీలోంచి లేగి నిలబడినప్పుడు పూర్తిగా మనిషి అంతా కనబడ్డాడు. తను అయిదడుగుల పదింగురాలు పొడుగున్నా అంతే మరి సన్నంగా లేడు. తన తెల్ల పేంటు తెల్లచాక్క-వాటిలో ఎంచడానికేమీ లేదు.

కాఫీ హోటల్లోంచి టైల పడి సిగరెట్లు వెట్టి, రెండుమిళాకిల్లలు తీసుకున్నాడు. కిల్లిడుకాణం ముందున్న అద్దం ఇందాకటి తన అభిప్రాయాన్ని బలపరిచింది.

నడిచి వెళ్ళడమే రిక్టార్ వెళ్ళడమా? అనుమానం వచ్చింది. నడిచి వెళ్తే కొంత టైము కలిసి వస్తుంది. (అంటే ఇప్పుడు తాను కొంత కాలం గడవవలసి ఉంది కదూ) అయినా సుమారు రెండు మైళ్ళు ఉంటుంది. తను పల్లెటూర్ లెక్కపైతే ఆ మాత్రం దూరంలో రెండు మూడు ఊళ్ళను చాటి పోవచ్చును. చివరికి రిక్టార్ ఎక్కడానికే నిశ్చయించుకొన్నాడు. కాకపోతే అక్కడ ఆ విధిచివరను దిగి పోయి తాపీగా వెళ్లవచ్చును అనుకున్నాడు.

రిక్టార్ కూర్చున్నాడు. వెనక్కి చేరగిలబడి తనయత్నితో... సిగరెట్లు పొగని అనభివిస్తున్నాడు.

తన అభిమానపత్రికలో తరుచు రాసే అభినాన రచయిత్రీ అనూరాధాదేవి గారిని కలుసుకోబోతున్నాడు. అది విశేషం. చాలామంది రాగ "ఎవరో ఈ అనూరాధ? బాగానే రాస్తున్నట్లుంది" అనేసి ఊరుకోక పత్రిక ఆఫీసుమండి ఎడ్డను సంపాదించాడు. ఆ ఉత్తరం వచ్చి నాలుగు రోజులే అయింది.

అసలు ఎడ్డను తెప్పించడంలో ఉత్తేజం కేవలం ప్రకటనాత్మకంగా ఒక ఉత్తరం రాస్తామనే అయితే అద్భుతవశాత్తూ ఆవిడ ఉండడం తను ఊరికి పదిమైళ్ళ దూరంలోనే గల పల్నంలోనే తటస్థించింది. అందుకే తోడు ఈరిజిస్ట్రీచను వ్యవహారం ఒకటి వేళకు కలిసివచ్చింది. దాంతో ముఖాముఖిగా కలిసి మాట్లాడడం చాలా బాగుంటుందన్న విశ్లేషణకి వచ్చిన వాడయి, మొన్న ఈ పూరుకున్న సుబ్బారాయుడు చేతికి ఉత్తరం ఇచ్చి ఇక్కడే పోస్టులో పడెయ్యమన్నాడు. తను ఊరి నుండి అయితే ఉత్తరం అందిడం ఆలస్యం కావచ్చును. తరవాత ఆ రాత్రి సుబ్బా

రాయుడు ఏమరికలేకుండా ఉత్తరం పోను చేసిన వైవాన్ని తెలుసుకొని మరి నిద్ర పోయాడు. అందుచేత ఉత్తరం నిశ్చయంగా అంది ఉంటుందనడంలో ఎటువంటి సందేహమూ లేదు.

ఈ రిజిస్ట్రీచన్ గొడవ ఎంతసేపు పడుతుందో అన్న అనుమానంతో అయ్యు గంటలకు వచ్చి కలుసుకొంటానని రాసేడు— ఇంత వేగం తెలివిపోతుందని తెలిసివుంటే ఏమూడుగంటలకో వస్తానని రాసిఉండును—సరే, కానీ ఇప్పుడు మరి చేసేదేముంది? అయ్యు దగ్గరనా కొవస్తుంది—

అనుకున్న ప్రకారంగా విధిచివర రిక్టార్ దిగిపోయి ఇంకొక సిగరెట్లు ముట్టించాడు. ఇంకా రిక్టార్ నే వెళ్లాలన్నా ప్రయోజనం లేదు. అసలు ఇల్లేలో తనకి తెలుస్తేకదూ? ఇంకా నయం, పత్రికవాళ్ళు ఫలనా ఊరు అని రాస్తే ఉత్తరం అందిపోతుందని రాయలేదు. అలా అయినా తను హంతకుడు కానక్కరలేదు. పోస్టాఫీసుకి వెళ్లి కనుక్కుంటే తెలిసిపోతుంది. ఇప్పుడంత గొడవ లేదు— విధిలో అనుమానం లేదు—ఈవిధో, ఎంత మహా, ఒక ఫర్లాంగుకంటే పొడవుగా లేదు. ఇందులో అటువంటి పేగుపడవల్ల క్లిరివాసం కనుక్కొండం ఏమంత కష్టమయిన పని?

అసలు తన ఉత్తరం ఆ మేరకి తప్పకుండా అందేఉంటుంది. అంచేత తప్పకుండా తన కోసం ఎదురుచూస్తూ వుండాలి

అలా విధికి అటూ ఇటూ గల ఇళ్ళను పరిశీలించుకొంటూ విధి ఈ చివరినుండి ఆ చివరివరకూ సాగిపోయాడు. అట్టే జన సంచారం ఉన్న విధిలా లేదు—ఎక్కడా తాను ఇకే అయి వుంటుందనుకొందికి తగిన

అభినాన, బిట్టను అభివృద్ధి
కాష్టర్ - కుసుం
విశిష్టమైన సూనిలో నాన్మండి బిజినెస్
విశిష్టమైన సూనిలో, బుడబుడమైన సూనిలో, అపొదుములకు
య్యెత్తి క్షేపక, పుట్టిన ములకు, సుగంధ ములాము
పుట్టిన ములకు, పుట్టిన ములకు, పుట్టిన ములకు
నాంధులకే

స్నేహ అత

ఇంక కనిపించలేదు—పోనీ ఎవరినయినా అడుగుతామా అనుకొంటే, అడిగితే సరైన జవాబు వస్తుందనిపించే మొగం వీడి కనిపించలేదు. ఎవరినో ఒకరిని అడక్కతప్పదు— మళ్ళీ తను ఆడగంటలకి స్టేషనుకి వెళ్ళాలి. ఇప్పుడు రైలు తప్పిపోయినందువల్ల మరేం ప్రమాదంలేదు. రాత్రి రెండవ ఆట సినిమా చూసి, తెల్లపాదజాముబండికి వెళ్ళవచ్చును—అయినా, అనవసరంగా రైలు తప్పిపోవడంచేసికి చూడదగినవిగా లేవు ఉన్న మాడు సినిమాలన్నూ—

మాధవరావుకి కొంచెం విసుగుదల కలిగింది. ఇంత పెద్ద తెలుగుదేశంలో ఉన్న మనిషినిగూర్చి ఏ ఊరో ఏ పీఠో తాను తెలుసుకోగలిగాడు గాని, పీఠిలో ఇల్లెక్కడో తెలుసుకోలేక పోవడం ఏమిటి? మరి మొగమాటపడి లాభించేదు—ఇదుగో ఈ ఎదురుగా వస్తున్న గొడుగు, కోటు అయినీ అడగాలి.

ఇంతాచేసి తాను మనిషిని ఎంచుకొని అడిగితే ఆ మనిషిది ఈ ఊరే కాదట! ఎవరో బంధువుల ఇంటికి వచ్చి ఇప్పుడు రైలుకి వెళ్తున్నాడట. అతను పోతూపోతూ అయ్యాచి తంగా ఒక సలహాకూడా పోతేశాడు—“ఈ పీఠిలో ఉంటున్నవాళ్ళ నెవళ్ళనయినా అడగండి— తెలుస్తుంది” ఆయన అడగట్లుచూడ సలహా ఇచ్చినందుకు కోపం వచ్చినా చివరికి అతే ఆచరణీయ మనిపించింది.

పీఠిలో మళ్ళీ సంచారం ప్రారంభించాడు. పీఠిలోని ఇళ్ళు సుమారు అన్నీ పీఠికి అనుకొనే ఉన్నాయి. ఒక ఇంటికి మాత్రం ముందు గోడ ఉంది; గేటు ఉంది—వక్రంగా చిన్న అరుగులున్నాయి. ఒక అరుగుమీదకొక కాలు మోపి, నిలబడి ఉన్నాడొకతను. ముతక ఖద్దరు లుంగీ, గళ్ళ చొక్కా—వీడి కాలుస్తున్నాడు—అతను ఇండాకా తాను ఇటునించి వెళ్ళి వస్తున్నా అలాగే నిలబడి ఉన్నాడు; కాకపోతే అప్పటి వీడి పోతేసి ఇంకొకటి

ముట్టించి ఉంటాడు—అతనిని ఎందుకో అడగాలని బుద్ధి పుట్టలేదు ఇండాకా—కాని, ఇప్పుడు మరి తప్పే లాగా లేదు, ఏమంటే, ఇండాకా అతను సలహా చెప్పినట్లు ఈ మనిషి ఈ పీఠిలో ఉంటున్నవాడే, కాక, ఏమీ పనిలేకుండా అలా నిలబడి ఉన్న మనిషికి కాస్త పని కల్పించినట్లు అవుతుంది. దగ్గరకు వెళ్ళి వివరాన్ని చెప్పి ప్రశ్నించాడు—

అతను అడిగిన దానికి సమాధానం చెప్పకుండా, “ఎందుకు అవిట్టి కలుసుకోవడం? అవిడ మీకేమయినా డబ్బు బాకీ ఉందా?” అని అడిగాడు.

మాధవరావుకి ఈ మనిషి భోరణి ఏమీ వచ్చలేదు—కాని, ఇతని కేదో అవిడగురించి తెలిసినట్టే ఉంది—అగమం అవిడ ఎక్కడుంటుందో అయినా తప్పక చెప్పగలడమకొన్నాడు—తనరాక ఉత్తేకిం ఏమిటో వివరపరచాడు.

అతను “అలాగా! అయితే రండి, అవిడ ఈ ఇంట్లోనే ఒక భాగంలో ఉంటున్నాడు! మేముక భాగంలో ఉంటున్నాము—లోపలికి రండి” అన్నాడు.

మాధవరావు సరైన మనిషిని పట్టుకొన్నందుకు తనని తాను అభినందించుకొంటూ అవిడతో సంభాషణకి ఎలా ఉపక్రమించడమా అనుకొంటూ అతని వెనకాతలే లోపలికి వెళ్ళాడు.

కాని అంతలోనే ఆకాశం గంగా అతను, “అరె, తాళం వేసి ఉంది! నేనింకా అవిడ ఉన్నారనుకొన్నాను. కూర్చోండి” అన్నాడు కుర్చీ చూపిస్తూ—

మాధవరావుకి మరి కూర్చోడానికి బుద్ధి పుట్టలేదు. “ఎందుకులెండి, నాకు అవతల రైలుకి వెళ్ళవలసి ఉంది. మరొకప్పుడు, తీరికగా ఉన్నప్పుడు వచ్చి కలుసుకొంటాను—ఇల్లు తెలిసిందికదా, నమస్కారం!” అన్నాడు.

అతను అంత సులభంగా విడిచి పెట్టలేదు మాధవరావుని. “ఇంతావచ్చి అవిట్టి చూడకుండా వెళ్ళిపోతారా? మీరూ వెళ్ళిపోగానే అవిడ వస్తారేమో? ఇంతకీ మీరు టైము కూడా తెలుపుడు చేస్తూ ఉత్తరం రాసేరేమో? ఉండండి, పెరట్లో ఉంది మా చెల్లెలు లలిత—దానితో అవిడ ఏమయినా చెప్పిందేమో?”

మాధవరావుకి కూర్చోక తప్పిందికాదు—ఆ అమ్మాయి పెరట్లోంచే పాడుకొంటూ వచ్చి, మాధవరావుని చూసి పొట ఆపేసింది. అతను “చెల్లెమ్మా! మన ఈ రెండో

“నమస్కారం స్వామీ. టైమమా..ఒక రూపాయంటే అప్పివ్వండి.”

“రూపాయి..జేబులో రాగి దమ్మిడీకూడా లేదు!”

“ఓ. అలాగా.....పోనీ ఇంట్లో...”

“ఇంట్లోనా. ఓ. అంతా కులాసాగా ఉన్నారండి మీ దయవల్ల. అంతా టైమం. వస్తా.”

వాటాలో ఉన్న అనూరాధగారిని కలుసుకొందికి ఈయన వచ్చేరు. సరిగా అయిదు గంటల వేళకి వస్తానని కూడా ముందుగా తెలియ పరచారట—అయినా చూడు అవిడ ఎక్కడికి వెళ్ళిపోయిందో ఏమిటో, నీతో ఏమైనా చెప్పిందా?

“చెప్పడం అంటే ఉదయం కాఫీ తాగుతున్నప్పుడు అంది. ఈవార సాయంకాలం తను ఇంటిదగ్గరే ఉంటాననీ, ఎవరినో కలుసుకోవలసి ఉంటుందని. బహుశా వీరినే అయిఉంటుంది—కాని, ఎక్కడికి వెళ్ళిపోయిందో?”

“అసలు ఎక్కడికి వెళ్ళుందో ఏమిటి చేస్తుందో, అవిడకి తెలుస్తే కదూ?”

“అదీనీమేనే, తననుతానే మరిచిపోతూ ఉంటుంది. ఒక్కొక్కనాడు ఏదో రాస్తూ కూర్చోని, తిండిమాటకూడా మరిచి పోతుంది. తరవాత చలారీపోయిన అన్నం తినలేక బాధపడుతుంది—”

“ఆ ఏమిటో నెద్దా! అంతమహాదీక్షగా రాసేస్తున్నట్లు—అదీ ఒకపాడే!”

“పోజా కానీ, ఏం కానీ, అవిడ కథలు రాసుంది;వాటివిలువవాటికుంది. లోకంలో కొందరి దృష్టిలో అనేకలా స్వరూపానికి పరమావధులు—”

“ఆ ఏమిటా! ఏదో అడవి రాసిందికదా అని పత్రికవాళ్ళు వేసుంటారు—కాక, ఆ కథలో ఉన్న విశేషం ఏమిటో నాకేమీ బోధపడదు. ఎందుకీ! జనం వెళ్ళిపోతున్నారా? అంటే వేలాంవెళ్ళి అంతికంటే మన అమ్మమ్మ చెప్తాఉండే “గాజా గంబాల మేడ” కథ ఎంతో బాగుండే.”

అమ్మమ్మ కథలంటావు. అవిడ అమ్మమ్మ కథలు రాసినా ప్రజలకి బాగానే ఉన్న

స్కిన్ డెక్స్
 గ్లౌ యరదలు, పుండ్లు మొ॥
 చర్మవ్యాధులకు దివ్యంజనము
 శ్రీవత్స క్రెమికల్స్ & డ్రగ్స్
 అమెటెడ్, మద్రాసు-30.

ట్టుంది. అనుభవము రానిన, “రైతనంకల్పం” కథమామూలుగా అందరూ చెప్పుకొనే కథ కదా? దానిలో ఉన్న విశేషం ఏమిటని మా కాసు మేల్కొనకంటెలని కొంతని వాళ్ళనీ అడిగేను—రామాయణ భారత కథలు తెలిసినవే అయినా రానినవారే ప్రతిభనిబట్టి మళ్ళీ దుర్గ చదవా లనిపిస్తున్నట్లే తెలిసిన కథ అయినా బాగా రాయగలిగినవారే రాస్తే గొప్పతనం వచ్చేస్తుంది.”

“బాగానే ఉంది. అంతే ఇదొక సిద్ధి-లోకం గ తా ను గ తి కం అని ఊరికి నే అన్నారా?”

తాను ఉన్నాడన్న మృత్యు లేకుండా అన్నా చెల్లెళ్లు సాగించే ఈ సంభాషణ చాలా అరుచికరంగా తోచింది మాధవ రావుకి. ఒకటి రెండువార్లు తేచిపోవాలను కొన్నాడు. కాని, వాళ్ళ భోరణి, ముఖ్యంగా అవిడ కథలను గూర్చి ఉన్న తప్పుడు అభిప్రాయాలను సరిదిద్దకుండా ఎలా వెళ్ళి పోగల ననుకొన్నాడు. తా నూ కలుసుకేసు కున్నాడు సంభాషణలో—ఏదో మూక ఉమ్మడిగా “ఈకథలో ఏమందినీ, నాకేమీ ఇవ్వవలెదనీ” అంటే లాభం లేదన్నాడు. విమర్శన అనేది ఎలా ఉండాలో వివరించాడు ఉపోద్ఘాతంగా—కొన్ని కొన్ని కథలు విశ్వవిఖ్యాతులయిన వాళ్ళ కథలకి ఏ విధంగా తీసిపోవో నిరూపించాడు. సోదాహరణంగా—మొట్టమొదట్లో అన్నా చెల్లెల్లిద్దరూ తన వాదనని త్రోసిరా వని దానికి ప్రయత్నించినా, చిట్టచివరికి తొంగి పోయి ఒప్పుకోవలసివచ్చింది—వాదిన్ను వ్వాడే గాని మాధవరావుకి అవిడ ఏమీ కావ వస్తుందో అన్న తలపు విగతకుండా పని చేస్తోంది. వాదనలూనుండి తాను లేకపోనే సరికి ఆరు దాటింది—తొందర తొందరగా వెళ్ళే రైలు అందుకోవచ్చును. కాని ఉభయాల బలం తం పల్ల నే కాక, ఇంతేసేపూ తాము ఎవరిసురించి అయితే మాట్లాడుతూ వచ్చాలో అవిడను చూసే నెర్హమని ఉండిపోదానికి అంగీకరించాడు. పనిమనిషి కే రి య దు తో భోజనం తెచ్చింది—

లలిత అంది: “అవిడ ఈ పూటకెక్కడో భోంచేసే వస్తుంది. మీరు ఏ హోటలుకో వెళ్ళడం ఎందుకు, ఇక్కడే భోంచేయండి. లేకపోతే అనవసరంగా అన్నం ఉండిపో తుందంది.”

చెల్లెలి మాటలను అన్న బలపరచేడు. మాధవరావు మాత్రం ఒకంతట ఇవ్వవడలేదు. అవిడ భోజనం చెయ్యకుండా వస్తే? అప్పు టికి హోటలు చూసే సే?

లలిత అన్నీటికి సమాధానాలు చెప్పింది.

అవిడకి రాత్రి భోజనం అంత తప్పని సరికా దనీ, పాయంకాలం కలహారంచేస్తే రాత్రి భోంచేయదనీ, ఏ స్నేహితులతోనో సినిమాకు వెళ్ళి దానితోనే వాళ్ళతో కలిసి భోంచేసి, ఏ పడకొండు పన్నెండు గంటల రాత్రికొగా ని మ రి రా ద నీ నివృతంగా చెప్పింది. మాధవరావుకి భోజనం చెయ్యక తప్పిందికాదు—

మందు మగవార్షిద్దరికి భోజనం పెట్టి తర వార తను తింది లలిత—

కొంతసేపు ఏమీ మాటలు లేకుండా గడిచి పోయింది. చీమ చిటుకునున్నా అవిడ అనూరాధా నేని వస్తున్నట్టు అనిపించేది మాధవరావుకి.

లలిత ఏమీ కాలక్షేపం లేకుండా కూర్చుంటే చికాగా ఉంటుందని తన పుస్తకాలు తీసింది—పుస్తకాలు తియ్యడంతో ఒక బుద్ధిపుటింది.

“ఏమండీ! ఇందాకా మీమాటలను బట్టి చూస్తే మీరు చాలా చదువుకొన్నట్టు వ్వారు. నేనిమధ్యను కొన్నాళ్లు కాలేజీకి వెళ్లేతేను. వెళ్ళినా ఆ పండు మీసాల లెక్క రదుగారు ఏం చెప్పారో ఏమీ బోధపడదు.

ఈ ఇంగ్లీషు పోయిందే కొంచెం బోధపరచు కొంటా మీ అనూరాధాననిగారు వచ్చే లోగా” అంది.

మాధవరావుకి తన ఎస్. పి. గెకండు క్లాసు పాంపెర్మం ఇన్నార్సకు అక్కరకు వచ్చినట్టనిపించింది.

పాతం పూ ర్తి అయేసరికి తొమ్మిదిన్నర దాటింది.

తాను మరి వెళ్ళనన్నాడు. చాల్సిద్దరూ ఇరుగో మరొక అరగంటలో తప్పకుండా వస్తుంది; పావు గంటలో వస్తుంది అని గడు వులు పెట్టికొంటూ వస్తున్నాడు.

“ఉహూ! ఏదో, సినిమాచూసి, రైలుకి వెళ్ళిపోతాను.”

“సినిమా చూసి, అలా వెళ్ళిపోవడం ఎందుకు? ఆవేళకి అవిడ తప్పకుండా మేలు కొనే ఉంటుంది. అవిడ నిద్రపోవడం తెల్ల వారుజామున ఏ నాలుగు గంటలకో—లేవ డం నేను పదిగంటలకి కాలేజీకి వెళ్ళేవళ్ళి.”

అతనన్నాడు. “అవునండీ, అవిడ కలుగు కొదానికి అదే మంచి సమయం! ప్రకాం తంగా ఉంటుంది. మా గొడవకూడ ఉండదు. మేము నిద్రపోతూ ఉంటాము - అవిడ

‘ప్రోంక్టెటిస్ మూలంగా
నా శ్వాసకోశాలలో
మంట పుట్టింది’
కాని **పెప్స్**

శ్వాసబాధను, మంటను వెంటనే
నివారించినవి

‘పెప్స్’ టేబ్లెట్ల గొంతు, రొమ్ము బాదోహామిన, వివారకపోతే ముత కలవి, మీద పెప్స్ ను వప్పరించవచ్చు ఈ పాత ముత అవిరి అయి, మీ శ్వాసవ్యాధి గొంతుక. శ్వాస మారంగుడ, శ్వాస కోశాలకు కొనిపోవడతాయి, ఇలా అవి సహనం మిమ్ము బాదించే లాగాంతు చేడకుంటాయి అందుకే పెప్స్ అంతకకీవంతపై, అగర్విశ్వాసి గాంచినవి పెప్స్ దిగ్గరింను ఆణిచివేస్తాయి, గొంతు వుండు బాదను ఉవక మింవ జేస్తాయి, కవమనుకోవేసి, శ్వాసబాధను పోగొట్టతాయి, ఇవ్వుయేంజ్. ప్రోంక్టెటిస్ చికిత్సకు ఇవి అపొమమైనవి

PEPS

పెప్స్ గొంతు, రొమ్ము టేబ్లెట్లు
మందుంమేవారి అందరివద్దా లిపిస్తాయి.

మద్రాసు పోర్ట్ నెలంట్టు: బాదా శ్వి కం పెని, పార్కు రౌండ్, మద్రాసు-రి.

రాగానే చెప్తాను, మీ రిలా వచ్చి నీసీమాకి చెప్పేరనీ, నీసీమా అయిపోగానే తిరిగి వస్తా రని."

"అవిడ అప్పుడు రానుకుంటూ ఉంటారు కాబోలు?"

"అలా ఒక్కసారిలో మించిపోయిం దేమంది లేండి. ఒక్కొక్కసాడు అవిడ రానేడమీ ఉండదు, అటూ ఇటూ తిర గడం, పదిమార్లు టీ పెట్టుకు తాగడం తప్ప- మీరు వస్తే మీకు టీ దొరుకుతుంది" - అంచేత తప్పకుండా రండి.

"ఉహూ! నేను రావడంకాదు - అవిడ దగ్గర వీధి తలుపుకి వేరే తాళం ఉందికదా. మీరూ నీసీమాకి వస్తానంటేనే—"

కొంతసేపు తర్జన భర్జన లయనమీదట ముగ్గురూ నీసీమాకి చెప్పేరు - అయితే, అటూ ఇటూ రికౌల ఖర్చులుగాని, నీసీమా ట్రాక్టర్ ఖర్చులుగాని, కిల్లీల సిగరెట్లు టీ ఖర్చులుగాని, అతన్ని పెట్టనియ్యలేదు మాధవరావు. నీసీమాకూడా అనుకోన్నంత

పాడుకారేదు - ముఖ్యంగా పాటలు చాలా బాగున్నాయి—

రిక్తా దిగగానే అన్నా చెల్లెలు ముందు దారితీశారు - అతను "రాధమ్మగారూ! రాధమ్మగారూ!" అని పిలిచాడు. మాధవ రావు లోపలినుండి వచ్చే కంఠస్వనికొసం ఊపిరి విగబట్టి వింటున్నాడు.

ఏమీ జవాబు వినిపించలేదు - అతను తలుపు తట్టుతూఉంటే లలిత అంది - "అన్నయ్యా! తలుపు లోపల గడియలేకు - ఇదుగో తాళం వేసేఉంది. అంటే ఈవిడ మరి రానేలేదన్నమాట! ఎవరింట్లోనో పడు కొని ఉంటుంది."

మాధవరావు మరి ఉండదలచుకోలేదు - "సరిగా రైలువేళ నాకు, వెళ్తాను, ఉదయం చూడవలసిన ముఖ్యమైన పనులు కొన్ని ఉన్నాయ"న్నాడు.

ఇంటికి వెళ్లిన మర్నాడే ఓ ఉత్తరం రాసి వచ్చేసేడు. అనుకోన్నంత వేగం గానే జవాబు వచ్చింది, అవిడ దగ్గరనుండి. అంత అభిమానంగా తనని చూడాలని వస్తే తాను సరిగా వేళకి ఇంటిదగ్గర లేకపోవడా నికి తన విచారాన్ని వ్యక్తపరుస్తూ, ఈమారు ఎప్పుడు వచ్చేదీ ముందుగా రాస్తే తప్ప కుండా ఇంటిదగ్గర ఉండగలనని హామీ ఇచ్చింది. ఉత్తరం చివర తాజాకలంలో 'మా పొరుగు వాటాలోఉన్న అన్నా చెల్లెళ్ళు నాకురించి మంచిగాగాని, చెడ్డగా గాని, అతితయోక్తిగా చెప్పేవన్నీ నిజమని నమ్మరనుకుంటానంది - పాపం, అవిడకి తెలుసునన్నమాట ఈ మనుషుల ధోరణి—

* * *

మాధవరావు రిక్తా దిగేడు - వెనకాతల రిక్తామనిషి పళ్ళెముట్టు పట్టుకొని వచ్చాడు. లలిత ఎదురుగా వచ్చింది—

"ఇవాళ మీ మజనుకి కష్టం కలిగించే వార్త ఒకటి చెప్పవలసిఉంది." అంది లలిత గంభీరంగా మొగం పెట్టి.

మాధవరావు మొగంలో ఏ కదలికా లేదు - లలిత చెప్పుకుపోపాగింది.

"పాపం, మీరు ఇన్ని మార్లు వచ్చి అవిడకి చూడంకా లేదు. ఎప్పటికప్పుడు మీ యిద్దరికీ టైము కుదిరకుండా అయిపోతూంది. మీరు అవిడకిని తెచ్చిన పక్కా ఫలాలూ మా పాలబడుతున్నాయి. అప్పుడే, ఇక ముందు మీరు అలా భ్రాంతిపడడానికి ఆన కాళం లేదు. అవిడ గతవారం వెళ్ళిపోడం ఒంటరిగా కాదట. ఇద్దరూ వెళ్ళిచేసుకు న్నారని కొందరంటారు, లేదు ఇంకాచేసు కొంటారని కొందరంటారు. పాపం, మీకు

కష్టంగానే ఉండవచ్చును, గాని, నాకు మూత్రం సంతోషంగానే ఉంది. మా అన్నయ్యకి ఒక స్థిరమయిన ఉద్యోగం లేదు - అవిడ ఖర్చువెచ్చాలను, విలాసాలనూ వీడక్కడ భరించగలడు—పాపం ఇవాళ ఈ కలుగు తెలిసిందగ్గరనుంచీ దిగులుగా ఉన్నాడు. ఇప్పుడే అలా తిరిగి రావడానికి చెప్పేడు. నాడు బెటికి తోసికేవాడుకాను గాని, లోపల్లోపల అవిడంటే ఎంతో అభి మానం ఉండేది కాబోలు—అవిడ కథలు రాస్తే రాసిఉండవచ్చును గాని మనిషిలో ఏమిటి అంత వింత కనిపించేదో వీళ్ళకి నా కర్థంకాదు - అయినా మీరే అద్భుతవం తులు-అవిడకి చూడలేదు, ఇకముందు చూడ రేమో? అందుచేత మీ చిత్రిం వచ్చినట్లు ఊహించుకోవచ్చును..."

మాధవరావు మాటలను తూచి తూచి అంటున్నట్లుగా "రిక్తాబ్బు చేసుకో న్ని ప్రసంగం అంతా అయిపోయిందా?" అన్నాడు. ఆమె ఏదో సమాధానం చెప్ప వోతూఉంటే వారింది;

"నాకంతా తెలిసిపోయింది-మీఅన్నయ్య రథయ్యరి అనూరాధ అని - ఇద్దరూ కలిసి వన్నంతిలా ఆడించారు! అబ్బే నాకేం జోషం లేదు. ఉహూ! నన్ను చెప్పనీ, అత నితో కలిసి అంత నాటకం ఆడేవు-ఈమారు నాటకంలో నాతో కలియాలి—"

"ఏమిటో నాకేం బోధపడడం లేదు"

"ఏమీ లేదు. మా అమ్మ తానే నిన్ను చూడడానికి వస్తానంది. నేను అక్కలేదు నిన్నే అక్కడికి తీసుకొనివస్తా నన్నాను. అయితే, మీ అన్నయ్యకు నువ్వు ఎక్క డికో పారిపోయినట్లు ఉత్తరంరాసి పెట్టాలి. మా ఊరికి ఇప్పుడు సరాసరి కారుపోతుంది. నీ న్నక్కడ దిగబెట్టి వచ్చి, నేను మనవాణ్ణి కాస్త గభరాయంప జేస్తాను. అతరవాత అక్కడికి తీసుకొని వస్తాను. తన సమక్షం లోనే మన పెళ్ళి జరుగుతుంది."

"నాకు భయంగా ఉందండీ! అన్నయ్యకు జోషం వస్తే!..."

"లేకపోతే నాకు జోషం వస్తుంది."

"అబ్బు మీ జోషతాపాలకి ఇప్పుటినుండీ ఒదగా లన్నమాట? అలాఅయితే నేను రాను"

"బలిమాలుకొంటున్నాను - సరా?"

"సరేగాని, అన్నయ్యని ఎక్కడ బాధ పెట్టకండి."

"నన్ను మాత్రం ఇన్నాళ్ళూ భ్రాంతి పెట్టి, గాలికబుర్రతో తిప్పడం బాగుండే?"

"నిజానికి ఓడిపోయినవార్యం మేమే - గాలికబుర్రలోనుండి నిజం మనిషిని తీసు కెళ్ళిపోతున్నారు. అయితే ఉత్తరంలో ఏమిటి రాయమంటారు?"

మహాకావ్యమలకు మహాత్మర సేవ

అర్ధ శతాబ్దికి పైగా బేయూరుగ్ని అసమూహ బేదధము

ప్రసిద్ధ గృహతయ రెంగ నివారిణి

అర్ధ మంచం మీపురిలో మీరితను

కేసరి కుటిరం లిమిటెడ్

మద్రాసు-14

తెలుగు జిల్లాలకు, నైజాంకు విజంటు: శ్రీ సీతారాం జనరల్ స్టోర్సు, బెజవాడ, కిండాబాదు.

సంజమబ్బులు

‘స్వస్కారం బాబుగారూ!’

విసవిసవిచి పోతున్న శంకరం అగి పోయాడు. వెనక్కి తిరిగి చూసి ‘ఓ... నువ్వు నువ్వారాయా?... కైలు వాసం ఎంతకాలం?’ అన్నాడు.

మాడు నెలంకి... అయినా అది తమ కలా తెలిసింది బాబూ?... తప్పింది కాదు. మేనే విడుదలయ్యాను.’

‘నిన్ను తీసికెళుకుంటే కళ్ళారా నేను చూశానుగా!... కాని మీ నాన్నను నువ్వి బింగంగా అవినీతికి ప్రోత్సహిస్తున్నావు. ఇదెంతమాత్రం మంచిపనిగాను నువ్వు గొప్ప త్యాగం చేశాననుకుంటున్నావు కాని అది మున్నీ రెచ్చి గొడుగున్నా నన్ను కంగిల మర్చిపోతున్నావు.’

శంకరం కొంచెం ఆవేశంగా మాటాడటం గమనించిన నువ్వారాయాడు బెదరుగా చూస్తూ ‘అదేమిటి బాబూ? అలాగంటారు?’ అన్నాడు.

‘అసలు సంగతి నాకలా తెలిసిందని ఆశ్చర్యపడుతున్నావు కమా! వాచీ సంగతింతా మీనాన్న చెప్పాడులే!’

‘వాచీ ఏమిటంకీ బాబుగారూ!... అదేం కాదండీ. అంతా వట్టిది. మామీద అనుమానపడి ప్రాణిబిషను వాళ్లు రాత్రి వచ్చి పడ్డారండీ. మా అయ్య సరిగ్గా దొరికిపోయాడు. అయ్య ముసిలాడు తిమామచేసి అతనిమీద నేరాన్ని నామీదకు తిప్పుకున్నాను. అనుభవించాను. కన్నులొండి ఏం చెయ్యనుబాబు...’ శంకరానికి ఆశ్చర్య మేసింది. రామదాసు అన్నిమాటలు-ఇతని మాటలు పరస్పర విరుద్ధంగా వున్నాయి.

‘అయిదు రూపాయలు అప్పివ్వ గలరేమా నని అనుకుదామని తిమర్చి పిల్చానుబాబూ!’

‘కొంతసేపు పూగుకుండి శంకరం అన్నాడు.

‘మీనాన్న కేనా.. నాకు తెలుసు. లేవు! నువ్వారాయాడు మళ్ళీ నమస్కరించి వెళ్ళిపోయాడు.

శంకరం ఒక్కసారి వెనక్కి నెళ్ళాడు...

* * *

తైం సరిగ్గా పన్నెండు. విసవిసవిచి పోతున్న శంకరం చూస్తూగా అగిపోయాడు. తుపాకులు బుజాన్నే

కుకొని నడుస్తున్న ఇద్దరు పోలీసులమధ్య ఓ యువకుడు తనకు తెలిసినవాడే! చేతికి బేడీలు! శంకరం కళ్ళు తిరిగిపోయాయి. రామదాసే ననుకుంటే ఇతను కూడా చొంగ న్నమాట! ఓ... ఈ లోకంలో ఎవర్నీ నమ్మ కూడదను కున్నా డతను.

‘బాబూ!... మావాణ్ణి తీసుకు పోతున్నారండీ! అంటూ రామదాసు సమీపించేసరికి శంకరం అతనికేసి ఆవేశంతో చూశాడు. రామదాసుకళ్ళవెంట కొరుతున్న కన్నీరు కొద్దిగా ముసుకుతూన్న అతని గడ్డాన్ని తికి చేస్తున్నాయి

‘కొంచెం ఇలా రండి బాబు... ఎవరైనా వివరలకు. అసలు తీసికెళ్ళాల్సింది నన్ను. అంతా చేసింది నేను నావాసం అతన్ని చుట్టుకుంది ఆవేశ మూల వచ్చాడు చూశారా!... అప్పుడు పది రూపాయలీ మున్నాను. లేవన్నాడు. డోరుకున్నాను. ఈ వేళే పొద్దున్న పది రూపాయలతోసం కక్కురిపడి వాడు పనిచేసే పీడరుగారింటి కళ్ళను ఇంట్లో పీడరుగారు తిప్పించి మరెవరూలేదు. మావాణ్ణి డబ్బుమృని అడిగాను.’ రామదాసు కొంచెం అగి రుద్దకంతంతో నెమ్మదిగా చెప్పుకుపోయాడు.

అతను చెప్పిన మాటలన్నీ చిత్రరూపంగా శంకరం వృద్ధయ ఫలకంమీద పరివర్తన చెందాయి...

పీడరుగారు మేడమీదున్నారు. అంతా నిశ్చలంగావుంది. ‘ఇప్పుడు నాదగ్గర కానీ కూడాలేదు నేను నిన్ను చెప్పానుగా- ఒకటో తారీఖుదాకా ఆగు జీతంరాగా నే ముందు నీకిస్తాను. అంతాకా ఒకపట్టాలి మరి నన్నివవసరంగా వేధింపకు అన్నాడు కొడుకు.

‘అలాపనికి రాదు నాకవసరంలేనప్పుడు నువ్వి ప్రేమాత్రం ఎందుకు? ఏడవటానికి. పీడరుగార్నీ నుకు ఆయన వేపుడిలాంటివాడు. తిప్పుకుంటే ఇస్తాడు.’ అని పట్టుపట్టాడు రామదాసు. ‘నావల్ల కాదు...’ అన్నా డతను.

ఆర్. యం. చిదంబరం

పీడరుగారు ఏదో పుస్తకం కోసం మేడ దిగి వచ్చారు.

‘ఎవరోయ్ అది?’ అనడిగాడు.

‘మా అయ్యంకి...’ శంకరే చూసిపోదా మని వచ్చావెంకి...’ పీడరుగారు తనకొక్క కలసిన పుస్తకం తీసుకుని మళ్ళీ మేడమీది కెళ్ళి పోయాడు.

‘అయితే నువ్వే డగ వన్న మాట!’ అన్నాడు పట్టుపట్టటం కోరుకుతూ రామదాసు.

‘అంతే!’ అంటూ అతను అమ్మాయిగాత చీరలు ఆరేయటానికి లోపల కెళ్ళాడు. రామదాసు ఎవరూ చూడకుండా బల్ల మీనున్న వాచీతీసుకుని వెళ్ళిపోయాడు. వాచీకి బంగారపు గొలుసు వుండి కూడా... మరీ పావుగంటకు వాచీకోసం వేల కుక్కుంటున్న పీడరుగారు ‘వాచీ పీడరు!’ అనడిగాడు అను తైల్ల ను చూచి వేసే లేదన్నాడు. పీడరుగారికి అతని మీద ఎప్పుడూ అనుమానంలేదు. అతను మంచి విశ్వాసపాత్రుడు. ఇండాక రామదాసు చూపుల్లో కల్పమన్నీ, వంచకత్వన్నీ గుర్తించిన పీడరుగారు ‘మీ అయ్యే ఎత్తుకు పోయంటాడు. ... రావ్కెలో! కళ్ళండ గా నే నుడు పీకుతున్నాడు. ఇప్పుడే పోలీసులకు అప్పగిస్తాను,’ అన్నారు అతని కొడుకు వచికి పోయాడు.

‘అయ్యగారూ!... మా అయ్య ఏవీ ఎరగ డంకి... అతను వట్టిఅనాయకుడు తిప్పుతా నాడే! కక్కురిపడి నే నే తీసిచ్చాను. అతను వచ్చన్నాడు కాని బలవంత పెట్టాను... అత న్నొదిలేయండిబాబూ!.. నన్ను దండింపండి పీడరుగారు నమ్మలేకపోయారు. ఆయన క్షమించలేక పోయాడు కూడా ... నిరప రాధిపూద వృధాగా నిందపడింది. తిప్పు చేసినవాడు హాయిగా వున్నాడు. అదీ లోకగర్భం పరధ్యానంగా రామదాసు మాటల్ని చేతల్లో అన్వయించుకుంటున్న శంకరం గట్టిగా ‘చాలు ... ఇంక నాకు చెప్పుకు’ అనిరిచాడు.

‘బాబూ!... వాణ్ణి విడిపించటానికి మార్గం?’ శంకరం విసవిసవిచిచిపోయాడు.. అయినా తను రామదాసును ఎన్నడూ నమ్మలేదు. అనాడు అతని కలుసుకున్న

★ సంజమబ్బులు ★

వృత్తి అతని మనస్తత్వం బయట పడింది. కంకరం ఇంకా చెనక్క వెళ్ళాడు.

* * * అకాశం మసిపూసుకుంది. మధ్య మధ్య వురుముతోంది. నిశ్చలంగా చూస్తూ వున్న చెట్లన్నీ క్రమం గా పికాచాల్లా జాట్లు విరియ బోసుకుని ఆడటం మొదలు పెట్టాయి. అనాధుడి ఆర్తనాదంలా చెట్లమీది సంగీతం- మూడు మైళ్ళదూరంలో వున్న పల్లెటూరికి బాలం పనిమీద వెళ్ళి తిరిగి వస్తున్న కంకరం నడిక వేగం వూచ్చి వచ్చాడు. కొంతసేపట్లో వర్షం మొత్తేస్తుందన్న సంగతి భాయం. వర్షం కనక మధ్యదారిలో వస్తే తడిసి ముద్దవటం తప్పించి ఆశ్రయానికి గత్యంతరం లేదు. అదీగాక వర్షం కనక వస్తే బోవంతా జారుతుంది. ఇంక అక్కణ్ణించి శర్మ సులో శీతమీద నడిచినట్లు బాలెస్సు కాసుకుంటూ నడవల్సిందే! కాని అతి సెంతి త్వరగా నడిచినా ఇంకా మెలుస్తూర పైచిలుకు దూరంవుంది...దబదబని వర్షం కూడా మొత్తేసింది. పడుగులువేసేసరికి ఇంక నడవడం అనాధ్యమనిపించింది. ఎదురు గాలి...ప్రకృతి నిజృంభించి ఎదురుగ్లంబోంది. మానవుడు ఏం చెయ్యగలడు? బట్టలన్నీ తడిసి ముద్దపోయాయి. అక్కడికి కొంతదూరంలో వోడుడిన కనపడగానే అక్కడికిలాగే త్వరగా నడిచివెళ్ళాడు. ఆ తాటాకులఇంటికి వెళ్తేమ అరుగుంది. కానిమీద కొంతసేపు నిలబడ్డాడు. ఏవో దుర్వాసనకొట్టింది. లోపల ఎవరో నెమ్మ

దిగా దగ్గుకున్నట్టైంది. ఎవరో అక్షరాలు కూడ బలుక్కుంటూ పుస్తకం చదవటం కూడా వినిపించింది. అతను నెమ్మదిగా కిటికీలోంచి చూశాడు. వీటి కనపడలేదు. జల్లు గట్టిగాకొట్టేస్తోంది. ఆ అరుగుమీద కూడా నిలబడలేకపోయాడు. గజగజమని చలి. బట్టలన్నీ నీళ్ళల్లో వానేసినట్టయ్యాయి. పుండుమీది కారంలా రిఫ్లెక్స్ చలిగాలి. ఎవరో కలపుతీసుకుని బయటకొచ్చి 'అబ్బ!...ఎంతకీ వర్షం తగ్గటంలేదు. ఇది తగ్గేట్లుకూడాలేదు. ఆ కాశం అంతా మూసుకుపోయింది...మ్మ...' అన్నాడు. 'ఇదుగో అబ్బాయ్?...లోపలకొమాటు రానిస్తావా? ఇక్కడ గట్టిగా జలుకోడు తోంది. వర్షం తగ్గగానే వెళ్ళిపోతాను. పూర్తిగా తడిసిపోయాను.' అన్నాడు కంకరం. 'రండిబాబూ!... దానికేవటి? అయ్యో!...ఇందాక నేనెలవలేకపోయారా? ఈ వర్షంలో ఎందుకు బయలుదేరారు, బాబూ! అన్నాడతను. కంకరం లోపలకొచ్చి అతను పరచిన చింకీ చాపమీద కూర్చున్నాడు. 'మన నేత్రాలు? అనడిగా డిలను. కంకరం చెప్పాడు. 'బాగా తడిసిపోయాను. మార్చుకోటానికి బట్టలేని రేపు బాబూ! అని సిగ్గుపడుతూ దండెంకేసి చూశాడు. ఒక్కటే ఒక్కరువ్యాలు వేలాడుతూంది. కంకరం సంచీలోంచి ముతక పంచ ఒకటి తీసి కట్టుకుని

పుత్తెరియం కప్పుకున్నాడు. బయట గాలి హోరుమని ప్రళయఘోష పెడుతోంది. వర్షం ఇంకా ఉధృతమవుతూనేవుంది. ఆ కుర్రాడు గుడ్డిపం ముందు కూర్చుని ఒకటో తిరగలి పుస్తకం చదవటం మొదలెట్టాడు. కంకరం వచ్చి అప్పుడే పదినిమిషాలైంది. లోపలెవరో రెండు మూడుసార్లు పెద్దగా దగ్గుటాన్నిబట్టి అక్కడ ఇతని తాటాకు మనుష్యులెవరో వున్నారని వూహించు కున్నాడు. 'నా మాటివరా-ఎందుకీ పాడుబుద్ధి, గడ్డి తినిపోటానికి. ఏనాడైనా మన మెరుగు దుమా? 'సరికేస్తాను...వెధవ ముందా! పీక పిసికేస్తాను. నాయిష్టం...నా సామ్యు. నువ్వెవరైతే నన్నుడగటానికి?' మాటలన్నీ అపస్వరాల్లా వస్తున్నాయి. యిందాకటి దుర్వాసనకీ-ఈ మాటలకు అన్వయం వుదుర్చుకోటానికి కంకరం ప్రయత్నించాడు. అవతలి గదిలోంచి ఇందాక కేకలేసిన వ్యక్తి కూలుతూ బయటికొచ్చాడు. కళ్ళు రెండు ఎర్రగావున్నాయి. కంకరం ముక్కు మూసుకుని అతనికేసి చూశాడు. 'ఒరేయ్ వెధవా!...నాకు పది రూపాయలు కావాలంటే ఇవ్వలేవు కాని మీ యన్యుమ్మ దగ్గుకు మందు కొంటావట్రా!... నువ్వు నాకు కొడుకువట్రా! నిన్ను చిలుస్తాను. నీ తలకాయ బద్దలు కొడతాను.' అంటూ గోడకి జారబడి కుప్పలా కూలి పోయాడు. 'ఇతను మీ నాన్నా? 'అవునుండీ...ఏం చేస్తాం-ఎన్నోసార్లు చెప్పాను. ఈ వెధవపని మానమని. లోపల మూలుగుతున్నది మా అన్యుమ్మ. కోజా ఈ విషయంలో మాకు చెబ్బలాటరే!... పై పెచ్చు నాలుగూ అయిదూ తెమ్మంటాడు. ఎక్కడనుంచి తెచ్చేది? ఏం చేసేది? తను సంపాదించేది లేదు...తిని కూర్చాడు.' 'నువ్వేం చేస్తుంటావు?' కంకరం ప్రశ్నించాడు. వర్షం తగ్గేనూదవటం లేవు. కాలం గడవటానికి మార్గాలు లేవు. 'నేను పట్నంలో ఒక్కడగుగారింటో పని చేస్తున్నాను. ఇరవై రూపాయలిస్తారండి. చాలా కాలంనుంచి నమ్మకంగా పని చేస్తున్నా. ఆడబ్బుతో పిళ్ళెద్దన్నీ పోషించాలి. ఒక్కడగుగారు మంచివాడే కనక అప్పుడప్పుడు మూడు-నాలుగూ ఇస్తుంటే వీడికి తగలేనేవాడిని ఆళ్ళెద్దాయి నాకు చదువు చెప్తున్నాడండి. ఇదుగో ఈ పుస్తకం చదువుతున్నా. ఈ పాటం రేపు

"ఎవ్వెలాతో నింప బడినట్లు రాత్రి సమయములో నా కండ్లు తీక్షణముగా ప్రకాశించును."

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీలు

ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీల తక్కువ ఖరీదుతో ఎక్కువ ప్రకాశమున్న ఎక్కువకాలము పని చేయును. ఎస్ట్రెలా బ్యాటరీస్ లిమిటెడ్. రెండవ-దశ - మద్రాసు-కొచ్చి-బాగ-పూడి - కంకర.

అప్పుడే పెయ్యోలన్నారండి. మా అయ్యోమా గోలగోల చేస్తున్నాడు.

ఓటికెలుపులు గొల్పే ప్రాణి భిక్షువన తలుపులు తెరుచుకున్నాయి. జలు గట్టిగా కొట్టింది. ఆ కుర్రాడు మళ్ళీ తలుపు వేసే లోగా ఓటికెరుగుగా కూర్చున్న శంకరం కొంత తడిసిపోయాడు.

‘అయితే మీ నాన్నకు కలు ఎక్కణించి వస్తుంది? పోలీసువాళ్ళు పట్టుకోయా?’

అతను పకపక నవ్వాడు.

‘అన్నీ తెలిసినవారు తమరే అలాగంటే ఎలాబాబూ? అసలు వాళ్ళకిమూత్రం మా సంగతి తెలుసుకు కనకవా? మా నాన్న ఒక్కొక్కప్పుడు ఎక్కడైనా తాగే సాస్తాడు. ఒక్కొక్కప్పుడు ఎంత చెప్పినా వినకుండా తినే బిళ్ళ పెట్టాడు బాబూ!... మీరు పోలీసు డిపార్టుమెంటువారు కొరుకడా!.. మా అయ్యోనే చెయ్యకండి.’

‘అచ్చే!...కాదులే!’ అంటూ నవ్వే కాదు శంకరం.

దీపంచమురు లేక గిలగిల తిస్తుకుంటోంది. అతను మళ్ళీ కిరణ నాయలు బాళాడు.

‘అసలందరి లాంటివాడు కాడండి మా అయ్యో...చిన్నితనంలో చాలా కష్టాలు పడారని మా అమ్మమ్మ అంటుంది అయితే భిక్షితం మా అక్కయ్య పెళ్ళిపోయిందండి అప్పుట్టుంచి ఇంకేవండి సగమై పోయాడు. కష్టపడి పనిచెయ్యలేక ఇలా తిరుగుతూంటాడు. కోజుకోవేపం వేస్తాడు. బాణలు మర్చిపోదామని గామాల ఇలా తగుతున్నాడు ఏం చేసేదిబాబూ?... చెప్పినమాట చెవి నెనుకోను...నాలుగైదు పార్లు తిన్నులుకూడా తిన్నాడు.’

అతనికి పూర్తిగా స్పృహ తప్పలేదు. గోడనగ్గర ఇంతసేలా మెదిలకుండా కూర్చున్న వాడెల్లా నెమ్మదిగా కొడుకుదగ్గర కొచ్చాడు.

‘ఒక్కేయే!...వెళ్ళవా! లేపు పీఠకు గారింటికిస్తాను. పదిరూపాయలూ ఇవ్వక పోతే గోలచేస్తాను. జాగ్రత్త! అంటూ అరచెయ్యి అడం పెట్టుకుని చూశాడు. ఆగుడి వెలుతుకో శంకరం కనిపించాడు.

‘బాబూ!...తమరా!’ అంటూ గాభరాగా ఒక్కడుగు వెనక్కి వేశాడు.

‘అవును రామదానూ!...మరేం కం గారు పడకు. కాని నీమాటలు విని నేను మోసపోయాననుకుంటున్నాను. అయినా నీతిచే ముందిలే! నీ నునకు విరిగిపోయిందిగా!’

‘బాబుగాదూ!.. ఏంచేయను? ఈ అలవాటు నా కెప్పుడూ లేదు. ఈ మధ్యనే అలవాటైంది. నా జీవితం ఇలాగైపోయింది. దీన్ని ఒదులుకోలేను. తమింపండి.’ అని

శంకరం కాళ్ళుపట్టుకుని అతను భోరు మన్నాడు. శంకరానికి రామదానుని తమిం చాలో కూడనో కూడా అర్థం కాలేదు. బయట వర్షం తగ్గుమొహం పడుతోంది కాని పూర్తిగా తగ్గలేదు. రామదాను నిజంగా పశ్చాత్తాప పడుతున్నాడీ లేనదీ కూడా అతని కర్థంకాలేదు.

‘ఏంచేసినా చేశావు కాని ఆ కుర్రాణ్ణి మూత్రం సాధించకు నీ మూలంగా అతని కెంతబాధో ఆలోచించు నీ జీవితం ముప్పాతిక మూడు కంతులైపోయింది. మిగిలింది ఎలాగో గడుస్తుంది. అతను అన్నం పడేస్తున్నాడు. ఎందుకే బాధ? కృషి రామా అనుకుంటే కాలం గడుస్తుంది. ఎవరికన్నా బోపీవేసి వెబ్బు సంపాదించి అతనికి అప్రతిష్ట తేకు. ఆలోచించుకో. అసలు నాకు నీలాంటి వాళ్ళంటే వమ్మకంలేదు. కాని నిన్ను నమ్మాను.’

రామదాను రెండు చేతులూ మోహం కప్పేసుకుని మానసిక వ్యవస్థ తల వంచెసుకున్నాడు.

శంకరాని కింక, అక్కడుండు బుద్ధి వేసింది కాదు. అతనికొడుకు పేరుమూత్రం తెలుసుకున్నాడు. సుబ్బారాయుడు. తడి నీన చొక్కా తొడుక్కుని బయటకొచ్చాడు. వర్షం కొద్దిగా పడుతోంది. నేలంతా పాల గచ్చులా జారుతోంది. రామదాను గుడిసె ఇంకా ఇంకా దూరమవుతుంది.

అసలీ రామదానుతో తన కెండుకు పరిచయం కలగాలి?...శంకరం వర్షంలో నడుస్తూ మనస్సులో ఇంకా వెనక్కి వెళ్ళాడు.

* * *

‘బాబుగాదూ!’
విసవిస నడుస్తున్న శంకరం చూతూగా అగి వెనక్కి తిరిగి పిల్చిన వ్యక్తి కనిచూశాడు. మనిషి సన్నంగా నలభయ్యో పది చాటిస వాడిలాగున్నాడు. పొడుగ్గా పెరిగిన గజం లోతుకుపోయిన కళ్ళు, నుదుటిమీద జీవితానుభవాల్ని స్ఫురింపజేస్తూ గీతలు— కొద్దిగా మాసిన ముతకపంపి కట్టు—దాని మీద పందలపాక చొక్కా—దానిమీద అతని జీవితానికిమల్లే తీర్చించి కృతించి అతన్ని నవలకుండా ఉన్న కోలు. చేతిలో పెద్ద సంచి.

శంకరం ఆగగానే అతనిముందుకు రెండడుగులు వేశాడు కొత్తవాడు. రెంజోగంట అప్పుడే అవుతూఉంది. శంకరం ఏవన్నట్లు చూశాడు.

‘హెడ్డామరు ఎప్పుడు వస్తారండి?’

‘వచ్చే వేళైంది...ఎందుకు?’

‘చూపండి బాబూ!...కోటి నిద్రలూ కూటికోసం—అందులో యిదొకటి. గురు

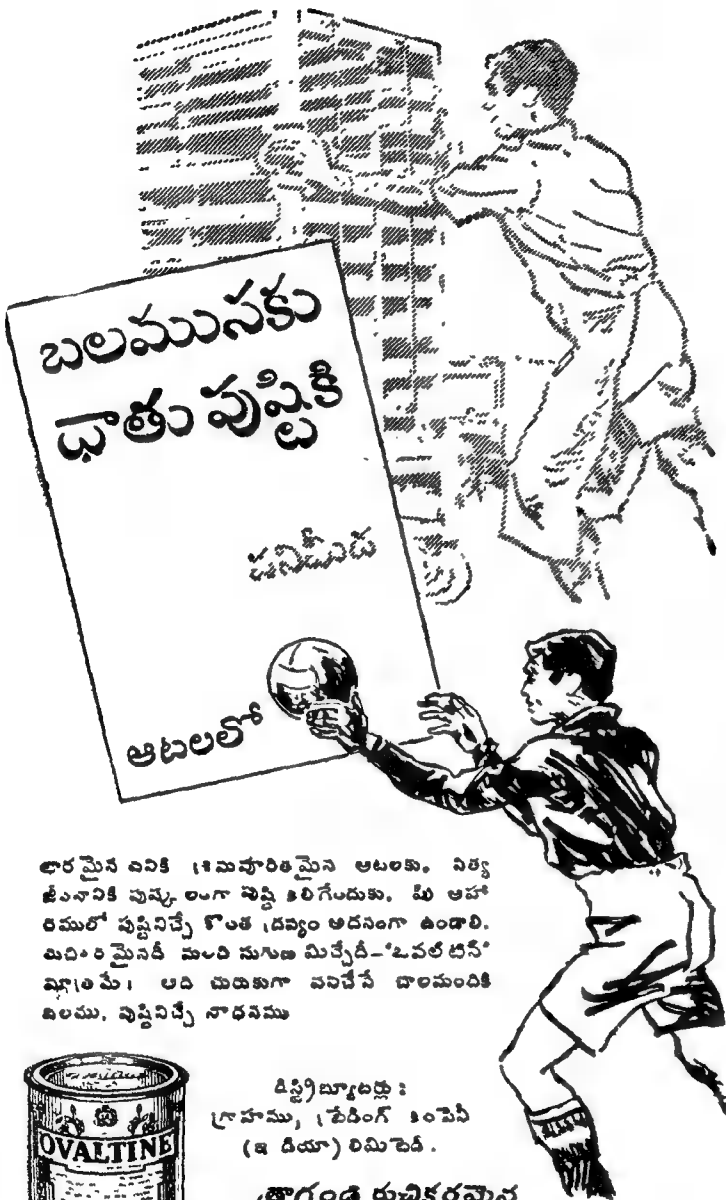
వుల దగ్గర నేర్చుకున్న విద్య. ఏవో కొన్ని మాజీకో పనులు చేస్తాను. హెడ్డామర్ని కలుసుకుని మాట్లాడి నోటిను పంపమందామని. ఆయన ఏవంటారు? మంచివారేనా? పిల్లలు కలవాణ్ణి.”

‘చాలా మంచివారు. అడగండి’ అనేసి వెళ్ళిపోయాడు. మొదట్టుంచీకూడా శంకరానికి ఇలాంటి వాళ్ళంటే అసహ్యమా—అనుమానమా. వీళ్ళంతా జీవితాన్ని ఎదుర్కోలేక ఇలాంటి బురఖాలు తగిలించుకొని, జనాన్ని మోసం చేస్తున్నారనేది అతని వాదం—అందుకే అతనికి సన్యాసుల్ని చూస్తే వాళ్ళంబర్ని కట్టగటి కాల్చే యోలన్నంత కోపం వచ్చేది. అతను ఇంట్లో ఉండగా ఒక్క చిద్దుగాడుకూడా బియ్యపు గింజ అతని ఇంట్లోంచి తీసికళ్ళలేదు. అంతటి సిరాళిపాయం అతనిది.

మరో అరగంటకల్లా ‘ప్రాఫెసరు రామదాను గారిచే మాజీకో పనులు చేయబడును’ అనే నోటిసు సర్క్యులేటయింది. బల్లమీద వీరగా కూర్చున్న రామదాను చుట్టూ కుర్రాళ్ళంతామూగారు. ‘ప్రాఫెసరు’ అనే మాటకు అర్థం లేనట్లు ఆ కుర్రాళ్ళంతా చూశారు.

‘హావం!...చాలా బీదవాడి లాగున్నాడండి. తలో అణాపట్టు కొచ్చి చెయ్యమని మా క్లాసులో కుర్రాళ్ళందరికీ చెప్పాను. మీరుకూడా చెప్పలేక పోయారా?’ అని

అలా మైన వినికి (మహారాష్ట్ర మైన అటలకు, నిత్య జీవనానికి పుష్టులుగా పుష్టి కలిగేందుకు, పి ఆహారములో పుష్టినిచ్చే కొంత ద్రవ్యం అదనంగా ఉండాలి. మద్యం మైనది మంచి మనుషుల మిక్చేర్ - 'ఒవల్ టిన్' వినియోగం. అది చురుకుగా వుండేనే దారమందిక ఉంటుంది. పుష్టినిచ్చే నాథనము

డిప్రెస్యన్లు :
గ్రాహము, (పెరింగ్ కంపెనీ
(ఇండియా) రిమిటెడ్.

(తాగండి రుచికరమైన

ఒవల్ టిన్

ఏర్లన్ రేడియో కవిశాలా లా 8 నుండి 8-30 గం వరకు ఒవల్ టిన్ ఆహార కార్యక్రమం వినిండి (హిందీ-41 72 మీటర్లు) (ఇంగ్లీష్-8520 కిలో హైక్యు 31 మీటర్లు) అదినారా లా 8 నుండి 8 30 గం వరకు

IV.460

సంజమబ్బులు

పెన్ను ముహూరు అనుగుతుంటే శింకరానికి అమితమైన కోపం వచ్చింది కాని అతను తనూ యిండుకుని పూరుకున్నాడు.

ఆ సాయంత్రం అందరూ ఓ పెన్ గ్రాండ్ లో చేరారు. ఆల్లరి మూకను అగుపులో పెట్టటానికి నలుగురు టీవర్లు కోవలసి వచ్చారు. నలుగురూ నాలుగు మూలలా కాపలా కాచారు. రామదాసు తేబిలుమీద కొన్ని సీసాలు - బీకర్లు వుంచాడు. కోటుకు నాలుగో అయికో మెడెల్లు తగిలించుకున్నాడు. 'ఆ మెడెల్లు ఎవరు పెజంటు చేసింది. అవి బంగారు పతకాలవునా కాదా?' నే విషయాలిన్ని గురించి ఎవరూ పరిశోధనలు చెయ్యలేకు. చేతిలో మంత్రదండం లాంటిది పట్టుకున్నాడు. పైన తెల్లటి పికిపుంది.

"అబ్బాయిలూ!...అమ్మాయిలూ! ఆల్లరి చెయ్యకుండా నేను చేసే ప్రతి పని జాగ్రత్తిగా చూడండి."

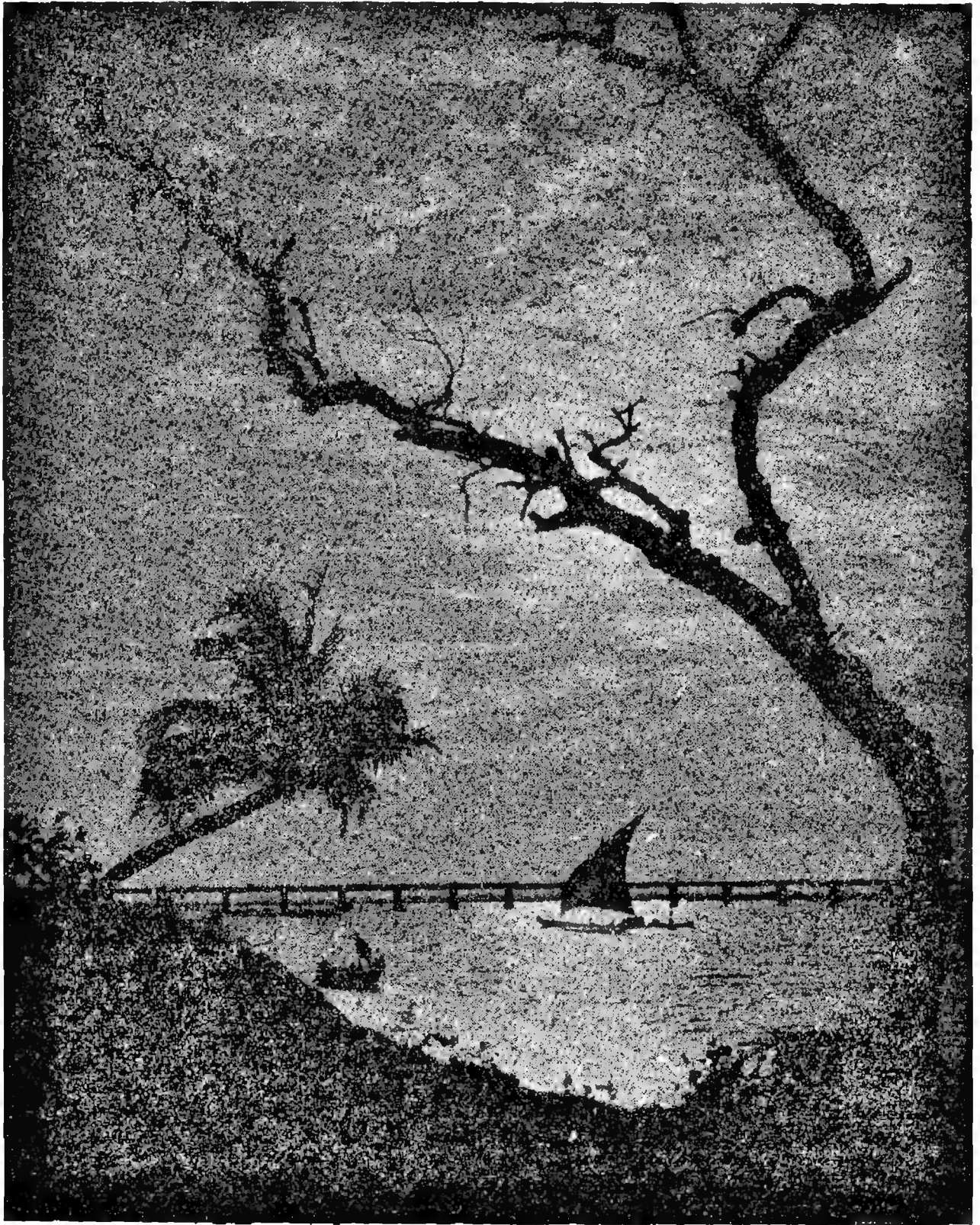
కుర్రాళ్లు ఆల్లరిమని నిశ్శబ్దంగా కూర్చున్నారు.

రామదాసు చేతిలో వోగోరీ కాయ తీసుకుని 'చూడండి! పిల్లలూ! ఇది గోరీ కాయ! దీన్ని మాయం చేస్తాను. ముందు దప్పట్లు కొట్టండి వో చూటు. అదీ. ఇంకోచూటు. రైట్... ఇదేం సామాన్య విద్య కాదు. శుశుక్తు విద్య అనలేకాదు. దేవత పాసనా ఫలితం! అంటూ గోరీకాయ గుప్పెట్లో మూసి చేతిలో వున్న మంత్ర దండంతో నాలుగైదు సార్లు తిప్పాడు. కుర్రాళ్లంతా కళ్ళలో నీళ్లు పెట్టుకుని చూస్తున్నారు.

"హూక్" అంటూ గుప్పెట తెరిచాడు. దూరంగా వున్న శింకరం ఆశ్చర్యభోయాడు. గోరీకాయ మాయమైంది. తేబిలుకు దగ్గరగా వున్న కుర్రాడొకడు తేలు కుటీనట్లు ఛెంచు తేచి 'అగుగో!.. అక్కడ దాచే కాపు' అన్నాడు. రామదాసు కంగారు పడుతూ రెండు చేతులూ జాగ్రత్తిగా చూపిస్తూ 'ఎక్కడ? అన్నాడు.

"అగుగో. ఆ బొటన పేుకి చూపుడు పేుకి ముగ్ధ అన్నాడు యెగిరి గంతులేస్తూ. శింకరం గబగబా నాలుగుగులు ముంకుకు చేసి చూశాడు నిజం. గోరీకాయ కనిపిస్తోంది. రామదాసు ఏం లేదంటూ గబగబా దాచేశాడు. మనిషి గజగజలాడి పోయాడు. అతనింత వరకూ చేస్తూ వచ్చిన ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల విద్యలో ఓబురు ఎరుగని వాడిలా కనిపించాడు ఎంగుకో శింకరానికి అతనిమీద కోపం రావటానికి బదులు దయ

(37-వ పేజీ చూడండి)

సిటిలో రూట

అలత - వారముక

రాట. ఇ. వి. శివరామకృష్ణ—వాలాహర్.

11-1-58

25

గోకుల విక్రమ్‌నాథుల "కథాకాశ" లో ఎన్. వరలక్ష్మి. ఈ చిత్రం వర్తమానం రజనీ కాంత్.

గోకుల్ సిక్సర్స్ వారు పునర్నిర్మిస్తున్న "కనకతార" చిత్రంలో రంగారావు, ఎన్. వరలక్ష్మి.
 * * *
 జూబిలర్స్ చిత్రం "సంతోషం"లో జమున, ఎన్. టి. రామారావు.

గా య కు లు

(ಸಾಧನ ಶಿಲ್ಪಂ)

ఎ. వి. ఎమ్. వారి హిందీచిత్రం "భాయ్ భాయ్"లో నిమ్మి, లలితా పావర్ మున్నగువారు.

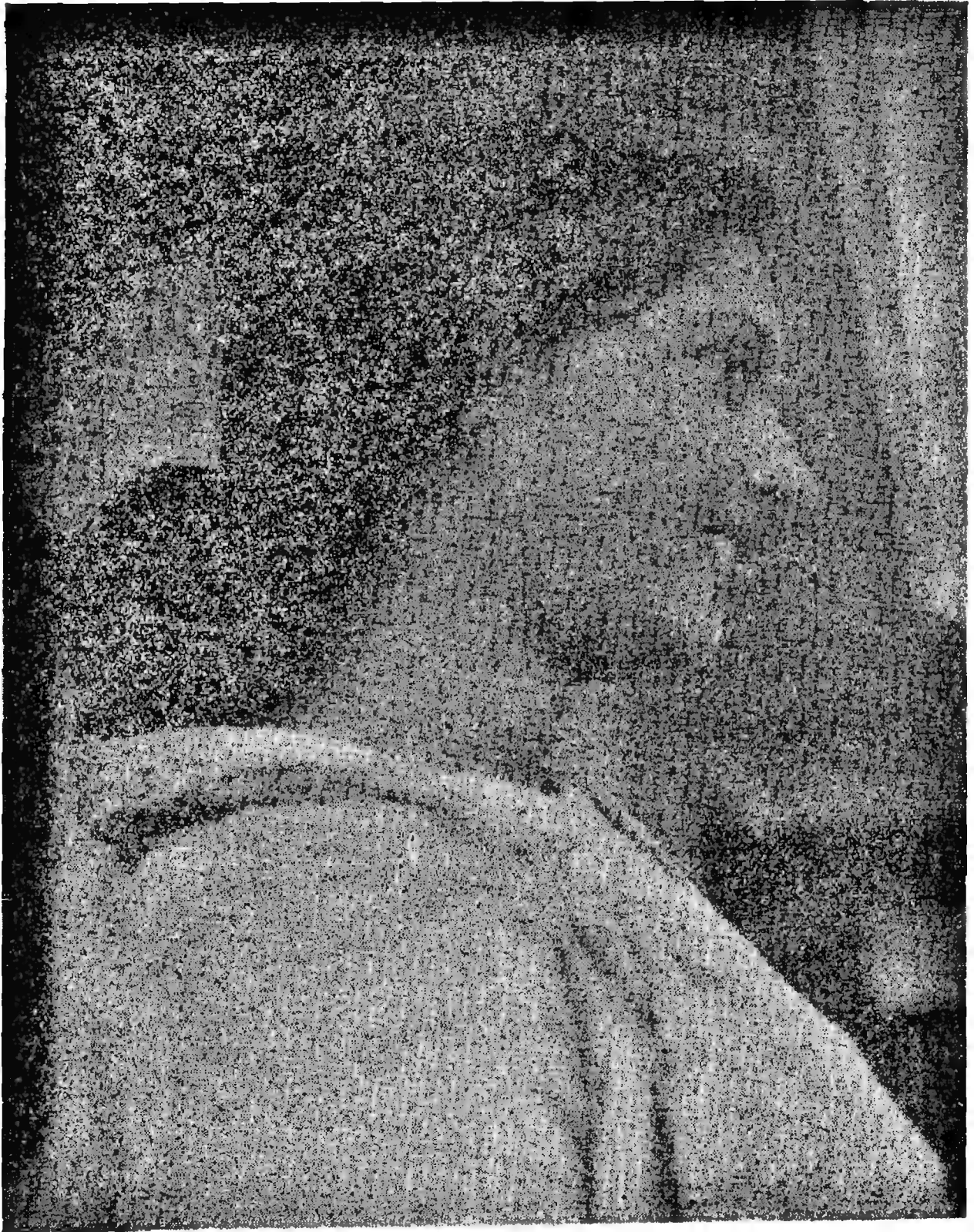

ప్రతిభావారి "ఏదినిజం"లో
జోగారావు, వాసి.

“రిస్ మార్ ఖాన్” అనే హిందీ చిత్రంలో ప్యాజు.

హిందీ "వేదాను"లో పాఠ్యమిగా నటిస్తున్న సుచిత్రా గారు.

బొంబాయి సినిమా లేఖ

‘రృషి’ రృషి పాల్ లో బాజే వంటి చిరస్మరణీయ కళాఖండం నిర్మించి, చలనచిత్రకళలో ఉత్తమ ప్రమాణాలను అంగుతున్న దర్శకవిద్వత్ శ్రీ కాంతారాంకు డిసెంబరు 18 న శివాజీ పార్క్ లో పౌరసన్మానం జరిగింది. మేము శ్రీ ఎన్. పుష్పాల అధ్యక్షత వహించారు. దాదాపు యూదులంటలేపు జరిగిన ఈ సన్మానసభలో ఫిలిం ఫెడరేషన్ అ్యూజుడు ఎన్. ఎన్. వాసన్, పి. కె. ఆర్. సర్కార్, చందులాల్ హ, బాబురావు పాయ్, శ్రీమతి గురాఖోపే ప్రభువులు మాట్లాడుతూ కాంతారాం ఈ చిత్రనిర్మాణంలో నాధించిన విజయానికి అభినందనలు తెలిపారు.

పారు చలనచిత్ర పరిశ్రమకు చెందిన వ్యక్తికి పౌరసన్మానం జరగడం బొంబాయి చరిత్రలో ఇదే తొలిసారి.

కొత్తసంవత్సరంలో జరిగే గొప్ప సంఘటనల్లో ఎన్నతగ్గది భారత బాక్ రజతోత్సవం ఈ ఉత్సవాన్ని దాంతోపాటు ఈ సంవత్సరాన్ని చిరస్మరణీయం చేసేవిధంగా, అతి వైభవంగా నిర్వహించడానికి అప్పజే ముందుగా సన్నాహాలు పాగుతున్నాయి భారత ఫిలిం ఫెడరేషన్, చలన చిత్ర పరిశ్రమ కాలోప కాల సహాయ సహకారాలతో ఉత్సవం భారీయెత్తున జరుపడానికి కార్యక్రమాలు తయారు చేస్తుంది అఖి భారత కేకానికి.

సంబంధించిన ఉత్సవం కొబట్టి-చలన చిత్ర పరిశ్రమకు బొంబాయి రాజధాని అయినప్పటికీ దీన్ని భారత రాజధాని ఢిల్లీలోనే జరుపడం అన్ని విధాలా ఉత్తమ రాజకీయ నాయకులు, విదేశీయ రాయబారులు, తదితర అధికార అసభికార ప్రముఖులూ కూడా ఇబ్బంది లేకుండా ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొనడానికి నిలు ఉంటుంది. దీనిగా ఢిల్లీలో, భారత పారిశ్రామిక ప్రదర్శనం ఏర్పాటుయిన స్థలం బహుయోగ్యంగా ఉంటుంది.

25 సంవత్సరాలుగా దినదినాభివృద్ధిచెంది, ఇప్పుడు పుట్టిసరోజు సందూగ చేసుకుంటున్న ఈ తిరుణంలో, భారత చలనచిత్ర పరిశ్రమ అభివృద్ధికి దోహదం చేయగల కార్యక్రమాలు, ఏవైనా నిలపిల్లడం సముచితం ఈనాడు దేశంలో పలు పురు నిగూఢలు “సుంచితకళ” కౌనా లంటున్నారు ఈ భారత తీరాలంటే, ప్రతి భావంకులైన రచయితలద్వారా చలనచిత్రాల

“బాంగ్లావాలి” హిందీ చిత్రంలో నిరూపరాయ్.

పి ఎల్ సంతోషచిత్రం "గర్భాగరమ్"లో హాస్యనటుడు ఆగా మున్నగువారు

బొంబాయి సినిమాలేఖ

శ్రీ శ్రీ మల్లించారి ఇందుకు, హిందీలోగాని రాజ్యాంగం గుర్తించిన ఏ ఇతర భావలలోగాని ప్రచురించబడ్డ మంచి కథలకు బహుమతులు ఇవ్వడం ఈ శ్రీమ విభానం ఇటువంటి బహుమతులు ఏడాదికి మూడు ఇవ్వడానికి ఏర్పాటు చేయవచ్చును

* * * *

ఈ మధ్య హిందీ చలనచిత్ర రంగంలో నమస్కరణలైన కొత్త నటీనటులు కొందరు ప్రవేశించారు వారిలో ముఖ్యంగా సునీల్ దత్, జలీన్, రాశేంద్రకుమార్, చంచల్ చిత్ర, నూలాసిన్హా అశ్వజే ఒక పాయి సంతాపించుకున్నారే సరికాదు తరతరాలు కాగల వాయలు వీరి తీరుతెన్నులలో గోచరిస్తున్నాయి అవేనాయత్ లో సమతాని సోపరి మణులు పీలా, హిమా, కోషి, రేమా శుక్లర్ కృష్ణమూరి, మంజుల నటనచూచిన మీదట వీరిలో ప్రతి ఒక్కరూ కూడా సమర్థుడైన దర్శకుడిచేతిలో, మంచితారలుగా భావించ

గలరనిపిస్తుంది తారల కరవని ఘోషించే వారికి వీరి తీరుతెన్నులు దారితెన్నులు చూసేందరచ్చు పైగా, డౌలాద్, వందన్, మందన్ వంటివి బాక్సాఫీస్ చిత్రాలు అవి డంతో పేరుపొందిన తారలమీద ప్రేమకు లకు అంతా ఆమకుంటున్నంత మోజాశేషనీ, కథ బాగుండడం ముఖ్యమనీ లేరింది.

* * * *

అరు సెలపాటు ఆగిపోయిన చిత్రం 'డూవా'కు తిరిగిఇప్పుడు చూటింగ్ ప్రారంభం అయింది అక్బర్ కుమార్, కిశోర్ కుమార్, సుమిత్రా జేవనటిస్తున్న ఈ చిత్రానికి సత్యేన్ బోస్ దర్శకుడు

* * * *

జేమానంద్ భార్య కల్పనా కార్తిక్, 'డౌర్ కుం'లో తన భూమిక నవనలుగుంది ఆ పాత్ర క్యామకు ఇవ్వబడింది 'మనీం'లో నటించి ప్రశంస లందుకున్న జేమానంద్, దరిమిలా ఆశీశ కొత్త

చిత్రాలకు కాంట్రాక్టులు కూడా అందుకుంటున్నాడు వాటిలో గురుదత్ ఫలిమ్మ సి ఐ డి ఒకటి ఈ చిత్రంలోనే సర్ది విహీదా రెహమాన్ నటిస్తున్నది.

* * *

భారత్ భూషన్ ఈ మధ్య రెండు కొత్తచిత్రాలలో బుక్ అయ్యాడు ఒకటి నావన్ నిర్మిస్తున్న 'హార్టీ' ఇందులో నిమ్మి నాయక్ రెండవది ఫేలిం స్థాన్ నిర్మించే గేవాకలర్ చిత్రం దీనికికా పేరుపెట్టలేదు బాక్సాఫీస్ చిత్రాలు అనార్కల్, శాగినలు తీసిన సంధూల్ జవ్వంత లో దీనికి దర్శకత్వంవహిస్తారు

కామిర్ కుసుం

హిందీ సినీలో నాన్ టెండి
హిందీ సినీలో నాన్ టెండి
హిందీ సినీలో నాన్ టెండి

హిందీ సినీలో నాన్ టెండి
హిందీ సినీలో నాన్ టెండి
హిందీ సినీలో నాన్ టెండి

సినిమా వార్తలు

ఇద్దరు ప్రముఖుల మృతి

సంగీత దర్శకుడు అడ్డపల్లి రామారావు డిసెంబరు 24 శనివారం ఉదయం స్వర్ణపులైనారని తెలుపుటకు విచారిస్తున్నాము. ఆ రోజునే, నటుడు దాసరి సదాశివరావు కూడా మృతిచెందటం మరొక విషాదకర సంఘటన.

అడ్డపల్లి రామారావుగారు, వాహినీవారి బంగారు పాపాకు సంగీత దర్శకత్వం వహించారు. అదే వారి తొలిచిత్రం.

“దాదాపు పాతిక సంవత్సరాలుగా నేనూ రామారావు అనేక చిత్రాలకు సంగీతం కూర్చుంటూ కలసి పనిచేశాము. రామారావు మరణం చలనచిత్ర పరిశ్రమకూ, వ్యక్తిగతంగా నాకూ తీరనిలోటు. ఆ రోజునే ప్రముఖ నటుడు సదాశివరావు కూడా మృతిచెందాడు. మంచి విగ్రహ స్ఫూర్తి, సామర్థ్యంగల ఒక నటుని తెలుగు సినిమా పరిశ్రమ కోల్పోయింది. డిసెంబరు 24 దుర్దినం” అని చిత్తూరు నాగయ్యగారు సంతాపం వెల్లించారు.

శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి సానుభూతి

అడ్డపల్లి రామారావుగారి మృతికి సంతాపం వెల్లించుచుతూ, “సమర్థుడు, ప్రీతి పాత్రుడు, స్నేహమయుడూ అయిన ఒక వ్యక్తిని కోల్పోయాము” అని శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డిగారు అన్నారు.

శ్రీ రామారావుగారు తొలిసారిగా స్వతంత్రంగా సంగీతం సమకూర్చిన చిత్రం రెడ్డిగారు నిర్మించిన ‘బంగారుపాప.’ అతిః పూర్వం ఆయన హెచ్. ఎం. వి. సంస్థలోనూ, వాహినీ ప్రభృతి ఫిలిం సంస్థలలోనూ నాగయ్యగారితో కలసి పనిచేశారు.

నటుడు దాసరి సదాశివరావు కయసు 85 సంవత్సరాలే. 1940 లో ఆయన దత్తయజ్ఞంలో ‘శివుడి’ గా నటించి చలన చిత్ర రంగంలో ప్రవేశించారు. తిలక్రమ, సాదామిని, స్త్రీ సాహసం, దీక్ష, గుణసుందరి, రాజు పేదా, ప్రతిభావారి బాలరాజు, ముగ్గురు మరాటీలు, శ్రమక్క మొదలైన చిత్రాలలో నటించారు.

స్వర్ణపుల రామారావు, సదాశివరావుగారు రల ఆత్మకాంతిని ఆ కాంక్షిస్తూ, వారి కుటుంబాలకు సానుభూతి తెలుపుతున్నాము.

వరలక్ష్మి సలహా

క్రూరసేనుడు ఒక అనాథను అవ్యాధిగా వధించాడు. ఈవార్త విన్నరాణి, క్రూరసేనుణ్ణి గట్టిగా మందలించాలని మహారాజును కోరింది.

“మందలించడం కాదు దేవీ. మరణం ఉన్నది విధిస్తున్నాను.” అంటాడు మహారాజు ఉద్యోగాన్ని అణచుకుంటూ...

తరులతో పరి కృతమై ప్రళాంతంగా ఉండే వీనస్ స్టూడియో ఆవరణ సరిహద్దులో ఉన్న చిన్న గూడెంలోంచి దండోరా డప్పులు విసబడ్డాయి చాతాకుగా.

“ఇంకోక్కో మనిల్వర్ ; ఆ తరవాత పేక” అన్నారు దర్శకుడు రజనీకాంత్. ‘వైలెన్స్’ అని శేక వేళారు సాండ్ రికార్డిస్టు నూర్యవారాయణ. నిశ్శబ్దం ప్రకర్షింది. దూరాన డప్పులవార్కే కబురంది వాటూ ఆగారు. అయితే, అక్కడ ఉన్న ఆడవాళ్ళు ఖాందరి. శేవో అభిప్రాయభేదాలు కలిగి నట్లుంది. తార స్థాయిలో నాడించుకుంటున్నారు. నిశ్శబ్దంగా ఉన్న పెట్టుమీదకి, సాధకం చేస్తున్న వాళ్ళ సన్నాయి సంగీతం లాగా

హరిపుష్ తార లిద్దరు ఒక విందులో కలుసుకున్నారు. వైకి స్నేహంగా ఉన్నారుగాని లోపల ఒకరంటే ఒకరికి పడదు. ఒకామె ఇలా అడిగింది: “నీ స్వీయచరిత్ర అచ్చు వేయించినట్టున్నా. చాలా బాగా ఉంది. ఎవరు రాసి పెట్టారు?”

రెండో తార ఇలా అంది: “బాగా ఉందా? థాంక్సు. ఎవరు చదివిపెట్టారు నీకూ.”

వాళ్ళ పాత్రకేలు విసబడ్డాయి. మహారాజుగా నటిస్తూన్న గుమ్మడి పక్కనవవి “రీకార్డింగ్ సంగీతం” అన్నారు. ప్రీసర్వీస్ అన్నారితవరో. “ఇదెక్కడి సంగీతం. ఆపరావీమిటి?” అన్నారు డైరెక్టర్ రజనీకాంత్ నవ్వుతూ.

కొంతమంది పాటపాడడానికి కానీ, ఆపడానికి అర్హులనుకూడా.

శుభమైన స్మృతయనకు

కెరళ కోల్తార సోప్
(హిందీ, తెలుగు, ఇంగ్లీషు భాషల్లో)

రిశ్మలు: బాద పచ్చలు

కెరళ సోప్ ఇన్స్టిట్యూట్, కోల్కత్తా

మద్రాసు ఇండస్ట్రీస్ & కామర్స్ డిపార్టుమెంటు మొక్క నిధానము

జూసిటర్ వారి "నంతోపం"లో చదలవాడ, నాగేంద్రరావు.

★ సినిమా వార్తలు ★

ఎస్. వరలక్ష్మికి ఈ బ్యాంక్ గ్రాండ్ చుంగీతం ఆపించడానికి చటుక్కున ఉపాయం తోచింది.

"వాళ్లందరికీ కాఫీ పంపించి కాఫీపు అభిప్రాయభేదాలపై చర్చ ఆపుకోవనండి" అంటామె. ఆవగల్క్కి సలహాలో గెంపవ భాగం కొద్ది షిడాలలోనే అమలుజరిగింది. మరికొన్నిచుంట్లో ఆ 'టేక్' పూర్తిఅయి పోయింది...

'కనకతార' నిర్మాణం పీస్ లో మగుగుగా సాగుతోంది. దీనికి సంబంధించిన డౌట్ డోర్ దృశ్యాలు కొన్ని తీయడానికి ముద్రాసుకు సమీపంలో ఉన్న శివ. మహా బలిపురం ప్రాంతాలకు వెళ్లడానికి గోకుల్ సిక్సర్స్ సన్నాహం చేస్తున్నారు. ఈ

చిత్రాన్ని జనవరి నెల 10 గురు, మూడు నంతులు రివల్వ్ దినం 21 న విడుదల చేయాలని సంకల్పం.

సాహజీవారి కొత్త చిత్రం

అమరసంక్షేపనిర్మించిన సాహజీవర్షు ఇప్పుడు మహాచిత్రం నిర్మించ నిశ్చయించారు. ఇదివరి గెంప చిత్రం. పేరికా పెట్టలేదు. కవి ఆగ్రహ. శ్రీనిబ్బువ్ రజనీ కాంత్ ఈచిత్రానికి దర్శకత్వం వహిస్తారు.

మిర్జాపూరు రాజా "దాంపత్యం" అనే పాంథిక చిత్రం నిర్మిస్తున్నారు. కృష్ణ వేణి, జి. వరలక్ష్మి, విజయకుమార్, గుమ్మడి, జి. యన్. స్వామి మొదలగునాగు నటిస్తున్నారు. సంభాషణలు, అనిసెటి, పాటలు ఆరుద్ర.

న్యూ థియేటర్స్ పిల్లల చిత్రం

పిల్లలకు వచ్చే పడతిలో ఒక చిత్రం తీయవలసిందిగా భారత ప్రభుత్వం, న్యూ థియేటర్స్ సంస్థను కోరింది. సమాచార శాఖ ఫిలింస్ డివిజన్ ద్వారా చేసే కృషితో పాటు, ప్రయత్నం నిర్మాతలు కొందరిని ఏరి, నారికి కొన్ని చిత్రాల నిర్మాణం ఒప్పగించాలని ప్రభుత్వం లోగడ సంకల్పించింది. ఇందుకు అనుగుణంగా నే న్యూ థియేటర్స్కు ఇప్పుడు అధికారిత్యా ఒక చిత్రం ఒప్పగించడం జరిగింది. దీనికి క్రిస్టియన్ వెస్టన్ వ్రాసిన కథను తీసుకున్నారు. సరిగ్గా, సానుభూతితో, అర్థం చేసుకుంటే, ఎటుగుంటి వంటి జంతువుతో కూడా జరిమి చేయవచ్చునని ఈ కథ నిరూపిస్తుంది. వితీన్ బోస్ దీనికి దర్శకత్వం వహిస్తారు. ఈచిత్రాన్ని, ఇంగ్లీషు, హిందీభాషలలో నిర్మిస్తారు. ఆగ్రహే అనుగుణకన్న ఉండదు. దీనికి 'భిహూ' అని పేరుపెట్టారు. ఇందులో ఒక ముఖ్య లామకను స్వర్ణీయ సైగోకుమారుడు మునిమోహన్ నిర్వహిస్తున్నారు.

మిస్ మాండార్ ఆశాభావం

బొంబాయిలో మెన్న జరిగిన పిల్లల చలన చిత్ర తినినంలో 'మర్రి అండ్ మంకి' అనే చిత్రం ఒకటి పిల్లలను విశేషంగా ఆకట్టుకుంది. ఈ చిత్రాన్ని తీసిన బ్రిటిష్ మహిళ కేనాంపర్ ఈ సందర్భంలో బొంబాయి వచ్చారు. భారత దేశంలో, పిల్లలకోక చిత్రం తీయాలన్న ఉపా ఉన్నట్లు 'అమె ఇక్కడి వారితో మాట్లాడుతూ అన్నారు. సరియైన కథ, తగిన అనకాం లభిస్తే, మంచి చిత్రం ఇక్కడ ఒకటి నిర్మించాలని అమె సంకల్పం. కేనాంపర్ దాదాపు పదిగురు ఈరంగంలో ప్రివీ చేస్తున్నారు. బ్రిటిష్ ప్రభుత్వ విద్యా శాఖ కోరికపై అప్పుడు పిల్లల చిత్రం ఒకటి నిర్మించారు. మొన్న ముగ్య నే, జకార్తా వెళ్ళి ఇండోనీషియన్ బాలలకే ఒక చిత్రం తీశారు. స్థూలంగా, పిల్లల చిత్రాలను కెంకు భాగాలుగా ఎంచుకున్నవి. కేనాంపర్ అభిప్రాయం. "ఒక రకం బడిలో చూపించేవి. గెండ్లరకం, బడిలో కాక, విడిగా చూపించదగినవి. అలా అని ఖచ్చితంగా ఒక దాంట్లో పాతాలు పలిగించం. ఇంకో దాంట్లో కేవలం విశోదానికే ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలని అవలం లేదు. గెండు మేళవించ వచ్చు. అయితే ఏం చూపినా, వాళ్ళకి ఆసక్తి కలిగించేటట్లు చూడవం చాలా ముఖ్యం" అని మంపర్ అన్నారు.

(24 వ పేజీ తరువాయి)

సముద్రంలా పొంగుకొచ్చింది. అర్థంలేని జీవితం ప్రవేశించింది. గమగమ అందిస్తూ గడమాయించి కూచో బెటాడు.

మరుక్షణం తనలోకలిగిన ఈ పవన రైతుకు కారణం పూహించుకోలేక బాధపడ్డాడు. బతకటానికి అడ్డుదోవలు వెతికేవారిని గురించి తనకున్న అభిప్రాయాలు పుత్రర భ్రమం నుంచి దిక్కిలు భ్రమంగాకి ఎగిరిపడ్డాయి.

“నటి రామ్మోగ్లా ఉన్నాడంటివి! కేతిలో కాస్తాకూస్తో విద్యవుంటే బతక వచ్చుకాని అసలు నీటిదంతా నాటకంలా వుంది” అంటూ పెదవి విరిచాడు తెలుగు మేధవు.

ఇక రెండో ఇంద్రజాలవిద్య... కైన్య లేబరరీలోంచి ఎరువు తెచ్చిన బీకరులో నీళ్ళుపోశాడు. అతని చేతులు-పొడుగ్గావున్న గొడంగూడా కొడిగా వోణుకుతున్నాయి.

“ఇప్పుడీ నీళ్ళను నీలిరంగుగా మారుస్తాను. ఇది మహేంద్రజాలవిద్యలో ఒకటి. ఇప్పుడు బాగా చూడండి. ఈ బీకరులో ఉన్నవి స్వచ్ఛమైన నీళ్ళు ఏమాత్రం రంగులేదు. నా చేతులు రెండూ పరీక్ష చేసుకోండి. ఏదీ లేదు. ఇంకాకట్టుంచి అనుమాన పడు తున్నారా విద్యార్థి మోసంచేసి దెబ్బ తోడుకపోవడామని నా అభిప్రాయంకాదు. నా విద్యయానీ సచ్చితేనే మీరు దెబ్బ ర్వండి”

“అమ్మా!...ము నీ లాడు ఘటికు జే! థక్కా మొక్కిలు తిన్న వాడిలా

గున్నాడు” అని నవ్వాడు కైన్యమేధవు. ఇంకాకా జారిగా మట్టాడైన అతనిలో త్తణంలో మార్పు. రామదాసు రెండో బీకరు తీసుకుని మొదటి దాంట్లో నీళ్ళని రెండోదాంట్లోపోసి కాఫీ కలిపి నట్టు నాలుగుపార్లు కలిపాడు. నీరంతా నీలి రంగుగా మారింది. అందరూ మొదట జరి గినమోసం మర్చిపోయి చప్పట్లు కొట్టారు. “ఆ రెండోబీకరు అనుగున కాపర్ సల్ఫేటు క్రిస్టల్స్ వున్నాయండి...నీడు కళ్ళుండగా గుడ్డు పీకుతున్నాడు!” అని తన రిసెర్చి చేసేవిషయాన్ని బహిరంగపర్చాడు కైన్య మేధవు. అమాట పక్కనున్న కుర్రాళ్ళ చెవిలోపడి దావాగ్నిలా వ్యాపించింది. అందరూ కలిసి మళ్ళీ గొలుమన్నారు. నాలుగో అయిదో రాళ్ళుకూడా ముసిలాడి మిదపడాయి.

శంకరం కళ్ళు తుడుచుకున్నాడు. చేతి మీద రెండు నీటిబొట్లు పడ్డాయి. రామ దాసు అత్తణంలో అనుభవించిన అను భూతిని చర్చించుకున్నాడు! అంతా మోస మని లేలిపోయింది. కుర్రాళ్ళ ఎవరిమట్టుకు వాళ్ళు వెళ్ళిపోతున్నారు. మేధవుకూడా జారుకున్నారు. మోద్యాస్థైర్యములేం అతనిలో “నేను చాలా విచారిస్తున్నానండి. ఏరిటీ చెక్కటలకి? ఎంతో విద్యవున్నవాళ్ళే ఈ వానరముకముందు నెగుగు రాలేదు. అటువంటప్పుడు మీరు?...” అంటూ ప్రశ్నార్థకంగాచూసి అతినిచేతిలో పావలా వుంచారు అతనకేమహాప్రసాదం గాభావించి జేబులోవుంచుకుని సామానంతా సంచీలో

“ఏం నాగరాజా. అస్తీ నీరు బాగా వంటపట్టించా?”
“మీ దయవల్ల. ఇప్పుడు బస్సులో ఎక్కి కూర్చుంటే, ఎదట ఎవరేనా ఆడవాళ్ళు నిల బడ్డా, లేచి నా చోటు ఇవ్వా లన్న ఊహ రానేరాదండి.”

నర్దుకున్నాడు. ఏకుర్రాడూ దయదల్చి కానీ కూడా ఇవ్వలేదు.

“స్వాయంగా అందరికీ మరే అడుక్కో కూడదా?”...అంటూ సాగిపోయాడు.

మోసం చేయటంలో శేర్పుందారి. ప్రతి విషయంలోనూ వందకత్తెమే! మాటకొస్తే తను చేసేది? మోద్యాస్థైర్య నూపర విజన్ కాండు పూర్తిచేసుకుని వెళ్ళేదాకా జాగ్రత్తగా పాటించెప్పి ఆ తర వారి తేబిలుమీద కాళ్ళుతనిపై పెట్టికూ రొప్పటంలేదా? క్షామకు సరైన కైముకు వెతుకున్నాడా?...రామదాసుకి పావలా గొరికింది అంతే! శంకరం ఆలోచనలు ఇంకా సాగిపోయాయి.

పిల్లలు కలవాణ్ణి చెప్తున్నాడు. నలు గురు పిల్లలూ అతను వెళ్ళగానే చుట్టుముడే తారు. ఏంతాయిలం తెచ్చాడో నని కళ్ళు కాయలు చేసుకుని ఎదురుమాస్తాంటారు. ఇంట్లో ఏదీవుండవు. అన్నీ నిండుకుం టాయి. రామదాసు ఏం చెప్పాడు? ఈ పావ లాతో ఎవరికోరికలు తీరుస్తాడు? దీపంగా నిలబడతాడు. అతనిభార్య (ఒక వేళవుంటే) భోరుమంటుంది “బాబుగారూ!...నెల వండి!” అంటూ రామదాసు అతని ఆలోచన లకు అడుపడాడు సంచీ బుజానతిగిరించు కురి వెళ్ళిపోటానికి తయారుగావున్నాడు.

“ఏ మాత్రం దొరికింది?” తెలిసుండి అను మానం తీరటానికిడిగాడు.

“పావలాండి!” అన్నాడతను పేలవం గా నవ్వుతూ.

“ఇప్పుడు మీరక్కడికెకుతారు? మీ ఇల్లెక్కడ?”

“ఇంటికి వెళ్ళలేనండి...మాడు మైళ్ళు వరల. అదీకాక పుత్రచేతుల్లో వెళ్ళలేను. పిల్లలకేమివ్వను? ఆబాధ ననుభవించే దాని కంటే ఈ చుట్టుపక్కలెక్కడైనా సత్రం లోపకుంటాను.” శంకరం ఒక్కత్తణం ఆలోచనలో పడ్డాడు. రామదాసు సమాదా నంకోసం ఎదురుమాశాడు. “పోనీ నాయిం టికి రండి. రేపు వెళుదురుకాని. అంతయూ రం నడిచివెళ్ళలేకమా!”

మీ బిడ్డ...

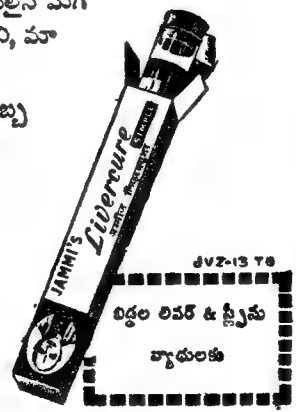
1, 3 సంవత్సరముల మధ్య, కాబాహారులైన మగ బిడ్డలో, లిపర్ వ్యాధులు సామాన్యమని, మా లెక్కలవల్ల తేలుచున్నది. తరుచుగ అజీర్ణ వ్యాధులు, కడుపు ఉబ్బి రము, చికాకు పడుట, కోపము, అకలి ముందగించుట మొదలైన గుణ ములు లిపర్ వ్యాధిని సూచించు లక్షణములు.

వకాలంలో జన్మించిన వలన చేయండి.

జమ్మిన్
లివర్ క్యూర్

జమ్మిన్ వెంకటరమణయ్య & సన్స్
జమ్మిన్ బ్రిడ్జింగ్ మెదాపూర్, మద్రాసు-4.

గ్రాంట్: విజయవాడ, కాధంకివారి ఏరి, గిద్దరకపేట, విజయనగరము ఏరి: ఆంధ్రప్రదేశ్ ఏరి.

యే వయస్సులోనైనా
యే పరిస్థితులలో
నైనా సరే.

పెర్మాసిన్

“పెర్మాసిన్”ను
సేవింపి
దగ్గును
అరేకట్టుండి

అందరి కెమిస్టలవద్ద దొరుకును

యెలెఫా లిమిటెడ్, పాన్, రై. వెస్ట్ బ్లిస్,
స్విస్ కస్టమ్ టెరిటరీ, వీటికో
పని చేపే వ్యవస్థచే, భారత దేశములో
తయారుచేయవారు.

ఇన్ఫ లిమిటెడ్,
రోస్టాపిన్ బాక్స్ వెంబర్ 1041 బోంబే 1

సంజమబ్బులు

“నేను మొదట్నుంచీ గమనిస్తున్నాను. మీరు దయామయులు. మీ ఆదరానికి...” అని అగిపోయాడతను. ఇద్దరూ కలిసి నడవటం మొదలెట్టారు.

“మీదగ్గర విద్యలేనప్పుడు నలుగురినీ ఇలా మోసం చేయటానికి ప్రయత్నించటం మొదలుకు? అవమానపడటం మొదలుకు? ఇంత కంటే బలకటానికి మార్గం లేదా?” అతనినింటికి రమ్మవటం ఇంకానేనన్న భావన రామదాసుకు కలుగుతుండేమోనని కంకరం తరవాత ఫీలయ్యాడు.

రామదాసు ఎందుటాకు రాలి నట్టు నవ్వాడు...

“ఏం చేయను చెప్పండి? ఎన్నో మార్గాలు తొక్కును. ఎక్కడ కల్గినా - ఏం చేసినా నాకు అపజయమేకాని జయం లేదండీ. నా బతుకే అంత. మాస్తలాభువ విద్యలు నాకు బాగానచ్చు. కానీ దురదృష్టం కొలదీ...”

కంకరానికి నవ్వొచ్చింది అద్దంలోందండ మామను పట్టిస్తానంటున్నాడు రామదాసు. ఇద్దరూ మాసంగా సాగిపోయారు.

భోంచేసిన తర్వాత రామదాసు కూడా లెమ్మకున్న తంబూరా మీటుతూ పాటలు పాడుకున్నాడు.

“బాబుగారూ!...ఈ దౌర్భాగ్యస్థికి ఈ పూల్లో ఇలా ఆదిరించినవాళ్లేవరు?... సెలవు” అన్నాడు మర్నాడు పుదయం. కంకరం అయిదు రూపాయల కాయితం అతని కందిస్తూ ‘ఇది వుంచుకోండి...ఈ పూల్లో మీకింకెలాంటి సాయమూ దొరకదు.. ఏవీటా! అంతా చిత్రంగావుంది!’ అన్నాడు.

అతనది కళ్లకద్దుకుంటూ చల్లిపోయాడు.. ఆనాటి రామదాసు ఈనాడు తొగుబోతుగా...

కొడుకుకోసం ఏడుస్తూ తరవాత...

కొడుకుకోసం ఏడుస్తూ తరవాత...

* విసవిస నడుస్తూ ఆలోచిస్తూ పోతున్న కంకరం వం తెనదగ్గరాగాడు. ఈ రామదాసుతో స్నేహం తన కెలా వుపకరించింది? ఇవామందు అత సెలా బతుకుతాడు... తనన్నట్టు అత నింకెంతోకాలం బలకడు.. ఇంతకీ సుఖ్యారాయుడు జైల్లో పడటానికి అసలు కారణం? ఇద్దర్లో ఎవరిని నమ్మటం? “అతని పితృభక్తికి ‘హేట్స్ ఆఫ్’ అనుకున్నాడు.

ఇప్పటివ్కూడా తనకు రామదాసంటే అనవ్యంకాని; కోపంకాని కలగటం లేదు. రాయిలాంటి తన అభిప్రాయాలన్నీ చిత్రంగా మారిపోయాయి.

(గత సంచిక తరువాయి)

క్రమం తన ఆశక్తతకు కుమిలిపోతూ లోప
 11 పోయి నుంచుమీద పడింది. ఎలా
 భర్త మనస్సు మార్చడం? బుద్ధిపూర్వకం
 గానే తెలుసుకో నిచ్చగించని వారికి తెల
 పడ మే? ఇదే ఆలోచిస్తూ ఉంది. రాజా
 రావు ముందు తాను బలహీనురాలుగా కనిపిం
 చడం ఆమెకు మరీ బాధ కలిగించింది. ఆ
 కోపంలో మధ్యాహ్నం భోజనం వేళకు
 కూడా కమల తన గదినుంచి కదలలేదు.
 రాజారావు భోజనం చేసి వెళ్లిపోయాక
 భోజనం తన గదికి తెప్పించుకుని తింది.
 మరికొంత సేపటికి వంట మనిషి చెప్పిన
 దానిని బట్టి ఇరుగు పొరుగు స్త్రీలందరూ
 వచ్చారు. వాళ్ళను చూసి కమల ఎదురు
 వెళ్ళి తీసుకు వచ్చి తివాచీ మీద కూర్చో
 చెట్టింది. మర్యాదగా పలకరించింది. ఇంట్లో
 ఆవేళటి కాకపాకాలతో ప్రారంభమయింది
 వారి సంభాషణ. కమల వారి ప్రశ్నలకు
 జవాబు చెప్పింది. అక్కడి నుంచి వాళ్ళు
 సంభాషణ ఎంతవరకూ కమల అదృష్టాన్ని,
 ఆమె భర్త విశ్వరాయ్ని పొగడడంతో
 నిండిపోయింది. ఆ పొగడలలో కమలకున్న
 వన్నీ తమకు లేవే అనే ఈర్ష్య చాచా
 మిలిమిమై ఉంది. కొంతసేపు పొగడి పొగడి
 అక్కడి నుంచి ఊళ్లో ఇతర స్త్రీలను
 గురించి, వారి లోపాలను గురించి వాళ్ళు
 పేరంటాలెలా చేసేదీ, శెనగలెన్ని పోసేదీ,
 ఏ శుభకార్యమప్పుడైనా సందర్భంగా చేయ
 వలసి వస్తే ఏం కక్కుర్తి పనులు చేసేదీ
 మొనలైనవన్నీ చర్చించి సాగాడు. వాళ్ళ
 చర్చలో కమలకేమీ ఆసక్తి కలగలేదు.
 వినుకు కలగసాగింది. అయినా వాళ్ళ నవ
 హియించుకోలేదు. పాపం, వాళ్ళకు దడుపు
 లేదు. సంస్కారం కూడా తక్కువ.
 బాహ్య ప్రపంచం గురించి జ్ఞానం వారికి
 అత్యల్పం. కళా సాహిత్యాలకు వంటివి
 వాళ్ళకు పూర్తిగా అపరిచితాలు. ఇక వారి
 సంభాషణలలో వంటలూ పేరంటాలూ

కాక మరేమి రాగలవు? తను వదులుకున్న ఏ
 కాబట్టి వాళ్ళతో బాగా పరిచయం సంపా
 దించి మెల్లగా నూతన విషయాలలో అభి
 రుచి కలిగించాలి, అంతేకాని వారిని ద్వేషిం
 చడంవల ప్రయోజనమేమీ లేదు. అను
 కుంది. అందువల వాళ్ళేమిచెప్పినా ఓపికతో
 ఊహింపింది. చివరకు వాళ్ళు వెళ్ళి వస్తామని
 లేచాడు. కమల పక్కా తాంబూలాల
 తెప్పించి అందరికీ ఇచ్చి మర్యాదగా సాగ
 నంపింది. లోపలికి వచ్చే సమయానికి భర్త
 ఎక్కడికో ప్రయాణమీద ఉన్నాడు.
 నిల్క లాల్చీ తొడిగి గ్లాస్ పంచ కట్టి
 జరి అంచుల కండునా వేసుకున్నాడు. తల
 దువ్వుకుంటున్నాడు. కమల దగ్గరకు వెళ్ళగా
 నెంట్లు గుప్పన కొట్టింది. కమల కుతూ
 హలంతో “ఎక్కడికో ప్రయాణమవుతున్న
 ట్టున్నారే” అంది.
 రాజారా వామె వైపుకు తిరిగి “జూను,
 రాణీ” అన్నాడు.
 కమలకా పిలుపు కోపం తెచ్చింది.
 “నన్ను రాణీ అనకండి. నాకు చాలా అస
 వ్యంగా ఉంది. కమలా అనే పిలవండి.”
 అంది.
 “రాణీ అంటే బాగుండలేదా? పోనీ
 చిలకా అని పిలవనా?” అని గట్టిగా
 నవ్వాడు రాజారావు.
 కమల మూతి ముడుచుకుంది. రాజారా
 వామె బుగ్గలు నొక్కుతూ “సరే పోనీ,
 కమలాదేవీ అంటాను-వదులుకున్న దానిని
 కొదూ మరీ. ఏదీ నవ్వు ముందు” అని ఆమె
 పెడిమెల మీద వేలుతో కొట్టాడు.
 కమల నవ్వింది. “నేను ఎక్కడికేనా
 వెళ్లే కారణం చెప్పమంటున్నారే, మీ
 రక్కడికి వెళ్తున్నారో నేనడగవచ్చా?”
 “అడగ జూడదు. రాణీగారి రాకపోకలను
 గురించి రాజాగారు అడిగితే అడగవచ్చును
 కాని రాజాగారి రాకపోకల గురించి రాణీ
 గారు ప్రశ్నించకూడదు.”
 “ఏం, ఎందుకూ?”

రాజాగారు స్త్రీ కాబట్టి, రాజా రాణీ
 కాబట్టి” అని మళ్ళీ నవ్వాడు రాజారావు.
 “స్త్రీ మాత్రం మనిషి కాదా? పురుషుడి
 కన్న స్త్రీ ఎందుకు తక్కువో చెప్పగలరా? -
 అయినా మీరు నన్ను కాసించినట్లు నేను
 మిమ్మల్ని కాసించటం లేనే. నెళ్ళవద్దని
 అడ్డుపడడం లేదే. పరాయి దానిని కొదూ
 కదా. మీరక్కడికి వెళ్తున్నారని ఊహి
 కనే అతిగాను. దానికి జవాబుచెప్పకపోతే
 మీ యిష్టం” అంది కమల కొంచెం బాధగా.
 రాజారావు ఒక తుణుం ఆగాడు. కమల
 మొగంలోకి చూశాడు. మెల్లగా దగ్గరకు
 పోయి తల నిమిరుతూ “కోపం వచ్చిందా
 కమలా, నీవడిగినందుకు నేనేమీ అననులే.
 ఒక స్నేహితుడింటికి వెళ్ళాలి. అంతకన్న
 వివరాలేమీ చెప్పను, నీవడగకు మరివస్తాను.
 నీవు పెందరాళే భోంచేసి పడుకో, నా
 కోసం కనిపెట్టుకు కూర్చోకు” అని నాకడు
 బండి తీసుకురాగా వెళ్ళి బండిలో కూర్చు
 న్నాడు. బండివెళ్ళిపోయింది.
 కమల కొంత సేపక్కడే నిలబడి మెలగా
 లోపలికి వచ్చి వంటమనిషి దగ్గరకువచ్చి
 “ఏం నుబ్బుక్కా, బాబుగారక్కడకు వెళ్లారో
 తెలుసా?” అని అడిగింది.
 “బాబుగారు వెళ్ళారామ్మా?” అని అడిగింది
 నుబ్బుక్కా తన కేమీ తెలియనట్లు.
 “అవును ఇప్పుడే వెళ్లారు. ఎవరో
 స్నేహితుడింటికి వెళ్ళారట. ఏ స్నేహితు
 డింట్లోనోనా ఏ శుభకార్యమేనా ఉందా?
 నీకు తెలిసే ఉంటుంది. చెప్పు నుబ్బుక్కా”
 అని ఒత్తిడి చేసింది కమల.
 “అయితే గోవిందం గారి యింటికి వెళ్లి
 ఉంటారమ్మా. ఈ వేళ ఆయన ఇంటి దగ్గర
 దేవుడి కళ్యాణం భోగం మేళం అదీ ఉం
 టుంది” అంది వంటమనిషి.
 “గోవిందం గారెవరు?”
 “మనింట్లో పేకాటకి బుర్రమీసాలాయక
 వస్తారే ఆయనే నమ్మా”
 “అయినా!” అని కమల అంతకన్న మించి

వంట మనిషిదగ్గర రరాకపోకలను గురించి దర్శించడానికి ఇష్టం లేక తన గదిలోకి వెళ్ళిపోయింది. భర్తవచ్చే వేళకు తన సొందర్యమంతా అత్యంతంగా చూసి చేస్తాను. ఏది కోరితే అది ఇస్తాను. మన బాళ్ళు భార్య అంటే భరింపబడేది అంటారు. భరించేవాడు భర్త. నిన్ను భరించడం నా విధి. నేను చెప్పినట్లు నడచుకోవడం నీ విధి. అంతేకాని నేనెందుకు మీతో సమానంగా ఉండకూడదంటూ మొదలు పెట్టకూడదు. అలాంటి నేను నవీంచను. కమలా, నగలు కావాలి? డబ్బు కావాలి? ఇంకేమయినా కావాలి? అడుగు ఇస్తాను. కాని మనబాళ్ళు అందరూ ఎలా ఉంటారో అలాగే నీవూ ఉండు. ఒకటి చెప్పాలను కుంటున్నాను. రైల్వేవాళ్ళను చూసి మనబాళ్ళు కూడా ఈ పొడరూ స్నోలూ వంటివి వాడడం నాకు నచ్చదు. సంసారం చేసే స్త్రీలు సంప్రదాయ కుటుంబాలలో పెరిగిన స్త్రీలు అలాటివి వాడడం నాకు నెగటు కలిగిస్తుంది. ముగ్గు పూసుకున్నట్లు పూసుకుంటే ఏం వచ్చింది?”

“ముగ్గు పూసుకున్నట్లు పూసుకునేవాళ్ళు తెలినివాళ్ళు. ఏవైనా సొందర్యంకోసం వాడే సాగనాలనేమాట మరచిపోయి అవి సొందర్యం అనుకోవడం తెలియకుండా తెలిసి వాడినప్పుడు ఏరి వాడితే పేమిటి? ఏవైనా అందిం పెంచుకోవడాని కుప్పకరించేవగా. అలాంటప్పుడు పసుపూ కాటుకారా నేనే మంచీ, పొడరూ స్నోలూ వాడడం తప్పు ఎలా అవుతుంది? రైలుబండి మన దేశంలో మొదట్లోలేదని ఎదుబండి ఉండేదని, రైలుమీద మానివేసి ఎదుబండి మీద ప్రయాణం చేస్తామా?” అని అడిగింది కమల రాజారావు కళ్ళలోకి చూస్తూ. రాజారావేమీ మాట్లాడలేకపోయాడు.

“మన పూర్వ రైలు ఉన్నాలో అలాగే ఉండమన్నాడుకదా. పోనీ అజంతా అమరావతి బొమ్మలలో ఉన్న స్త్రీలలా

తయారయితే మీరు ఒప్పుకుంటారా?” అంది కమల సవ్యత్తు.

రాజారావు చిరాకు పడ్డాడు. “అదిగో మళ్ళీ వాదిస్తున్నావు. అదే కూడదని నేను చెప్పేది. నాకీ వాదనలేమీ పనికిరావు. మర్యాదకల మన సంప్రదాయ కుటుంబాల స్త్రీలు ఎలా ఉంటారో అలాగే నిన్ను ఉండమనే నేనూ చెప్పేది. అలా ఉంటే నిన్ను పువ్వుల్లో పెట్టుకొని పూజిస్తాను” అని కమల బుగ్గలగిరి చక్కాపోయాడు రాజారావు. కమల కొంతసేపలాగే నేలమీద పడిన పుస్తకం తీసి చదవడం మొదలు పెట్టింది.

రాజారావు వచ్చేవేళకు కమల మళ్ళీ పుస్తకం చదువుతూనే వుంది. రాజారావు పుస్తకం పరిశీలించి చూశాడు. “మళ్ళీ అదే పుస్తకం. కమలా నీకంత చెప్పినా తెలియడం లేకే అని బుగ్గలు చెబుతోన్న పుస్తకాలని. మగాడేలా ఉన్నా అడవిమానం చూడం, మగాడేలా కాపాడుకోవాలి. గారవంగా బ్రతికాలి. నీకు నగిన కాలక్షేపం నేకపోబట్టే ఇలాంటి పుస్తకాలమీద పడుకున్నావు. ఇంగురు పొంగుకున్నావు. కన్నాగు కదా నాగిపో కాలక్షేపం కానేదూ? వారిలో మాట్లాడడం నీకు తక్కువగా కనిపించి కానోలు. వాళ్ళు నీలా చదువుకోవడం అంటేగా. వాళ్ళు వంటలూ పేరంటాలూగురించి మాట్లాడుతారనే కాదు నీకు బోధకు. కాని నీవు కోలేకోమిటి? ఇంకాండు బోధకు. ఆమెరికాబోధకు, బొంబాయి, కలకత్తా. ఢిల్లీలోని ఆచార్యునిగురించి మాట్లాడడమేగా. నీ గొప్పేమిటి? నీవు నాలోని గురించి మాట్లాడితే నీవు ఉత్సాహాన్ని గురించి మాట్లాడుతాడు. అంటేగా నేదా. అయినా నీకు నేమలనిండా పనిలేకపోవడం ఒక పెద్ద బాటే. వంటమనిషి లేకపోయిన నీవే వంటచేసుకోవలసినదే అప్పుడింటి పుస్తకాలు చదవడానికి అంత తీరిక ఉండక పోవునేమో, కాదు” అన్నాడు రాజారావు. కమల ఏమీ మాట్లాడలేదు.

చుక్కాడు పొడవ కమల వంటమనిషిని పిలిపించి “నీవు ఇదివరకొకమారు మీ ఇంటికి వెళ్ళివద్దా మనసున్నావు కదూ. ఈవేళ వెళ్ళి పదిరోజులుండిరా, నెలవు ఇస్తాను” అంది. “పోనీ రెండున్నా వెళ్ళను” అంది వంటమనిషి. “కాదు వెళ్ళు నీకు జీతంకూడా ముందినాను” అని డబ్బు తీసుకొనివచ్చి ఇచ్చింది. “వంటచేసిన తరువాత వెళ్ళవండి” నుబ్బున్న. “కాదు ఇప్పుడే వెళ్ళలే. బస్సు దొరుకుతుంది. ఎండవేళ ప్రయాణం కష్ట

మగా వుంటుంది” అని చెప్పి ఆమె పంపించివేసింది. తనేన్నానంచేసి, పొయ్యి రాజేసి, భర్తకు వడ్డించింది కమల. రాజారావు వంటకాలు దుచిచూసి “నీకు కోసం కానీ, నిన్ను రాణి అనే నీలవాలనిపిస్తోంది కమలా నిజంగా నీవు రాణివే” అన్నాడు. కమల గర్వంగా చూస్తూ చిరుసవ్యత్వ వనిపింది.

సాయంత్రం సూర్యనారాయణరావు గారి భార్య వరలక్ష్మి వచ్చింది. రాజారావు వచ్చుకు ఇంటలోనే వున్నాడు. కమల అవిడకు ఇల్లంతా చూపి తనగదికి తీసు వెళ్ళింది. ఇద్దరూ కులాసాగా కొద్దిసేపు కబుర్లు చెప్పుకున్న తరువాత వరలక్ష్మి “రేపు మా చంక్రిల్లవాడి పుట్టినరోజు పండుగ నీవు తప్పక ముందేరావాలి” అంది. కమల గుంజాటనలోపడింది. “రేపు నీయంక దేమానండి” అని నసిగింది. అవిడ కమల చేతులు ఎట్టుకొని “అశ్వమిట్టా నీవే రాక పోతే ఎలా? నీవు రాకుంటే ఊరుకుంటూ నేమిటి? మళ్ళీవచ్చి నేనే లాక్కుపోతాను. తప్పక రావలసిందే” అంది. కమల వస్తాననక తప్పులేదు. “నేనే వస్తాను రెండి, మీరు మళ్ళీ రావద్దు” అని చెప్పింది. వరలక్ష్మి కమలతో పదిన్నాడు రావాలని చెప్పి వెళ్ళి అతన్ని చీకెతుట్టగా చేయాలను కుంది.

భోజనంచేసి నీలంరంగు నిల్కు చీరకట్టుకొని బంగారు చుక్కలున్న ఎర్రనిల్కు రరిక తొడిగి, తలనిండా మల్లెపూలు పెట్టుకొని మొగానికి స్నో రాసుకొని, పొడరన్ను కొని కాటుక దిద్దుకొని, నుగుట తక్కువ కుంకుమతో చక్కని తిలకం ధరించింది. పాన్సు చక్కగా అలంకరించి, మల్లెపూదండలు వేళావేతీసి, అగరువత్తులు వెలిగించి పాన్సుమీద కూర్చొని భర్తరాక కోసం ఎదురుచూడ సాగింది. ఏదైంది. ఎనిమిరైంది, తొమ్మిరైంది రాజారావు రాలేదు. పదిదాటి పదికొండు కూడా కొట్టింది. రాజారావు రాలేదు. కమల ఇక నిరాశచేసుకొని దుస్తులు మార్చి వేసి మల్లె పూదండలు తీసివేసి, అగరువత్తు లార్చి వేసి మంచం పై పడిపోయింది. ఒంటి గంటవేళ ఎవరోగట్టగాపట్టుకులాగుతున్న ప్రేమలిక్కి పడి లేచింది. భర్త! కాని సరిగా నిలబడలేక పోతున్నాడు. తొలుతున్నాడు. కమల “ఏమిటండీ ఇది? ఇలా ఉన్నారే? అంది ఆగ్రహంగా రాజారావు “ఊ! ఊ!” అంటూ తొలుతూ పక్క చూసుకొని దానిమీదవారి అలాగే నిద్రిపోయాడు. కమల గొంతుక ఎండి పోయింది. గుండె దడదడ కొట్టుకుంది రాజారావు మొగం చూస్తే కంపం పుట్టుకు వస్తోంది. అక్కడనుంచి పరుగుతుకుపోవాలనిపించింది, కాని గది దాటివెళ్ళే నాకర్హత

మకరధ్వజం మాత్రలు

నేవించినవో మంచి బలం పుట్టి కలుసు. 1 సీసా రూ 10/-లు చి. పి. రూ. 1-4-0. ఎద్వాస్సు పంపవలెను.

డా॥ రత్నం సన్స్ మెడికల్ హాల్

మలక పేట బిల్డింగ్ - హైదరాబాద్ - 2.

నిరాలా

సబ్బు

బట్టలను ఉతకడం
ఆతిథేలిక

✽

బట్టలను బండకునేని బాడె
దం, నడుములు ఎరిగి
బట్టు ఉతకడం అవసరం
లేదు. నిరాలా సబ్బుకు
దాలా మరుగు గబగబా
వస్తుంది గనుక ఆతిథేలి
కగా, ఖైభంగా, బట్టలు
ధిరగకుండా ఉతకవచ్చు.

కోడి

తుక్కు
ముక్కులు
లేవు

తుంగభద్ర ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్
కర్నూల్

తెరిసి గునగునలు బయలు దేరుతాయని అలాగనిలబడి, కొంచెం దైర్యంతెచ్చుకొని బెల్లిమంచమిద కూర్చుంది. నిద్రరాలేదు. అలాగే మంచం వెనుక కొడుకు ఆసుకొని కూర్చొని మిగిలిన రాత్రి జాగరం చేసింది.

ఆవేళ రాజారావు చాలా ఆలస్యంగా లేచాడు. అతనికి తూటా దూ అది తగి పోయింది కాని కళ్ళు మాత్రం జ్యోతుల్లా ఉన్నాయి. ఆ కళ్ళలోకి చూడడానికి భయం వేసి కమల అతని ఎదుట నిలబడ దానికి సాహసించలేక పోయింది. తన గది లోకి పోయి తుప్తకం లో మునిగి పోయింది. రాజారావు చిన్న నాటి నెలికాళ్ళు వచ్చారు. పేకాట సమాజం సమావేశమయింది. మహ్య హ్మం వేళ ఆట ఆపుచేసి వాళ్ళు ఇళ్ళకు పోయారు. రాజారావు లోపలికి వచ్చాడు. కమల కనిపించలేదు. పోయి భోజనం చేసి చీలులో పడుకున్నాడు లేచిన తరువాత కూడా కమల కనిపించకపోగా ఆమె గది లోకి నడిచాడు.

కమల తుప్తకం మొగానికి అగుగా ఉండడం వల్ల అతనిరాక గమనించలేక పోయింది. రాజారావు కొంతసేపు గుమ్మం దగ్గరే నిలబడి చూశాడు. కొంచెం విసుగు వచ్చి ముందుకు వెళ్ళిపోయింది. కమల చేతిలో తుప్తకం ఒక్క అడుటున లాగివేసి మూలకు గిరవాటు వేశాడు. కమల అది రిచడి చూసింది. ఒక్కక్షణం ఆమె కోపం పట్టలేక పోయింది. కాని లోలోన అణచుకొని కాంతంగా అలాగే కూర్చుండి కదలలేదు. రాజారావు ఆమె కళ్ళలోకి తీక్షణంగా చూశాడు. కమల చూపులకు బెదరకుండా అతనికేసి చూసింది. రాజారావు పోయి కమల ప్రక్కను కూర్చున్నాడు. "రాణీగారు ఈ జోకంలో లేనట్లున్నారే! ఏ ఇంకొండులోనో, ఆమె రికొలోనో విహారిస్తున్నట్లున్నారు. ఉన్నది అమలా తురంలో రాజారావు ఇంట్లో అన్న మాట మరచిపోయారు కాబోలు," అన్నాడు పోలనగా చూస్తూ కమల పెదవులు విగిరించుకొని కూర్చుంది. "ఒహో రాణీగారు మూగ నోము పట్టినట్లున్నారే. కోపం వచ్చింది కాబోలు. కోపంలో కూడా నీ మొగం చాలా అందంగా ఉంటుంది, రాణీ. నీవు మాట్లాడేకన్న ఇలా మానంగా కూర్చున్నా బాగానే ఉంటుంది నీవు పీడరులా వాదిస్తావు. అది నీకు బాగుండదు రాణీ. అడవి పీడరేమిటి? అందులోనూ చిలకలాంటి నీవు వాదించడం అసలు బాగుండదు, రాణీ" అంటూంటే కమల నోరు తెరిచి "నన్ను రాణీ అని పిలవవద్దని చెప్పాను కాదు. నాకు

ఆ పిలువంటే చాలా అసహ్యమని మళ్ళీ చెప్పాలా?" అని వెంటనే మూతి విగించి వేసుకుంది. "అఁ, అన్నట్లు మరచి పోయాను. కమలాచేవిగాయో అని కాదు అవకలసింది" అని నవ్వాడు రాజారావు. మళ్ళీ ఆమె చేయి తన చేతుల్లోకి తీసుకొని రాస్తూ, నేలమీద పడిఉన్న తుప్తకం కేసి చూసి "కమలా, నీవీలాంటి తుప్తకాలు చదవడం కట్టిపెట్టు. అడవి ఎందరి మొగుళ్ళను కూర్చుకున్నా తప్పలేని దేశాలవాళ్ళు రానే తుప్తకాలని. అడవాళ్ళూ మొగవాళ్ళూ కలిసి పల్లిగా గంతులు వేసే దేశాలవాళ్ళు రానే తుప్తకాలని. అని చదివి అర్థంలేని పెరి మొర్రీ ఆలోచనలన్నీ పెట్టుకుంటావు. అడవి మగాడికి సమానంగా ఎందుకుండకూడదనుకుంటావు. వాడించడం మొనలు పెట్టావు. నీతో వాదించడం నాకు చెడ్డ కద్దంగా ఉంటుంది. అందులో నూ భార్యతో వాదించడమేమిటి. నీవు వాడించడం నాకేమీ బాగుండదని చెప్పాను కదా. కమలా అసలు తుప్తకాలు చదవవద్దని కాదు నేను చెప్పేది. చదువు, కాని ఇటువంటి తుప్తకాలు కాదు. మన ప్రాచీన గ్రంథాలు భారతం, భాగవతం రామాయణం, స్త్రీల వ్రత కథలు వగైరాలు చదువు. అది చదివి ప్రాచీన కాలంనుంచి మనవారు ఎలా ఉంటున్నారో తెలుసుకొని ఆలా నడుచుకో!"

"మరి మీరు కూడా ప్రాచీన ధర్మాలెందుకు పాటించరు? ఈ పేకాట మాటేమిటి?" అంది కమల చటుక్కున.

"అదుగో మల్లా అద్భుతమేమీ తికమక పెట్టున్నావు. అనే నాకసహ్యం. నా అలవాట్లు నాతోనే తుట్టి పెరిగాయి. నాతోనే పోతాయి. వాటిని వదిలడం ఈనాడు సాగ్యం కాదు. అయినా నాకు డబ్బుంది. అనుభవిస్తాను. నిన్నూ అనుభవించుంటాను. నీకేసుఖభోగాలు కోవాలన్నా అవి అన్నీ నీ కుండేటట్లు చేయడానికి ప్రయత్నం పోయింది. రాజారావు ఆవేళ కమల చేమీ అడగలేదు. మర్నాడు పొద్దున్న ఎక్కడికో ప్రయాణ మవుతూ కమలను పిలిచి "నిన్ను ఆవిడ ఎందుకు వచ్చింది?" అని అడిగాడు.

"ఈ వేళ వాల్మీకి వాళ్ళ చంటి పిల్లవాడి తుట్టినరోజుల పేరంటానికి పిలవడానికి వచ్చింది" అని చెప్పింది కమల.

"వెళ్ళామను కుంటున్నావా?"

"అవునండీ మరిమరి పిలిచింది ఎంతో మంచి ఆవిడ వెళ్ళక పోతే ఏం బాగుంటుంది?" అంది కమల.

రాజారావు ఒక నిమిషమూగి "వెళ్ళవద్దని చెప్తున్నాను. మళ్ళీ కాకణం అడగకు

లక్ష్మి: "కమలా! నేను నీతో చెప్పిన మాట సులీలకు చెప్పాద్దంటే ఎందుకు చెప్పావు?"

కమల: "నేను ఆమెకు చెప్పినట్లు నీతో చెప్పాద్దన్నానే. ఎందుకు చెప్పిందో?"

లక్ష్మి: "నరే. ఆమె నాతో చెప్పినట్లు నీతో చెప్పిననంగతి మళ్ళీ ఆమెతో చెప్పకు."

నేను చెప్పినట్లు విసాలంటే. ఇంతవరకూ మెచ్చానే చెప్తున్నాను నీవు గ్రహించేట్లులేవు. యింటితో మనకు సంబంధం ఉండరాదు. వైతే నేను ఉద్రాకాను, ఆ పైన నీయిష్టం" అని చెప్పి వెళ్ళిపోయాడు.

కమలకు మళ్ళీ కోపం పొంగుకు వచ్చింది. వీమిటి పెంకెతనం? ఎన్ని సార్లనా కారణం చెప్పక పోవడమేమిటి? తనను పరీక్ష చేయడాకా ఈ ఆజ్ఞ? తను లొంగి ఉంటానో లేనో తెలుసుకోవడానికా? భార్య బానిసగా ఉండాలనే కాదు పరీక్ష ఉద్దేశ్యం?

ఏమైనా సరే ఆవేళ భర్తతోగట్టిగా మాట్లాడి కారణం తెలుసుకొని భర్తచేత ఒప్పించి పేరంటానికి వెళ్ళాలనుకుంది కమల. సాయంత్రం పేరంటం సమయమైంది.

కాని రాజారావు ఇంటికి తిరిగి రాలేదు. పాపం వరలక్ష్మిగారు తనకోసం కనిపెట్టుకు కూర్చుంటుంది. భర్త రాలేదు వెళ్ళడమా మానవమా అన్న సుంజాటన వట్టుకుంది.

వెళ్ళకపోతే మనుకుంటుందో. పాపం ఆవిడ ఎంత మంచి ఆవిడ. ఆవిడ మనస్సు కష్టపెట్టడమా? మరివెళ్ళే భర్తనీమంటాజో! ఎం చేస్తాడు? తానిదివరకు అతని కళ్ళు జారికళ్ళు అనుకుంది కాని ఈవేళ అతని

కళ్ళలో ఎంత కాకికణ్డం తాండవిస్తోందో చూసింది. ఆముగం మీదపడుతున్న జాట్లా లావు పెదవులే ఇవ్వడంతో భయం కలిగిస్తున్నాయి! కాని తాను ఇంత చదువుకున్నది గౌరవంకో సంఘంలో బ్రతకే నేర్చినది ఈ బెదరింపులకు లొంగి పోవలసిందేనా?

ఆమెలో పట్టుదలా, అభిమానమూ తిరిగి తలఎత్తాయి నాకరచేక బండిని పిలిపించి వరలక్ష్మిగారి ఇంటికి బయలుదేరింది. ★

(ఇంకా ఉంది)

పత్రికారచన

ఇల్లిందల సరస్వతీదేవి

సర్వత్రా వ్యాపించేది సారస్వత మంటారు. కాని నిజానికి సర్వత్రా ప్రసరించేది పత్రికారచన. పత్రికలలోని సారస్వతము కాదని చెప్పటానికి బీటలేడు; కాని పత్రికారచనకు సారస్వతానికి కొద్ది భేదము ఉన్నది.

పత్రికారచన సారస్వతస్వరూపమేగాని వానిప్రయోజనము వేరు. ఈ వికాసవంతములో జరుగుతున్న అనంతస్పృహతో మానవులచేతివిధానము, బుద్ధిప్రగతి, అనుభవాలనుగుంచి ఎప్పటికప్పుడు ప్రచురించి, ప్రజలకుంచేది పత్రిక. మనదేశములో పత్రికారచన ఈ కళాభారంధములో, న్యూరంప్రచారం సంధర్మమున ఉత్పన్నమయినదనే ప్రవాదము ఉన్నది కాని 19 వ శతాబ్దములోనే పత్రికారచనకు తునాది వేయబడింది.

కందుకూరి వీరేశలింగకవికి పూర్వము విద్య, విజ్ఞానము, పండితులైన సాహితీ పరులధీనములో ఉండేవి. సమస్త వాఙ్మయము పండితగ్రాహ్యమైన గ్రాంథిక శైలిలోనే ఉండేది. వాఙ్మయము ఇంచు

మించుగా అంతా పద్యరచనలోనే ఉండి, పండితులలోనే వ్యాప్తమయ్యేది. ఆ కాలములో రచనకు పద్యరచన అనే అర్థము చెప్పకొనేవారు. ఎక్కడైనా ఒకచోట వచనము ఉన్నప్పటికీ, అది పద్యానికి సన్నిహితముగా ఉండేది; పామరజనులకు అభేద్యముగా ఉండేది. స్త్రీలకు పామరలకు ప్రత్యేకముగా గేయవాద్యములు స్పృహించబడింది. ఇది కావ్యభోరణిలో నడచినా, స్త్రీలకు పామరలకు ఉచ్చరించటానికి పాడుకోవటానికి అనువంతున కల్పాలతో, సమాసాలతో రచించబడేది. ఆ విద్యావంతులలో విద్యావైజ్ఞానికో ప్రచారము ఈ గేయవాద్యరూపంలో జరిగింది. అనాటి ప్రచారసాధనలుగా పాటలు, బుర్రకథలు, యక్షగానాలు, నీధి భాగవతాలు ఉపయోగపడినట్లు తెలుస్తుంది.

19 వ శతాబ్దములో ప్రవాసాహ్వానికి సర్వత్రా విద్యావైజ్ఞానికాభివృద్ధి కలగటానికి కందుకూరి వీరేశలింగకవి కృషిచేయ తలపెట్టాడు. సాహిత్యము పండితులకే కాకుండా పామరలకు, బాలబాలికలకు స్త్రీ పురుషులకు అనుబాటుగా చేయవలెనని సంకల్పించాడు. సాహిత్యాన్ని సంతృప్తికరము

నుండి తప్పించి, ప్రజానీకమువైపు నవ్య సంస్కారవాహినిగా మరల్చాడు. నూత్న తరములైన కాశ్మీయ విజ్ఞానాలను, మహాస్ఫూర్త భావాలను, సర్వజన నులభముగా వచనరచనలో సాగించిన సంస్కర్త కందుకూరి వీరేశలింగము.

ప్రజలకు సర్వత్రా విద్యావైజ్ఞానికాభివృద్ధి కలిగించటానికి ఏర్పడిన సాధనలలో వార్తా పత్రిక ఒకటి. వార్తలను ప్రచారము చేయటానికి అనువంతున సాధనలుగా దిన, వార, నక్షత్ర, మాసపత్రికలు, రేడియో, తంతివా ర్తలు, చలనచిత్రాలు, టెలివిజను మొదలైనవి ఈ కాలములో గ్రహించబడ్డాయి. చాలా కాలము వరకు ఈ మాటమిలో ఒక వార్తా పత్రిక ఉండేది. 19 వ శతాబ్దములో అచ్చు యంత్రము వెలసిన తరువాత క్రమముగా వార్తలకు మాసపత్రికలు ప్రచురింపబడుతూ వచ్చాయి. వీటికిరకు వార్తలను సేకరించే వారు, సంగ్రహించేవారు బయలుదేరారు. వార్తలను సేకరించి పత్రికలకు అందించే సంస్థలు వ్యవస్థీకరింప బడ్డాయి. వార్తలను పరస్పరము అందించుకోనే సంస్థలు కూడా నెలకొల్పబడ్డాయి.

వివిధ విషయాలను, ప్రధానమైన రాజకీయంకాలను, తాజావార్తలను ఎప్పటికప్పుడు ప్రచురించి ప్రజలకందించే పత్రికలలోది సారస్వతమేకాని కొంతభేదము ఉన్నది. సత్వర ప్రయోజనముగల పత్రికలలో ప్రచురింపబడే వార్తలు—చిన్నయ నూరి వ్యాకరణము, అలంకార శాస్త్రము నియమించిన నూత్రాల ననుసరించి అర్థానుస్వార కకటరేఫలతో రచింపబడితే, అవి పండితులకేగాని పామరులకు అర్థము కావు వార్తాపత్రిక చేతిలోకి తీసుకోగానే సామాన్య చదువరి కది సులభముగా అర్థమయేటట్లు ఉండాలి. అందుచేత వార్తాపత్రికలలో సామాన్య ప్రజలు మాట్లాడే భావకు సమీపముగా ఉన్న శైలి—సరళమైన శైలి—తిప్ప మరొకటి ■ ప్రయోజనాన్ని సాధించగలదు. కనుక పత్రికారచన విషయవైకల్య ప్రధానమైనది.

వార్తాపత్రికలలో వార్తలతోపాటు అనేక వైజ్ఞానికంశాలు మనోరంజకాలైన సాహిత్య స్వరూపాలు ప్రచురింపబడతూ ఉంటాయి వచన వాఙ్మయములో ఇంతవరకూ బయలుదేరిన ప్రక్రియా వైవిధ్యములో దిగిరిత్ర, నవల, వ్యాసము విమర్శ, శాఖ, కథానిక, వచన నాటకము అనేవి ఏదని నిర్ణయించబడ్డది. వీటిలో శుద్ధ వ్యాస చారిత్రక భావము అంగీకరించేవి కథలు, వచన నాటకాలు. వీటన్నిటికీ లక్షణాలు, లక్ష్యాలు ప్రత్యేకముగా ఉన్నాయి పత్రికారచనకు ఈ ప్రక్రియలు సాధనలుగా పరిగ్రహించబడ్డాయి.

పత్రికారచనలో వార్తలశాఖలో పనిచేసేవారు అతి చురుకుగా, జేగముగా తాజా వార్తలను సేకరించి పత్రికకు ఎప్పటికప్పుడు అందించవలసి ఉంటుంది. వార్తలు నిలవఉండే సరుకుకాదు. ■ కారణముచేత విలేఖరులు రాత్రి అనక పగలనక తిరిగి వార్తలను సేకరించటానికి పరుగులు పెట్టవలసి వస్తుంది. పత్రికారచనలో ఈ భాగము తిప్ప మిగతా ప్రక్రియలను కంటే ఎక్కువ సమయంలేకుండా ఎక్కువ యింట్లో వారు సాధనచేయటానికి అనువైనవి. వీటిలో కొన్ని దినపత్రికకు, కొన్ని వారపత్రికకు, కొన్ని మాస, పక్ష పత్రికలకు అనువుగా ఉంటాయి. పత్రికలలో దిన పత్రికకు వార్తలతో పాటుగా, వాటి మధ్య, వ్యాసమువలె కనబడే వాక్పిత్రము, కథానిక వలె ఉండే గల్పికలు, నాటకము వలె ఉండే రూపకములు లేటికా ఉండేవి ప్రచురింపబడటము అచారము. వార పత్రికలలోను పక్షపత్రిక, మాస పత్రికలలో వాటి

కాలపరిమాణానికి తగినట్లుగా తరతమ భేదాలతో వివిధ విషయాలను గురించిన సాహిత్య ప్రక్రియలను ప్రచురించటము జరుగుతున్నది.

ఇతర దేశాలన్నిటిలో అమెరికాపత్రికారచనలో ముందడుగు వేసింది. మన దేశములో కూడా పత్రికల సంఖ్య వానాటికి పెరుగుదలలోనే ఉన్నది. పత్రికారచన చేసేవారి సంఖ్య కూడా పెరుగుదలలోనే ఉన్నది. ఇతర దేశాలలో, ఈ కాలములో రచనల మీద జీవించేవారు ఎక్కువ. మన దేశములో కూడా రచయితలు, పత్రికారచనలో పాటవము కలిగించుకొన్న కొద్దీ ఆర్థిక లాభమును పొందగలుగుతారు.

ఈనాడు పత్రికారచనలో కథలు కల్పితము వాక్పిత్రాలు ప్రముఖ స్థానము ఆక్రమించుకొన్నాయి. మన సాహిత్యములో చిన్న కథ క్రాంతి వస్తువు కాదు. ప్రాచీన కాలములో కూడా, ఆంధ్ర భావలో పండితులు వద్యములో కథలు చెప్పకొంటే, పామరులు పొడి మాటలలో చెప్పకొని అనందించే వారు. ఆఖ్యాయిక, కథ, ఖండకథ, పరికథ, కథానిక అని గద్యకావ్యము విదు విమరులుగా విభజన చేయబడ్డది కథా వస్తువునుబట్టి దివ్యకథ, దివ్యమానవ కథ అనే విభాగము కూడా అగ్నిపురాణములో స్పష్టముగా వివరింపడి ఉన్నదని సాహిత్యవేత్తలు చెప్పుతున్నారు కల్పిత వృత్తాంతము కలది కథ అనీ, సత్య వృత్తాంతము కలది ఆఖ్యాయిక అనీ పండితులు కొందరు నిర్ణయించారు. ప్రస్తుత కాలములో వీటన్నిటిని చిన్న కథ క్రింద వ్యవహరిస్తున్నారు. ఆంధ్రభాషా భ్యాసము వల్లను, దాని వీరిడివ్వను, మన రచయితలు చిన్న కథకు కొత్తి మెరుగులు పెట్టి పునరుద్ధరించారు. చిన్నకథలు కాంతాసమ్మతాలయిన కావ్యకేళికి చెందినవి కనుక చెప్పదలచిన భావము మాచిన మాత్రముగా వ్యక్తకరించాలి. గాని వాద్యముగా ఉండకూడదు. చిన్న వస్తువులను భూతిదేవము ద్వారా స్పష్టముగాను పెద్దవిగాను చూడగలిగినట్లు, ఒక నిశ్చితమైన ఎత్తు గడి సహాయముతో, సామాన్యదృష్టికి అందని అంశాలనుచక్కగా చూడగలుగుతాము. కనుక కథకు ఎత్తుగడ ముఖ్యాంగమనీ, కథావస్తువు ఎవరూ గమనించనిదిగా ఉంటే కథ రమ్యముగా ఉంటుందనీ రచయితలు అనుభవము మీదనే గ్రహించారు.

చిన్న కథ అంటే పెద్ద కథనుగానీ నవలను గానీ చిన్నదిగా చేసి రచించినది కాదు. ఇది ఒక ప్రత్యేక రచనా విధానము కలది. చిన్న కథ పరిమిత

పంతులమ్మ ఒక రూపాయి తీసి బల్లమీద పెట్టి 'ఇదేమిటో చెప్పండి చూదాం' అంది.

ముందువరసలో కూర్చున్న వడేశ్వ 'సూక్ష్మబుద్ధి' చటుక్కున లేచి, తొంగి చూచి, "బారుసు!" అని చెప్పేశాడు.

మయిన సరిహద్దులలో రచయిత దృక్పథముతో ఒక సంఘటనద్వారా కథను తీలపగలుగుతుంది. కథానికలో ఒక్కటే సంఘటన ఉంటుంది. పాత్రలు దానికి సంబంధించినవే ఉండాలి. సంఘటనకు సంబంధించిన వాతావరణము కల్పింపబడాలి. చిన్నకథ సుదూరముగా సాగిపోకూడదు కనుక కథాంశము సన్నివేశము కళ్ళకు కట్టినట్లుగా చిత్రింపబడటము అవసరము. తక్కువ మాటలలో, ఎక్కువ అర్థాన్ని నూచించే శిబ్బలాన్ని వాడగల నైపుణ్యము కథారచయితలకు ప్రధానమైనది. కావ్యభావశక్తిను, కవిత్యపు చెక్కడములవల్లను, కథకు జీవకళ చెదరిపోతుంది. భావాన్నివ్యక్తపరచటములోను, తీర్చిదిద్దటములోను కథానికారచన పద్య కవిత్యానికి చేరువలో ఉంటుంది కథారచయితకు చిత్రకారుడికి ఎక్కువ వ్యత్యాసములేదు. చిత్రకారుడు తనకుంచెను రంగులలో ముంచి సుందరమయిన చిత్రాన్ని చిత్రించినట్లే, కథాసన్నివేశాలను సంఘటనలను భావస్ఫోరకముగా, ఆకర్షణీయముగా మనోరంజకముగా చక్కగా కుదించబడిన పదజాలముతో, నవరసాలను ఒలికిస్తూ రచయిత చిన్నకథను రచిస్తాడు. ప్రకృతి ప్రతిబింబించిన చిత్రము సర్వజనానందకరమై వస్తే, సాంఘిక సత్యముకల చిన్నకథ సకల జనామోదాన్ని పొందగలుగుతుంది.

నిశ్చలముగాఉన్న సరస్సులో రాయిని విసరి వేసినట్లయితే, దానితాకిడికినీటిలోఅలల రూపమున సంచలనము బయలుదేరుతుంది. ఈవిధముగానే ఉత్తమకథానిక పాత్రకుని హృదయములోజోచ్చి, భావసంచలనాన్ని కలిగించుతుంది. హృదయాన్ని కదిల్చుంది—మాయని ముద్రలను వేస్తుంది. కథాశిల్పముకంటే కథాప్రయోజనము ముఖ్యమైనది కనుక కథావస్తువు ఉదాత్తమైనదిగా ఉండవలెననీ, రచయితలు ఔచిత్యమును పాటించవలెననీ, విజ్ఞాలు అభిప్రాయపడ్డారు.

కథానికలలో పాత్రలసంభాషణ పాత్రాచినిబట్టి, మిగతా కథాభాగము తరతమ

భేదాలతో గంభీరముగా ఉంటే కథ మెరుగుగా ఉంటుంది. కథానికలలో కూడా ఇతివృత్తాన్ని బట్టి శైలి భేదము కనబరచవలసి ఉంటుంది. చారిత్రకమైన ఇతివృత్తము తీసుకుంటే, రమణీయార్థముతోపాటు పదగుంధనముకూడా పాటించవలసి ఉంటుంది. కథానికలలో ఇతివృత్తము, ఎత్తుగడ, కథావిధానము, ముగింపు, ముఖ్యముగాని శైలి అంత ప్రధానము కాదు. చిన్న కథలలో శైలి ఒక సాధనముగా (Vehicle) మాత్రమే ఉపయోగపడుతుంది. కథ చెప్పేటప్పుడు ట్టుగా వ్రాయాలనీ, అప్పుడుగాని దాని ప్రయోజనము సాధింపబడదనీ, రచయితలకు అనుభవక నేర్పియు. చెప్పేటప్పుడు ట్టుగా వ్రాయబడిన కథానిక గ్రాంథికభాషలో రచింపబడినట్లైతే, కృతకముగా ఉంటుంది. రచయిత సంస్కారాన్ని బట్టి కథానికలలో శైలి భేదించుటయు మాన్యున్నాము. చిన్న కథ ఒరిచిన అరటిపండువలె ఉంటేనే రమ్యముగా ఉంటుంది. నవరస ధరితమైన

ఈ చిన్న కళాఖండ రసాస్వాదనములో పాంకుడికి శైలి అష్టము రాకూడదు. భావోద్వేగానికి అనుగుణ మయినదిగా, పంకితుల కాకర్షణీయమైనదిగా, పామరులకు అర్థమయ్యేదిగా శైలి వుంటే సకల జనామోది కరముగా ఉంటుంది

కథానికకు ముఖ్యమైన అంశాలు భావము, శైలి, శిల్పము. ఈ మూడింటిలో భావము అనబడే ఇతివృత్తము ప్రధానమయినది. ఈ భావము ఉదాత్తమైనదా—వాస్తవికతకు చెందినదా—దేశికాల పాత్రలకు సంబంధించినదా—విశ్వజననీనమైనదా—అన్ని అంశాలు ఎంత ప్రధానమైనవో అంత వివాదార్థికమయినవి. అవి రచయిత వైయక్తికమయినవి ఇతరులు ఎంత నిర్వచించినా రచయిత తన భావాన్ని తన దృక్పథముతోనే రచింపగలుగుతాడు. కాని దేశికాల పాత్రల కఠితమై, విశ్వజనీనమైన ఇతివృత్తము కల కథానికే చిరస్థాయిగా నిలబడగలుగుతుంది.

ప్రతిదినము సాగిపోయే మామూలుకార్యక్రమములో వార్తాపత్రికలు ప్రకటించే గల్పకలు కథానికలవలెనే ఉంటాయి. చాలా తేలికగా చిన్న అంశాన్ని కథారూపములో వ్యక్తీకరించి రచింపబడినవి. ఇవికూడా రసగుళికలే.

వ్యాసమువలె ఉండి ఈనాటి పత్రికారచనలో ప్రముఖస్థానము ఆక్రమించుకొన్నది వాక్పిత్రము (Feature) వాచ్పిత్రానికి వ్యాసానికి భిన్నభిన్న లక్షణాలు చెప్పుబడినా, వాక్పిత్రము దాని సరిహద్దులను దాటి వ్యాసములోకి, వ్యాసము వాక్పిత్రపు సరిహద్దులలోకి వెళ్తున్నది ఉన్నాయి. ఆ కారణముచేత సంకరమైనట్లుగా ఉండటము లేదు ఈ రెండు వార్తలకు సంబంధించని వాటికింద రెక్క. ఈ రెండిటిమధ్య గీతలు గీసి, సరిహద్దులను నియమించుటయు కష్టమైనపని.

వ్యాసరచనకు గ్రంథపాఠము, అనుభవము ఎక్కువగా కావలసి ఉంటుంది.

సంక్రాంతి

విడుదల

మోడరన్ థియేటర్స్ వారి

ఆవేబాబా

40 దొంగలు

తెలుగులో మొదటివార్స పంచరంగుల చిత్రం

కె.ఆర్.ఎస్. టి.ఆర్. సుందరం B.A.S. (Leads)

SHARAT STUDIO

వాక్పిత్ర రచనకు ప్రబాళితుని, సమయానుకూలత ఎక్కువగా గమనించుతగినవి. వ్యాస రచనలో అంకాలు, అంకాలు, బాటి సంబంధము ఎక్కువగా ఉంటుంది. వ్యాసము గంభీరముగా, ఉద్రేకరహితముగా, పదగుంభనముతో రచింపవచ్చు. వాక్పిత్రరచనకు ఇవి ఉపయోగపడవు. వాక్పిత్రము సామాన్య శైలిలో, ప్రసంగశూర్యముగా, పాఠకులకు ఆకర్షణీయముగా చిత్రింపబడేది. వ్యాసరచనకు వాక్పిత్రరచనకు విషయములో

ఎక్కువ తేడాలేదు కాని రచనా విధానములో భేదము ఉన్నది. ఏ విషయాన్నియినా తీసుకొని వ్యాసము వ్రాయవచ్చు. వాక్పిత్రము వ్రాయవచ్చు కాని - తొన్ని విషయాలు ప్రత్యేకముగా వాక్పిత్రాలలోనే చక్కగా ఇమిడిపోతాయి. వార్తలలో విచిత్రము విశోదకరము అయిన వాటిని తీసుకొని వాక్పిత్రము రచించవచ్చు. వ్యాసానికి ఇది ఉపకరించదు. వ్యాసానికి సమగ్ర విషయపరిశీలన, ఒక వాదము, ఒక తీర్పు

అవసరము. వ్యాసరచనకు వాక్పిత్రము మైన ప్రారంభము, మధ్య భాగము ముగింపు వుంటాయి. వాక్పిత్రములో అనూత్రాలు అంత కఠినముగా పాలింపబడవు. వాక్పిత్రము ఎక్కడనుండి అయినా ఆరంభము కావచ్చు. దాని ముగింపు పాఠకుడికి తెలియకుండానే జరిగిపోతుంది. వాక్పిత్రము దీర్ఘమైన విషయబద్ధమైనది కాదు. సంగ్రహమే వాక్పిత్ర రచనలో గమనించతగిన అంశము. దీర్ఘముగా, శబ్దాడంబరముతో విగించి, వారికే పాఠములో వాక్పిత్రాన్ని రచించినట్లయితే అది రాణించదు. ఒక విషయములోని ఒక భావమును (Single mood) మాత్రమే చిత్రించటానికి వీలైనది వాక్పిత్రము. వ్యాసము అనేక అరలు అంతస్తులూగల మహా భవనమయితే వాక్పిత్రము, అతి సుందరమయిన నయనానందకరమైన మృదయంగమమైన చక్కని కుటీరమన్నదాట.

వ్యాసము ఉపదేశిస్తే, వాక్పిత్రము వినోదిపరుస్తుంది. వ్యాసము ప్రభుసమ్మితము, వాక్పిత్రము కౌంత సమ్మితమును. పరిశీలనానుభవము, విషయనేకరణాచార్యము, రచనా పాటనము వాక్పిత్రకారుడికి కావలసిన లక్షణాలు. ఈ రచయితకు పఠనావశ్యకత లేదుకాని కూడదు. మహాపురుషులను గురించిగాని, వారిని సందర్శించిగాని వాక్పిత్రాలను రచించవచ్చు. పంతులను గురించి వ్రాయవచ్చు. దేవతల యుద్ధాలు పరాక్తి మహిమలు మొదలైన వాటిని గురించి వ్రాయవచ్చు. దీని పోకడ భావానుకూలమయినది. వాక్పిత్రము కథానికవలెనే ఒక కళాఖండము. దీనిలో నవీన పోకడలు విదేశీయులవద్ద నుండి బయలు దేరినవే. వాక్పిత్రరచనారీతులు స్పష్టముగా నిర్వచించటము కష్టమైన పని. రచయితలకు పూర్వులు నడిచిన బాటలే మార్గ దర్శకముగా ఉంటాయి. మార్పులూ మలుపులూ వ్యక్తిగతమైనవి.

సారస్వతానికి పత్రికారచనకూ గల వ్యత్యాసాన్ని చక్కగా గమనించి నట్లయితే 'ప్రతివాడూ వ్రాసే వాడే' నన్న విచారము బయలుదేరును. పత్రికారచనలో ఈ భాగము యధేచ్ఛగా సాగించటానికి అనుకూలమైనది కనుక స్త్రీలు తమ విరామకాలములో ఈ వ్యాసంగము చేయవచ్చు. రచనా పాటనము కళకు చెందినది. కళారాధనవల్ల కలిగే ఆత్మనందములో కా తీరమైన పరమానందము.

అబ్బ, యెంత చేతి!

.....

హమామ్ తో వేడినీళ్లు
స్నానము చేసి,
జీవితములోని
అనురాగమును
పొందండి.

అత్యధిక ఉత్పాదమును పొందండి

హమామ్

టాటా ఆయిల్ మిల్స్

టాటా యొక్క

చారిత్రకమర్, చారిత్రక పెట్టెలలో, చారిత్రక విశ్రాంతి క్రింద ఉంచవలెను.

SISTA'S TOM-4 Telugu

నాగేశ్వర శిశువిహార్

ఇంట్లో విమున్నా మనిషా నిండు కుండలై తొణకకుండాఉండే మన్య తరగతి కుటుంబాలలో, ఉద్యోగాలు చేయక తప్పనివరిఅయి, పసిపిల్లని పని పిల్లతో, పారుగింటివారికో ఒప్పగించి వెళ్ళి దానికి మనసాపక సతమతమయ్యే స్త్రీల అవస్థను అర్థంచేసుకొని, ఉదయంనుండి సాయంత్రంవరకూ అటువంటి వారి పిల్లలను సమదాయించి, సంరక్షణ చేయడానికై ఆంధ్ర మహిళాసభ (మద్రాసు) నెలకొల్పిన 'నాగేశ్వర శిశువిహార్' భవననిర్మాణానికి డా॥ పట్టాభి సీతారామయ్య, డిసెంబరు 23 న శంకుస్థాపన చేశారు మద్రాసులోని నాగేశ్వర పురంలో, ఈ భవనం నిర్మించడానికి కొవలసిన స్థలాన్ని, విరువేల రూపాయలు నగదునూ, దేశోద్ధాంకునినీ శ్రీమతి కాశీనాథుని రామాయమ్మగారు విరాళం ఇచ్చారు.

“ఈనాడు గ్రంథాలయాలూ, పతనమందిరాలు నెలకొల్పడంకన్న పేదసాదలకు సేవ, ఉపచారం చేయడం చాలా అవసరం. శ్రీమతి రామాయమ్మగారు ఈ సేవాసంస్థకై స్థలంతోపాటు, భవన నిర్మాణానికి విగుమేలు నగదుకూడా విరాళం ఇవ్వడం ముదావహం” అని డా॥ పట్టాభి అన్నారు.

“స్వర్ణీయ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు ఎన్నో సత్కార్యాలకు అండగా నిలిచి ఉదారంగా సహాయం చేశారు. కుడిచేయి ఇచ్చినదేదో ఎడమచేయికి తెలియకుండా గుప్తవానాలుచేసిన ఉదార హృదయుడు. ఈ సేవాసంస్థ కోసమే అన్నట్లుగా ఇక్కడ ఈ ఒక స్థలం కాళీగా ఉండడం ఆయన సంకల్పబలమే కాబోలు” అని డా॥ పట్టాభి జోహార్ద్దించారు. శంకుస్థాపనోత్సవ సభకు మద్రాసు మేయరు శ్రీ వి. ఆర్. రామనాథ అయ్యర్ అగ్రతీత వహించాడు. కేంద్ర ఆర్థికమంత్రి శ్రీ సి. డి. దేశిముఖ్, ఆంధ్ర మహిళాసభ వ్యవస్థాపకురాలు, కేంద్ర సంక్షేమ సంఘ అగ్ర్యుఖురాలు అయిన శ్రీమతి దురాబాయ్ దేశిముఖ్ ఆంధ్ర ప్రజాపార్టీ అగ్ర్యుఖుడు శ్రీ తెన్నేటి నివ్వెనాథం, శ్రీ డి. ఎస్. కామ్రే, శ్రీ రామనాథ గోయెంకా శ్రీ ఎస్. శంభుప్రసాద్

ప్రభువులు, తదితర పురప్రముఖులు హాజరయ్యారు.

ఈ శిశువిహార్ పిల్లలగల మన్య తరగతి స్త్రీలకు సహాయం చేయడానికి నెలకొన్నది. వెనీశ్యకి చక్కీకు తోడెన్నట్లుగా ఉద్యోగాలకు వెళ్ళవలసి వచ్చే మహిళలకో పిల్లలగలవారు అటు ఉద్యోగం, ఇటు పసిపిల్లనీ చూసుకోలేక సతమతమవుతూ ఉన్నారు. అందులోనూ ఇంట్లో పెద్ద దక్షతలేని వారి అవస్థలు చెప్పనక్కర్లేదు. అటు ఉద్యోగం వదులుకునే స్త్రీమత లేదు. ఇటు రెండేళ్ళ పని కూడా పని, పని పిల్ల కోపాదుగించి పిన్నిగారి కోరిక ఒప్పుగించి వెళ్ళాల్సి వస్తుంది. పనిలో ఉన్నంత సేపు, ఇంటి దగ్గర పనికూన ఎలా ఉందో అని మనసు గిజగిజలాడుతూ ఉంటుంది. పిల్లలక్క పెట్టి ఏడుస్తూ ఉంటే, పనిపిల్ల చింతిపిక్కిలాడుకుంటోందేమో. పారుగింటి పిన్నిగారు కుసుకు తీసేవేళ, పిల్ల పిల్లలోకి పాకి వెళ్ళిపోతుందేమో అని పరిపరి విధాల తవతవలాడుతుంది. అటు పిల్లని వదలి రావడానికి మనసాపకం. పోనీ కూడా తీసుకుపోదాం అంటే పిలుకారు.

ఇంట బియ్యపుగింజా బొగ్గుముక్కానిండు కున్నా నిండు కుండలై, నిండుగా, గుంధనగా ఉండ గలిగే మన్యతరగతి కుటుంబాల అవస్థలు చలుకున్న తెలియవు. శిశు సంక్షేమం పేరిట మరి పేదవారి పసిపిల్లలకు, అనేక సేవాసంస్థలు ఉచితంగా పాలు సరఫరా చేస్తున్నాయి. ప్రభుత్వం మందూ మాకూ ఇవ్విస్తున్నది.

మన్యతరగతి కుటుంబాలలో పడే ఈ రకం అవస్థను వివరించడానికి ఏమంత కృషి జరుగలేదు. మద్రాసులోని ఆంధ్ర మహిళాసభ కొంతకాలంగా ఈ విషయమై శ్రద్ధగా ఆలోచిస్తూ వచ్చారు.

జోహార్దారకుడు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుగారి నీ శ్రీమతి రామాయమ్మగారితో మహిళాసభ నిర్వాహకులు ఈ విషయం ప్రస్తావించి సహాయం కోరగానే ఆమె సంగోషంతో అంగీకరించి నాగేశ్వరపురంలో (ఆంధ్రమహిళాసభకు చేరువలోనే) ఉన్న ఒకస్థలాన్ని, (ఒకటి ముప్పాతికగ్రాండ్లు) అక్కడ శిశువిహార్

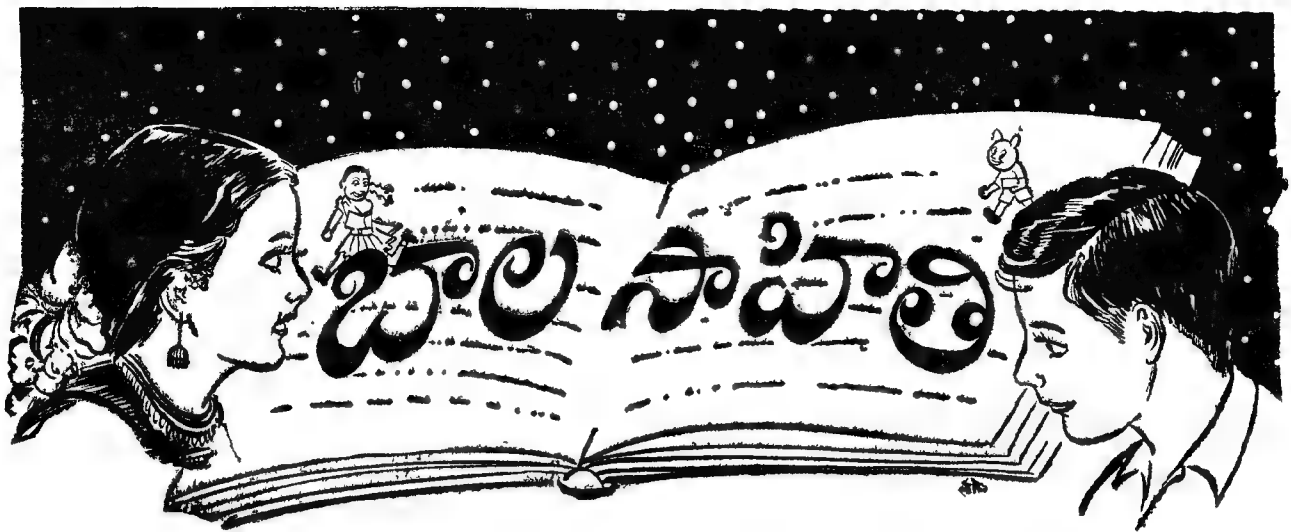
నిర్మించడానికి విరువేల రూపాయలునగదు విరాళం ఇచ్చారు.

వెంటనే ఆంధ్రమహిళాసభ, ఇందుకు సన్నాహాలు ప్రారంభించింది. వారికోరికపై మద్రాసు సాంఘిక సేవాశిక్షణ కేంద్రం, సేవాసమితి (గిల్డ్ ఆఫ్ సర్వీస్) మైలాపూరు, మాంబళం అనే రెండుపేటలలో నివసించే మన్యతరగతి కుటుంబాల గురించిన సమగ్రనివరాలు సేకరించారు. 54 మంది పసిపిల్లలపేర్లు ఇవ్వబడ్డాయి. ప్రస్తుతానికి ఇక్కడ 25 మంది పిల్లలను చేర్చుకోవాలని నిశ్చయించారు. ఈ పిల్లలను, ఉదయం తిరిగివచ్చేవరకూ సంరక్షిస్తారు.

ఈ సౌకర్యం మన్య తరగతి కుటుంబాలకూ, బాగా స్వల్పవాయం గల కుటుంబాలకూ మాత్రమే ఉంటుంది. తిల్లులు ఉద్యోగంచేస్తూ ఉన్నపుడే పిల్లలను ఇక్కడ ఒప్పుగించాలి. ఇక్కడ ఉన్నంతసేపు పిల్లలకు వేళకు పాలుపట్టడం, నిద్రపుచ్చడం ఆడించడం మొదలయిన విధాల వాళ్ళు బెంగపెట్టుకోకుండా చూస్తారు. ఆసంరక్షణ అంతా కామ్రేయ పద్ధతులలో కుగ్రంథం జరుగుతుంది. సాయంత్రం అగ్గినుండి తిరిగివచ్చేవరకూ తిల్లి నిశ్చింతంగా ఉండవచ్చును. ఈ శిశువిహార్ లో పిల్లల పోషణలో శిక్షణపొందిన ఒక నర్సును, నర్సరీపతులలో శిక్షణ పొందిన మరొక మహిళను నియమిస్తారు. శ్రీమతి కె. రంగనాయకమ్మగారు ఈ కేంద్ర నిర్వహణకు బాధ్యత వహిస్తారు.

ఆంధ్ర మహిళాసభ విరువేలన్నీ సేకరించి, నియమ నిబంధనలన్నీ రూపొందించేలోగా, కేంద్ర సమాజ సంక్షేమ సంఘం, ఈ సభకు రు. 15 వేలు మంజూరు చేశారు. మహిళాసభ వారు ఇందులో పదివేల రూపాయలను ఈ శిశువిహార్ కు కేటాయించ నిశ్చయించుకున్నారు. ఇందులో విరువేలు, శ్రీమతి రామాయమ్మ గారిచ్చిన స్థలంలో భవనం కట్టడానికి వినియోగిస్తారు. మరో విరువేలు ఇక్కడ అమర్చవలసిన సరంజామా కొనడానికి, కేంద్రం నిర్వహణకు వినియోగిస్తారు.

పూర్వము ఒకానొక రోజున రాత్రి సమయంలో కాళీ రైలుస్టేషనుకు అప్పడే రైలు వచ్చి ఆగింది. జనం గుంపులు గుంపులుగా స్టేషను దాటి కొందరు కార్లలోను మరికొందరు టాంగాలలోను ఎక్కి వెళ్తున్నారు. ఈ రెండు వాహనాలను అధిరోహించటానికి ఆర్థికబలం లేనివారు నడిచి వెళ్తున్నారు.

ఒక వ్యక్తి స్టేషను దాటి కాలి బాటపైకి వచ్చాడు. అతని తల మీద పెద్దమూట ఉంది. కుడిచేతిలో నంచి ఒకటి వ్రేలాడుతోంది. నీరు కావించ కట్టుకొన్నాడు. అటువంటిదే చొక్కా ధరించాడు. అతని ముఖంలో ప్రకాంతమైన తేజస్సు ఉంది. నడవలేక నడుస్తూ కాలి బాట పెంబడే వెళ్తున్నాడు. నందులు గొంతులు దాటి అక్కపూర్ణ సత్రం చేరుకొన్నాడు.

అప్పుడే సత్రంలోని గడియారం పదిగంటలు కొట్టింది. సత్రంపుద్యోగి గింజులు సామానులన్నీ ఎక్కడి వక్కడ సర్దేసి తలుపులు మూసి తాళాలు బిగించి యిండ్లకు వెళుతున్నారు. అప్పుడే మన వ్యక్తి చీడీ లెక్క సత్రంఉద్యోగిగింజులకు ఎదురు వచ్చాడు.

సి. విశ్వనాథం

“ఎవ్వరు నీవు?” అన్నాడు సత్రంగుమాస్తా అధికారస్వరంతో. “దక్షిణ ప్రాంతాన్నుండి వస్తున్నాను బాబూ! ఇప్పుడు రైలు దిగాను. నాలుగురోజులుగా రైలులో నలిగి వచ్చాను. మీ సత్రంలో కాస్త ఆశ్రయమియ్యండి” అన్నాడు ఆ వ్యక్తి. “నీ పేరు?” “సత్యనారాయణ అంటారు” అన్నాడు ఆ వ్యక్తి

వినయంగా. “అట్లాగా. పది దాటి తే యీ సత్రంలో అన్నం పెట్టరు. రేపు ఉదయానికే!” అన్నాడు గుమాస్తా. “బాబూ! బాబూ! నాలుగు రోజులుగా రైలులో సరియైన తిండి లేదు. ఏవో తినుబండారాలు కొనుక్కుని పొట్టనింపుకొన్నాను. ఇప్పుడు స్టేషనునుండి నడిచివచ్చాను. చాలా ఆకలిగా వుంది. భోజనం పెట్టండి. ఇంతరాత్రివేళ మరెక్కడికీ పోను? చాలానీరసంగా ఉన్నాను” అన్నాడు సత్యనారాయణ చాలా దీనంగా. “పది దాటితే యిక్కడ అన్నం పెట్టరని చెప్పాలి! అంగటికొట్లో ఏ మితాయో కొనుక్కుని అదిగో మూలగా చాప పరుచుకొనిపడుకో యీరాత్రికి” అని సత్రంగుమాస్తా నిర్దయగా చెప్పి తాళం చేతులు గల గల లాడించుకుంటూ అక్కడినుండి నిష్క్రమించాడు.

కాళీ అన్నపూర్ణ

సత్యనారాయణ ఏమీచేయలేక సత్రపులో ఓమూలగా చావ పరుచుకొని సత్రపుగుమాస్తా పెట్టిన మడత కుడుములతో కాళ్లు ముడుచుకొని పైదుకొన్నాడు.

సత్రంలోని ఇతర యాత్రీకులంతా నిద్రాదేవి ఒడిలో మైమరచి పడుకొన్నారు. సత్రమంతా నిశ్శబ్దాన్ని జపిస్తోంది. దూరంగా ఎక్కడో కుక్కల మొరుగులు అప్పుడప్పుడు 'కయ్యి కయ్యి'మని వినిపిస్తున్నాయి. సత్యనారాయణకు ఎంతకీ నిద్రపట్టటం లేదు. ఔను! ఎందుకు పడుతుందీ? ఒకచెంప ఆకలి ప్రేగుల గోల, మరోచెంప ప్రయాణపు బడలిక! బాగా నలిగివున్నాడు. చావమీద అటునుంచి యిటూ యిటునుంచి అటూ తెగదొర్లుతున్నాడు. నిద్రాదేవి కటాక్షించటం లేదు పాపం!

సత్రంలోని గడియారం పన్నెండు గంటలు కొట్టింది. "అబ్బా! అప్పుడే పన్నెండు గంటలు అయిందా! అయ్యో! ఆకలి దహించి వేస్తోందే! తల్లీ అన్నపూర్ణాదేవీ! యీ దీనునిపై యింత అలకేల తల్లీ! నీవు నివసిస్తున్న యీ కాశీక్షేత్రంలో ఒక జీవి ఆకలితో మాడవలసిందేనా? ఎన్ని బాధలవైనా సహించవచ్చుగాని ఆకలిబాధ సహించలేముగదా! తల్లీ కరుణించు!" సత్యనారాయణ లోలోపల బాధపడుతూ అన్నపూర్ణాదేవి ఆలయంకేసి ఓ నమస్కారం పెట్టి సంచీలో ఉత్తరీయం తీసి కప్పకొని పడుకొన్నాడు.

సత్యనారాయణకు అప్పుడే మాగన్నుగా నిద్రపడుతోంది. ఆ యమయంలోనే ఎవరిదో చల్లని

చెయ్యి 'తట్టి లేపింది. సత్యనారాయణ ఉలిక్కిపడి లేచాడు. సత్రపులోని దీపం మిణుకు మిణుకుమంటూ గ్రుడ్డిగా వెలుగుతోంది. ఆ గ్రుడ్డి వెలుగులో అతడు కళ్లు నులుముకుంటూ చూచాడు.

తెల్లటిచీర తెల్లటి రెసిక తొడుగుకొని బంగారు ఆభరణాలు ధగధగా మెరుస్తూవుండగా నుదుట పెద్దకుంకుమ బొట్టుతో చిరునవ్వునవ్వుతూ ఓ ముత్తైదువ ఎట్టెదుట నుంచునివుంది. ఆ గ్రుడ్డి వెలుగులో ఆమెను పూర్తిగా గుర్తుపట్ట సలవి కాకుండా వుంది. కాని ఆ ముత్తైదువ చుట్టూ ఏదో తెల్లటి కాంతి పుంజము అలుముకొనిఉంది.

"ఎందుకు తల్లీ లేపావు?" అన్నాడు సత్యనారాయణ ఆశ్చర్యంగా ఆ ముత్తైదువవంక చూస్తూ. "రా! నాయనా! అన్నం పెడతా! చాలా ఆకలిగా వున్నట్టున్నావు" అన్నది ఆ ముత్తైదువ చాలా ఆదరంగా. సత్యనారాయణ మారు మాట్లాడకుండా ఆమెను అనుసరించాడు.

ముత్తైదువ సత్రం తాళాలు తెరిచి, వంటగదిలోకి తీసుకువెళ్ళి విస్తల్లో పంచభక్ష పరమాన్నాలు పెట్టింది. సత్యనారాయణ ఆత్రంగా విస్తరిముందు కూర్చుని అన్న భోంచెయ్యడం ప్రారంభించాడు. ముత్తైదువు చిరునవ్వుతో యిది అంతా గమనిస్తూ అతనికి యిష్టమైనపదార్థాలు ఆప్యాయంగా మరల మరల వడ్డించసాగింది. సత్యనారాయణ సంతోషంతో అన్నీ ఆఖరుచేసి 'బ్రేవ్'మని పొట్ట నిము

"ఎవడండీ వాడు ఆమూల ఉన్నవాడు? అంత భయంకరంగా ఉన్నాడు?"
"వాడు మా అన్నయ్యే నండి."
"అలాగా. మన్నించాలి. పోలికలు గమనించలేదు."

రుకుంటూ విస్తరి దగ్గరనుండి లేచాడు.

"ఆకలి ప్రేగులు చల్లారావు తల్లీ! అన్నపూర్ణమ్మ తల్లినిమించిన చల్లని తల్లివి" అని స్తోత్రంచేస్తూ లేచి చెయ్యికడుగుకున్నాడు. పడసోపేతంగా భోజనం చెయ్యటం వల్ల ఆ సంతోషంలో ఆమె ఎవరో కనుక్కోవడం మరిచాడు. మామూలు చోటులోకి వెళ్లి పడుకొని గురుపెట్ట సాగినాడు.

తెల్లగా తెల్లవారింది. కాకులు కాపుకాపుమని రొదచేస్తున్నాయి. బజార్లలో జనం నడిచే సందడి; దేవాలయంలో గుడిగంటల గణగణలు. భక్తుల "హరహర మహాదేవ!" అన్న అరుపులు వినవస్తున్నాయి. సత్యనారాయణ ఇంకా గురు పెడుతూనే వున్నాడు.

సత్రం ఉద్యోగస్థులు వచ్చి సత్రం తలుపులు తెరిచి ఎవరి పనులలో వాళ్లు నిమగ్నులయ్యారు. అన్నం వండేవారు అన్నం వండుతున్నారు. కూరలు తరిగేవారు కూరలు తరుగుతున్నారు. ఎవరి హడావుడిలో వాళ్లు మునిగిపోయారు.

వంట చేస్తున్న అతనికి ఏదో కావలసినవచ్చి గూటిదగ్గరికి వెళ్ళగా ధగధగా మెరుస్తూ ముక్కెర కంట

అతనికంటే పునుడు

మహాధాటిగా కోతలు కోసేస్తూన్న ఒక గోవిందరావు ఒక పులికథ చెప్పాడు:

“సరిగ్గా అప్పుడు నేను చెరు పులో పీకబోతు నీటిలో నిల్చు ని ఉన్నాను. పులిగాడ్డుమని గర్జిస్తూ ముందుకు వస్తోంది. నేను ఖంటనే దోసిళ్ళతో నీళ్లెత్తి దాని కళ్ళ నిండా కొట్టాను. అంతే అలా వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపోయింది.”

కోతల మధ్య కూర్చున్న ఒక ప్రేకోతల పాపారావు తోణుకుండా తరువాయి కథ చెప్పాడు,

“గోవిందరావుగారు ఖచ్చిం దంతా నిజమే. ఎందుకంటే, అప్పుడే ఆ దారిన వెళ్తూ పులిని చూసి మొహం తడి చూచాను. ఆ పులిమీసాలు తడి తడిగా ఉన్నాయి!”

అక్షది.వాడు ఆశ్చర్యచకితుడైనాడు. ఇది యిక్కడికి ఎట్లా వచ్చింది? ఇది ఎవరిది? అన్న సందేహాలు ముప్పిరి గొన్నాయి అతనిని. దానినిచేతబట్టి మేనేజరు దగ్గరకు తీసుకువెళ్లాడు.

నత్రం మేనేజరుకు ఆ ముక్కెరను చూడగానే, మూర్ఛవచ్చినంత కనయింది. ఆ ముక్కెర అమ్మ వారిది. యిది నత్రంలోకి ఎట్లా వచ్చింది. గుమాస్తాను పిలిచి అడిగాడు. “రాత్రి ఎవరోవ్వకి అన్నం పెట్టమని నత్రంలోకి వచ్చాడు. పది దాటింది, ఆభోజనంపెట్టటానికీ ఏలు లేదు! అన్నాను. అది విని అతడు

దిగులుగా నత్రం అరుగుమీద పడు కొన్నాడు. అతనే ఎత్తుకు వచ్చాడేమో?” అన్నాడు గుమాస్తా. “అ! అట్లాగావడీ? అతన్ని పిలుచుకురా!” అన్నాడు మేనేజరు ఆశ్చర్యంగా. గుమాస్తా పరుగు పరుగునవెళ్లి నత్య నారాయణను లేపాడు. నత్యనారాయణ అప్పటికి నిద్రపోతూనే ఉన్నాడు. గుమాస్తా పిలుపుకి ఉలిక్కిపడి లేచి కూర్చున్నాడు. “దేనికయ్యా లేపావ్?” అన్నాడు నత్యనారాయణ నిద్రకళ్లు నులుము కొంటూ. “రా! రా! మేనేజరు గారు పిలుస్తున్నారు” అన్నాడు గుమాస్తా తొందర చేస్తూ. “ఎందుకూ?” అన్నాడు నత్యనారాయణ విసుగుతో. “ఇనుంది త్వర గారా!” అంటూ తొందరపెట్టి లాక్కెల్లాడు గుమాస్తా.

మేనేజరు నత్యనారాయణను చూస్తూనే “ఎవరు నీవు? ఏ పూరు నీది? ఎందుకు వచ్చావ్?” అని ప్రశ్నలవర్షం కురిపించాడు. “అయ్యా! నాది దక్షిణదేశం. యాత్రలు చేసుకుంటూ యీలా వచ్చాను” అన్నాడు నత్యనారాయణ విషయంగా. “అట్లాగా! నరే గాని యీ ముక్కెర అమ్మవారిది. నత్రంగూట్లోకి ఎట్లా వచ్చింది? నీవుగాని ఎత్తుకొచ్చి పెట్టావా? నిజం చెప్పు. లేకపోతే రాజభటులకు అప్పగిస్తా జగ్గల్లే!” అని గర్జించాడు మేనేజరు. “అదేమో నాకు తెలియదండీ! స్టేషనునుండి రాత్రి పది గంటలవేళ నత్రం చేరాను.

రెండోఅట సినిమాకి వెళ్లి కులాసాగా ఇంటికెళ్తున్న ఒక పెద్దమనిషిని ఇద్దరు ఆసాములు పలకరించి, ఓ కాని ఉంటే ఇమ్మన్నారు.

పెద్దమనిషి కొద్దిగా కంకా పడి, నవ్వి, “కాని ఎందుకు?” అన్నాడు.

“ఏం లేదు. చూశారూ. ఇప్పుడు మిమ్మల్ని మెత్తగా చిత్రకొడతాం. తరవాత మీ పరుగు, వాచీలలో నేనేం తీసుకోవాలి, మా నేనెం ఏం తీసుకోవాలి అన్న సంగతి బామ్మ బారుసునేసి ముందుగానే తేల్చుకుందాము” అన్నాడొక దొంగ.

గుమాస్తాగారు తలుపులు వేసుకొని యింటికి వెళ్తున్నారు. భోజనం పెట్టమన్నాను. వారు నిర్దయగా పది దాటింది, ఏలు లేదు వెళ్ళిపో మ్మన్నారు. నేను ఉసూరుమంటూ నత్రం అరుగుమీద నిద్రపోతున్నాను. అర్ధరాత్రి ఎవరో తట్టి లేపారు. ఎవరా అని కళ్లు నులుము కుంటూ లేచి చూచాను. వెలుతురు సరిగాలేక మొహం గుర్తు తెలియ లేదు. పండుముట్టైదువు నా ఎట్ట ఎదుట నుంచునివుంది. చుట్టూ ఏదో తెల్లటికాంతి ప్రసరిస్తోంది. ఆమె నన్ను చూచి “రా! నాయనా!

అన్నం పెడతాను చాలా అకలితో
పున్నాపు" అని ఆదరంగా అంది.
నేను మారుమాట్లాడకుండా ఆమెను
వెంటాడించాను. సత్రం తాళాలు
జైచి వంటగదిలోకి తీసుకువెళ్ళి
పిండివంటలతో కడుపునిండా
అన్నం పెట్టింది. అది తిని పడుకు
న్నాను. ఆతరువాత ఏమి జరిగిందీ
నాకు తెలియదు" అన్నాడు సత్య
నారాయణ.

మేనేజరు ఆశ్చర్యపోయాడు.
కొంతసేపు అట్టే కూర్చుండి
పోయాడు. చాలాసేపటికి తేరుకొని
"తాము నిర్ణయంగా పది వాటిందనే
నెలవంతుతో వెళ్లిపోమన్నటంవల్ల
అమ్మవారికి యీ భక్తునిపై దయ
జిల్లి అమ్మవారే రాత్రి యితనికి
భోజనంపెట్టింది. అందుకు గుర్తుగాను
తమకు బుద్ధి చెప్పటానికిగాను యీ
ముక్కెర గూట్లో పెట్టి వెళ్ళింది.
మొదట అది గుర్తించలేక యీ
భక్తునిపై అనుమానపడ్డాము. ఎంత
పొరపాటు!" అన్నాడు. మనస్సులో
పశ్చాత్తాపపడి "అయ్యా! నీవు అదృ
ష్టవంతుడివి. రాత్రి మీకు సాక్షాత్తు
ఆ అన్నపూర్ణాదేవీ భోజనం
పెట్టింది. అన్నపూర్ణాదేవి దర్శన
భాగ్యం లభించిన నీవు పుణ్యపురు
షుడివి. ఇటువంటి అదృష్టం ఎవరికో
గాని లభించదు" అని పొగడి, అతను
ఉన్న పది రోజులు సర్వసాకార్యాలు
కలగజేశాడు.

ఇది జరిగినప్పటినుండి శాశ్వత
అన్నపూర్ణాదేవికి ఆగ్రహం కలుగ
కుండా యాత్రీకులు ఎంత అర్థ
రాత్రి సమయంలో వచ్చినా ఆమె
మేరు సార్థకంచేస్తూ భోజన సదుపాయాలు
కలుగజేస్తారు!

అంత్ర - వారపత్రిక

చిక్కడు -

గన్నవరమనే గ్రామంలో
ఉన్నాడొక గజదొంగ
నక్కచిక్కు లెటుగు నతడు!
చిక్కడతని పేరు.

ఆతడు గజదొంగ కాని
అతని నెవరు పట్టలేరు!
అది కారణముగ నాతడు
అధిక గర్వియై పోయెను!

చిక్కని పొరుగింటివాడు
ముక్కడనే మఱొక దొంగ!
ఒక్కనాడు చిక్కనితో
ముక్కడిట్లు వంతమాడె:

"గర్వింపకు! చిక్కా! నీ
సర్వస్వము దొంగిలెంతు!
ఒక్క ఏడు గడువి" మృనె;
ఒప్పుకొనెను చిక్కడు!

చిక్కని సంపద దోచగ
ముక్కడెదురుచూచు చుండె!
గడచిపోయె పది నెలలు!
గడువు చేరువ పడుచుండె!

తన అనేక పాప నివా
రణమునకై కాశి కేగ
సంకల్పించిన చిక్కడు
సేర్వధనము మూటగట్టి—

ముక్కడు

అపుడు రైల్వే లేవు కనుక
అతడు నడచిపోవుచుండె;
అంతకు ముందే ముక్కడు
వంతగా అదృశ్యుడాయె!

నడువగా, నడువగా చి
క్కడు పోయెడు బాటమీద—
పిచ్చివాడు తన్ను చుండె
వెద్ద చంద్రహార మొకటి!

"బంగరు విలువలు తెలియని
వాడీ వెట్టివా" డనుచు—
"అట్టివాడు తోడుండుట
గట్టిగ ఉపయోగ" మనుచు—

చిక్కడు తనతో వానిని
చక్కగ నడిపించు చుండె!
మూట - పిచ్చివాని కొనగి
నాటిరాత్రి నిదించిన

చిక్కడు - వేకువనె లేచి,
దిక్కుఅదుర రోదించెను!!
ముక్కడె పిచ్చివాడు
చిక్కడెటుగజాలడాయె!!

రచన: వజ్రపాణి

మార్టిన్ రాట్నర్

మూలం: ఆర్. ఎమ్. బాలన్ట్రైన్

22

త్వరలోనే మార్టిన్, బార్నీ గనుల ప్రాంతాన్ని వదిలి బెజల్ రాజధాని రియో డి జనీరో నగరానికి జయలు చేరారు. బార్నీ తన దగ్గరున్న డబ్బుంతా ఖర్చుపెట్టి రెండు మంచి గుర్రాలు కొన్నాడు. చెరోక దానిమీద, ఎక్కి పలుటాపలుటిగా ప్రయాణం సాగించారు. కష్టాలన్నీ గడిచి గట్టెక్కామన్న సంతోషం, త్వరలో స్వదేశానికి వెళ్లిపోవచ్చునన్న సంతోషం కలిసి వారికి ఎంతో ధైర్యం, ఉత్సాహం కలిగించాయి. మార్గాయాసాన్ని లెక్కచేయకుండా గుర్రాలను అతివేగంగా పరిగెత్తించారు. కొంత దూరం ఆరు బయలుస్థలాల్లోను, మరి కొంతదూరం దట్టమైన అరణ్యాల్లోను ప్రయాణం చేశారు. ఒక రోజున వారు విశ్రాంతికోసం ఒకచోట ఆగారు. గుర్రాల్ని చెట్లకు కట్టివేసి మంచినీటికోసం అన్వేషిస్తున్నారు. బార్నీ హఠాత్తుగా “మార్టిన్! చూడు చూడు” అని కేకవేశాడు. మార్టిన్ దగ్గరికి పరుగెత్తి వెళ్లి చూశాడు. ఎదురుగా ఒకమానవ మృతకశే బరం ఉన్నది. పరిశీలనగా చూడగా ఆమనిషి ఆ రోజున తనకు గుర్రం కావాలంటూ వచ్చి అడిగిన వాడేనని తేలింది. అతడు హత్యచేయబడలేదన

దానికి నిదర్శనంగా అతని భోజనపదార్థాలు, వీవో సామానుసంచులు భద్రంగానే ఉన్నాయి. ఏదో రోగం వచ్చి దారిలో చనిపోయి ఉంటాడనుకున్నారు.

అతనివద్ద ఒక చిన్న తోలునంచీ ఉన్నది. అందులో బోలెడు బంగారపుపొడి వున్నది. మరొక చిన్నసంచీలో చిన్నచిన్న వజ్రాలు ఉన్నాయి.

“చూశావా బార్నీ! ఆరోజున వీడు ఎందుకంత తొందరపడ్డాడో తెలిసిందా? ఇవి ఎక్కడో దొంగచాటుగా చేజిక్కించుకుని, పట్టుబడకుండా పారి పోవాలనుకున్నాడు. కాని పాపం మృత్యువుకు దొరక్కుండా తప్పించుకోలేకపోయాడు,” అన్నాడు మార్టిన్.

“అవును. నిజమే. కాని దొంగైతేనేం, వీణ్ణి ఎక్కడో అక్కడ పొలిపెట్టి మరీ పోదాం. దొంగ మనిషేగదా?” అన్నాడు బార్నీ.

ఇద్దరూ కలిసి ఒక చిన్న గొయ్యితవ్వి అందులో ఆ నిర్భాగ్యుణ్ణి పొలిపెట్టారు.

కొంతసేపు ఆగి, నేడదీర్చుకుని తిరిగి ప్రయాణం సాగించారు. అలా చాల రోజులు గడిచాయి. చివరికి ఎలాగైతేనేం రియోడిజనీరో చేరారు.

అక్కడ గని యజమానిని కలుసుకుని బార్నీ తనతో తెచ్చిన వజ్రాలను యజమానికి అప్పగిం

అనువాదం: గుండూరి రామమోహనరావు

చేశాడు. యజమాని అతని కివ్వవలసిన జీతం డబ్బులు అతనికిచ్చేశాడు. దోవలో మృతునివద్దనుండి తీసుకున్న వజ్రాలు, బంగారం ఎవరివైనవీ తెలియనందున వాటినికూడా యజమాని కొనేసి, సరియైనధరను ముట్టజెప్పాడు. ఆఖరికి స్వదేశానికి పోతున్న నౌకలో ఎక్కి ఇరువురూ లెక్కచూసుకోగా, చెరొక నాలుగువందల పానులూ అర్జించినట్లు తేలింది.

నౌక హార్బరునుంచి బయలుదేరింది. అంత కంతకూ దూరమైపోతున్న దక్షిణ అమెరికా తీరాన్ని తదేకంగా చూస్తూ, గడిచిన రెండేళ్ళలోనూ అక్కడ తామనుభవించిన కష్టసుఖాలనూ, చూసిన వింత దృశ్యాలను, మనుషులను నెమరువేసుకుంటూ గంభీరాలోచనలలో మునిగిపోయాడు.

23

బ్రిజ్ రేపుపట్టణంలో తన కార్యాలయంలో కూర్చుని ఆర్థర్ జాలీబోయ్ గారు గుమాస్తాతో తన పర్తకానికి సంబంధించిన వ్యవహారాలు చర్చిస్తూ ఆందోళనలో ఉన్నాడు.

వారి చర్చలకు అంతరాయం కలిగిస్తూ, తలుపు గభాలున తెరుచుకుంది. మార్టిన్ రాట్లర్ లోనికి ప్రవేశించాడు. అతనివెనుక బార్నీ ఓప్లెనగన్ వచ్చాడు.

“మీరు రావలసింది ఇక్కడికి కాదు. మా పెద్ద గుమాస్తా గది ఆపేపు ఉంది. ఏమన్నా పని ఉంటే అక్కడికి పొండి,” అని చిరునవ్వు నవ్వుతూ జాలీబోయ్ వారితో అన్నాడు.

“మాకు మీతోనే పని ఉంది. మీతోనే మాట్లాడాలి” అన్నాడు మార్టిన్.

“అలాగా. సంతోషం. రండి. కూర్చోండి. మీమ్మల్ని ఇదివర కెక్కడో చూసినట్లుండే” అని బార్నీ పంక చూస్తూ ఆయన అన్నాడు.

“నే నిదివరకు మీ శాకల్లో పనిచేశానండి. నేను బార్నీ ఓప్లెనగన్ ని.”

“అలాగా, నువ్వటోయ్. ఈమధ్య కనిపించడం లేదు. ఏదన్నా దూరదేశం వెళ్లావా?”

“అవునండి. బ్రెజిల్ దేశంలో ఉన్నాను ఇంత కాలమూ. నేను ప్రయాణించేసిన ఖద్యోత నౌక దక్షిణ అమెరికా తీరంవద్ద మునిగిపోయింది.”

“అవునవును. జ్ఞాపకం వచ్చింది. మరి ఈ అబ్బాయి ఎవరూ? సీతో కూడా వచ్చినవాడా?”

“అవునండి” అని మార్టిన్ సమాధానమిచ్చాడు. “నేను మీకు తెలిసినవాణ్ణి. ఇదివరలో నన్ను మీరు చూశారు. కాస్త నిదానించి చూడండి, తెలుస్తుంది.”

“సీపేరు చెప్ప ఆయనకి మార్టిన్!” అని బార్నీ తొందరచేశాడు.

“మార్టిన్?” అని ఉలిక్కిపడి లేచి నుంచున్నాడు వృద్ధుడైన జాలీబోయ్. మార్టిన్ రెండు బుజాలు పట్టుకుని మొహంలోకి చూస్తూ “మార్టిన్! మార్టిన్! నువ్వు మార్టిన్ రాట్లర్ ని కాదూ?”

“అవునండి. సాక్షాత్తు మార్టిన్ రాట్లర్ నే.”

జాలీబోయ్ హఠాత్తుగా మార్టిన్ ను కావాలించుకున్నాడు. ఎంతకీ విడిచిపెట్టలేదు. ఆనందంతో ఆ వృద్ధుడు తన కార్యాలయమంతా తొక్కిసి, నాట్యం చేసి, నానాహంగామా చేశాడు. ఇలా జరుగుతుందని బార్నీ ముందే ఊహించిఉన్నప్పటికీ అతడు కూడా సంతోషం పట్టలేక వారిద్దరిపెంటా పడి నాట్యంచేసేశాడు. పది నిమిషాలకుగాని వారి ఆనందం తగ్గి శిమిత పడలేదు.

మార్టిన్ మొదటగా అడిగిన ప్రశ్న “మా పెద్దమ్మ డోర్తీ గ్రంవిల్ స్కాడుంది?” అని.

జాలీబోయ్ మాట్లాడలేదు. కుర్చీలో కూర్చుని చేతులతో ముఖం కప్పకున్నాడు.

మార్టిన్ అదుర్దాగా “ఏం జబ్బుగా ఉండే?” అని ప్రశ్నించాడు.

“లేదు. కాని.....”

“ఏమైంది? చచ్చిపోయిందా?” అని రుద్దకంఠంతో అడిగాడు మార్టిన్.

“లేదు, చచ్చిపోలేదు. అసలు మీ పెద్దమ్మ ఏమైందో, ఎక్కడుందో తెలియలేదు. ఏడాదినించి కనిపించడంలేదు” అన్నాడు జాలీబోయ్.

ఆమె చనిపోలేదనేవార్త విని మార్టిన్ కొంత శమించాడు. ఎక్కడో ఇంకా బతికేఉంటుందని ఆశ కలిగింది. “ఎప్పుడు వెళ్లిపోయిందనలు? ఎందుకు వెళ్ళింది? ఎక్కడికి వెళ్ళింది?” అని గబగబ అడిగాడు.

“నువ్వు మాయమైపోయి, ఎన్నాళ్ళకు తిరిగి రాకపోతేసరికి, ఆమెకు అదివరకటి ఉత్సాహం, ఆశ

మార్టిన్ రాట్లర్

ఉడిగిపోయాయి. ఏవని చేసేదికాదు. కిటికీలో కూర్చుని అస్తమానం సముద్రంకేసి చూస్తుండేది. ఆమెకు తోడుగా ఉండడానికి ఒక పిల్లను కుదిర్చాను. ఉన్నట్టుండి ఒకరోజున ఆమె తన బట్టలూ అవీ మూటకట్టుకుని, ఎవరితోనూ చెప్పకుండా లివర్ పూల్ వెళ్లే బండి ఎక్కిందట. మార్టిన్ ను వెదకడానికి తాను వెదుతున్నానని ఎవరితోనో చెప్పిందట. వెంటనే నేను కూడా లివర్ పూల్ వెళ్లి వాకబు చేశాను. ఆమె ఐపూ, ఆన వాలూ కానరాలేదు. అప్పటినుంచీ, నేను ప్రయత్న లోపం లేకుండా ఆమెకోసం వెదుకుతూనే ఉన్నాను,” అని ముగించాడు జాలీబోయ్.

మార్టిన్ కాసేపు శూన్యంగా చూస్తూ ఉండి పోయాడు. గభాలున లేచి జాలీబోయ్ చెయ్యి పట్టుకుని “వస్తానండి. వెంటనే లివర్ పూల్ వెళ్లాలి. మళ్ళీ కలుద్దాం,” అన్నాడు.

“ఆగు, మార్టిన్” అని ఆయన వారిస్సున్నా వినకుండా మార్టిన్ త్వరితంగా గది విడిచి బయలుదేరాడు. బార్నీ అతన్ని అనుసరించాడు.

24

రోజులు, వారాలు నెలలు గడిచాయి. లివర్ పూల్ పట్టణంలో మార్టిన్ తన పెద్దమ్మకోసం తెగ వెదికాడు. ఎక్కడా ఆమె ఆమాకీ దొరకలేదు.

ఒకరోజున మార్టిన్ తన బసలో కూర్చుని ఉండగా ఒక పోలీసువాడు అతనికోసం వచ్చాడు. పెద్దమ్మకోసం వాకబుచెయ్యడంలో అతనికి పోలీసు వాళ్ళ నేకులు పరిచితులయ్యారు.

“మీరు చెప్పిన లక్షణాలు గల వృద్ధురాలొకామె మాకు కనిపించిందండీ” అన్నాడు పోలీసువాడు.

“నిజంగా?” అని మార్టిన్ ఆదుర్దాగా అడిగాడు.

“నావెంట రండి” అని పోలీసువాడు మార్టిన్ నందులు గొందులు చాలా తిప్పి తిప్పి, బాగా బీదవాళ్లు నివసించే ప్రాంతానికి తీసుకొచ్చాడు. ఒక ఇంటివద్ద ఆగి తలుపు తోసి లోనికి ప్రవేశించాడు. మెల్లెక్కి పైఅంతస్తులో ఉన్న ఒక గదిదగ్గరికి వెళ్లారు. తలుపు తీసి పోలీసువాడు “అదుగో, ఆమెను చూడండి” అని చూపించాడు.

ఒక కుక్కినుంచంమీద ఒక వృద్ధురాలు పడుకొనిఉంది. చిరుగుల దుప్పటిలోంచి బాగా కృశించి, శుష్కించిపోయిన ఆమె శరీరం కనబడుతోంది. ఊపిరాడుతోందో లేదో కూడా అనుమానంగా ఉంది. దుప్పటి తొలగించి చూడగానే మార్టిన్ కు ఆమె తన పెద్దమ్మనని తెలిసిపోయింది. పోలీసువాడికి ఒక పాను చేతులో పెట్టి వాణ్ణి పంపించేశాడు.

మంచంమీద కూర్చుని పెద్దమ్మ చేతిని చేతు లోకి తీసుకుని నిమిరాడు. ఆమెకు మెలకువ వచ్చింది. తన్ను హఠాత్తుగా చూస్తే ఆమె ఉక్కిరిబిక్కిరవుతుం దేమోనని భయపడి ముఖాన్ని వెనక్కి తిప్పుకున్నాడు.

“ఎవరబ్బాయ్ నువ్వు? ఇందాక వచ్చిన మిష నరీవా? కాస్త మళ్ళీ ఏనుప్రభువునుగూర్చి చనవు నాయనా! నీకు పుణ్యం ఉంటుంది,” అని మళ్ళీ కళ్ళు మూసింది. తిరిగి తేరుకుని “ఇందాక మార్టిన్ వచ్చాడు. మార్టిన్ ఎప్పుడూ నా కలల్లోకి వస్తాడు. కాని కా న్య రొట్టెముక్కయినా తీసుకురాడు. నా కెన్నరూ తిండి తీసుకురా రేం? నాకు ఆకలిగా ఉండదా?” అంది.

“నేను తీసుకురానా?” అన్నాడు మార్టిన్.

“తీసుకురా నాయనా! నేను ఆకలితో చస్తున్నాను.”

మార్టిన్ వెంటనే బయటికి వెళ్ళి ఆహారం తీసుకువచ్చాడు. ఎన్నిరోజుల్నించీ పస్తుపడుకుందో డరోతీ గ్రంబిట్ ఆబగా తిన్నది. తరవాత ఆయా నంతో పడి నిద్రపోయింది. ఒక గంట తరవాత లేచి మళ్ళీ కాస్త తిన్నది. ఇంతలో తలుపు తెరుచుకుని ఒక యువకుడు వచ్చాడు. తను డాక్టరుననీ, తన్ను పోలీసు వాడొకడు పంపించాడనీ చెప్పాడు. వృద్ధురాలిని పరీక్షించి “లాభంలేదు, బతక”దని పెదవి విరిచాడు.

“డాక్టర్! ఎంత డబ్బు కావల్సినా ఇస్తాను. నా పెద్దమ్మను బతికించండి” అని మార్టిన్ వేడుకున్నాడు.

డాక్టరు తల అడ్డంగా తిప్పి “లాభంలేదు. కొంచెం ద్రాక్షరసం ఇవ్వండి. కాసేపు సత్తువ వస్తుంది. అంతకన్న చేసేదేమీ లేదు,” అన్నాడు.

మార్టిన్ డాక్టరుకు డబ్బుచ్చాడు. మరికొన్ని నిమిషాల్లో ఒక కుర్రాడు ద్రాక్షపానీయం నీసా తీసుకొచ్చి మార్టిన్ చేతి కిచ్చాడు.

ఆ హాసీయం తాగగానే పెద్దమ్మకు కాళ్ళ జలం జేకూరింది. కళ్ళలోకి కాంతి వచ్చింది.

“ఎవరు నాయనా నువ్వు? నామీద నీ కెంత దయ?” అని మార్బిన్ ను పరిశీలనగా చూడసాగింది. కాని అతడు నీడలో కూర్చోడంచేత ముఖం కనిపించడం లేదు.

“మీ అబ్బాయి నాకు తెలిసినవాడేనండి. ఈమధ్య నాకు కనిపించాడు కూడాను.”

“నా అబ్బాయి మార్బిన్ చచ్చిపోలేడా?” అన్నది ఆమె.

“లేదమ్మా. బతికే ఉన్నాడు.”

“ఆ” అని డోర్ తీ గ్రంబిట్ నిర్భాంతకడినట్టు కొంతసేపు మానంగా ఉంది. తరవాత అతని చెయ్యి పట్టుకుని “నువ్వు కొంచెం వెలుగులోకి రా, నాయనా!” అంది.

మార్బిన్ వెలుగులోకి వచ్చాడు. “నేనేనమ్మా మార్బిన్ ని” అన్నాడు.

మార్బిన్ ను కౌగలించుకున్న దామె. మార్బిన్ కి దుఃఖం ఆగలేదు.

“వచ్చావా నాయనా! నువ్వు ఎప్పుడూ కలల్లోనే కనిపిస్తావు? ఈసారి కూడా కలలోనే కనిపించావా?” అన్నది పెద్దమ్మ.

“ఇది కలకాదు పెద్దమ్మా! నిజమే” అన్నాడు మార్బిన్.

“అవును కల కాదు. నిజమే. ఇదివరకు నువ్వు కలల్లో నవ్వుతూ ఉండేవాడివి. ఇప్పుడు ఏడుస్తున్నావు. ఇది నిజమే...” అంటూ ఆమె మెల్లిగా నిద్రపోయింది.

25

మిసెస్ డోర్ తీ గ్రంబిట్ చనిపోలేదు. మార్బిన్ పునరాగమనంతో ఆమె జబ్బు నయమై పునర్జన్మ ఎత్తి నట్లయింది. ఆమె తిరిగి ఆరోగ్యవంతురాలు కావడం అందరికీ ఆశ్చర్యం కలిగించింది. ఒకరోజున మళ్ళీ ఆమెను ఆప్ ధర్మ గ్రామంలో తమ శాతగృహానికి తీసుకొచ్చాడు మార్బిన్.

జాలీబోయ్ గారు మార్బిన్ ను తమ పెద్ద గుమాస్తాగా నియమించుకున్నారు. దానితో తృప్తి కలగక తమ వ్యాపారంలో వాలా కూడా ఇచ్చారు. బార్నీకి కూడా ఉద్యోగం ఇచ్చి తమవద్దనే ఉంచుకున్నారు.

సమస్యలతో రణం

(గతవారం సమస్యకు జవాబు)

వీశె బెల్లం ఖరీదు 0-8-0. ఎలా గంట, బాణి కాపలసిన బెల్లం 8 వీశెలు. దాని ఖరీదు 1-8-0.

నూకయ్య బెట్టి తూచినది 3½ వీశెలు, దాని ఖరీదు 1-12-0.

కాబట్టి మరో పావలా యిచ్చి ఏకముక్క (3½ వీశెలూ) పట్టుకు పొమ్మంటే తప్ప లేదుగా! కాని బాణి అలా ఊరుకోలేదు. అందులో 0-10-0 తీసుకుంది. ఎందులో? తను 8 వీశెల బెల్లానికి యిచ్చిన 1-8-0 లో, అంటే 0-14-0 ఉంచింది. ఆ ముక్కలో నగం (3½ వీశెలలో) 1½ వీశెల ఖరీదు 0-14-0 సరిపోయిందికదూ మరి!

కొంతకాలం తరవాత వీరందరూ జాలీబోయ్ గారి భవనంలోనే ఆయన బలవంతంమీద మకాం పెట్టారు. వృద్ధాప్యంలో మిసెస్ గ్రంబిట్ జీవితం ఏ చీకూచింతా లేకుండా గడిచిపోయింది. మార్బిన్ రాక్లర్ చేతుల్లో వ్యాపారం బాగా అభివృద్ధి పొందింది. జాలీబోయ్ వలెనే అతడుకూడా ధర్మపరుడై, బీదవారికి సహాయంచేస్తూ, అందరిచేతా మంచివాడనిపించుకున్నాడు.

ప్రతిరోజూ తనలన్నీ ముగిసిన తరువాత జాలీబోయ్, మార్బిన్, బార్నీ, పెద్దమ్మ—వీరంతా ఒక చోట కూర్చుని కబుర్లు చెప్పకునేవారు. మార్బిన్ తన దూరదేశపు ఆనుభవాలను వివరించి చెప్పేవాడు. బార్నీ కూడా మధ్యమధ్య వర్ణనలు కలిపేవాడు. వీరిరువురూ మాట్లాడుతూఉంటే ఎన్ని గంటలైనా కూర్చుని ముసలివాల్లిద్దరూ ఆనందిగా వినేవారు. బ్రెజిలియన్ అరణ్యాలను, అక్కడి ప్రకృతి వింతలను వర్ణించి చెబుతుంటే ముసలివారిద్దరూ తాముకూడా ఆ అరణ్యంలో, ఆ మృగాల మధ్య ఉన్నట్లే ఊహించుకుని మైమరచి పోయేవారు.

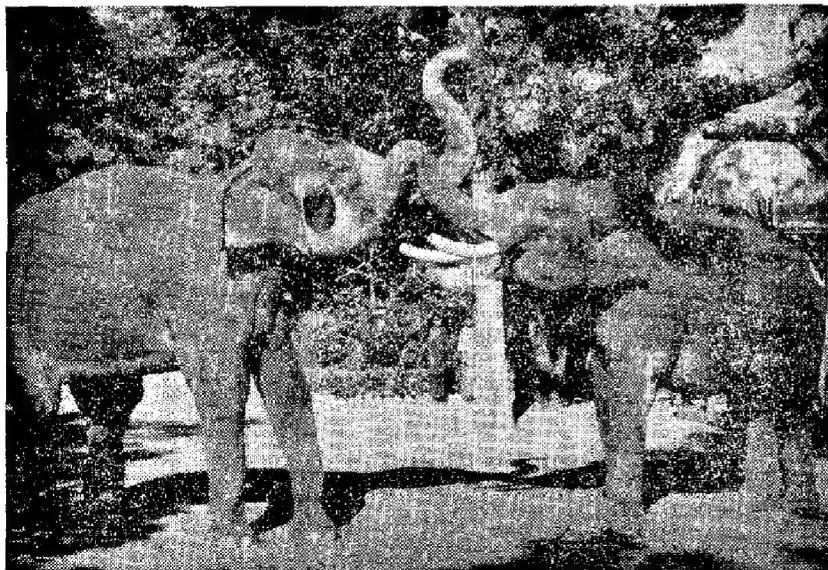
(అంతిమం)

దేనికి లేని తొండం ఏనుగుకు ఎందుకు?

అని జంతువుల సభలో ఒక రోజున వాగం జరిగింది మరే ఎందుకు? అంది లేడి అ మా య కం గా. కొను ఎందుకు? అంది జిరాఫీ వయ్యారంగా మెడ తిప్పకుంటూ. అలా అంటూనే ఆవు మెడ కాస్త వంచి, లేత పచ్చి గడ్డివరకలు నాలుగు కొరికింది. జిరాఫీ మెడ పైకి సారించి చిటారుకొమ్మనవున్న లేత రెమ్మలు నాలుగుతుంచి భుజించింది. ఏనుగు కదలకుండా మెడలకుండా, తొండంతో నేలమీది గడ్డి వరకలు నాలుగూ, చెట్టు మీది చిగురుటాకులు నాలుగు అందకుని ఆరగించింది. “ఇదుగో ఇదుగో నాకు తొండం” అంది.

నిజమే ఆహా, లేడి, మేకా ఆకలేస్తే మెడ వంచి నేలమీద గడ్డిని అందుకు తినగలవు. జిరాఫీ, ఒకావీ వంటి జంతువులకు చాలా పొడుగైన మెడలు కాబట్టి, ఎంత ఎత్తు చెట్టైనా సరే బాగా మెడ జాపి చిటారు

కొమ్మను ఉండే మిరాయి పొట్లాల వంటి లేత రెమ్మల్ని కోసుకు తింటాయి. ఏనుగకి అసలు మెడ కాలే - అంత పొట్టి అన్నమాట. దానికి నేలమీద గడ్డి అందదు, చెట్టుమీద రెమ్మ అందదు. అందుకని ఆయాసపడకుండా అదీ ఇవీ కూడా అందకోవడానికే తొండం ఉంది. మెడ అంత కురచ ఎందుకూ, ఒక్కరవ్వ పొడుగ్గా ఉంటే ప్రమాదం ఏముందీ? అంటే, చాలా ఉందని చెప్పాలి. ఏనుగు కుంభస్థలంతో చాలా పనులు చెయ్యాలి. ఏనుగు గున్నలకి ఒక చెట్టుమీద లేత రెమ్మలు తినాలని బుద్ధిపుడుతుంది. అవేమో అందవు. అప్పుడు తల్లి ఏనుగ తలకాయతో ఎంత పెద్ద చెట్టునయినా సరే నెట్టి నెట్టి నేలను పడత్రోస్తుంది. మెడ పొడుగ్గా ఉంటే, ఇలా తోసినపుడు, చెట్టు కూలడం మాట ఎలా ఉన్నా మెడ విరిగే ప్రమాదం ఉంటుంది

ఏనుగుకి తొండం ఎందుకు?

ఏనుగు పారం చెబుతున్న మేస్తారు, పిల్లలికి హుమారు కలిగించడానికి ఏనుగు-దర్జీ కథ కూడా చెప్పారు. కథలో దర్జీ, నూది తో ఏనుగు తొండం మీద పొడుస్తాడు. అప్పుడు ఏనుగకి కోపం వచ్చి, చెరువు కళ్ళి తొండంనిండా బురదనీళ్లు పీల్చి, మళ్ళీ దర్జీ కొట్టుమీద కొచ్చి కొట్టునిండా ఆ నీరు చిమ్ముతుంది.

అబ్బాయ్. ఏనుగుకి తొండం ఎందుకు? అని మేస్తారు అడిగారు.

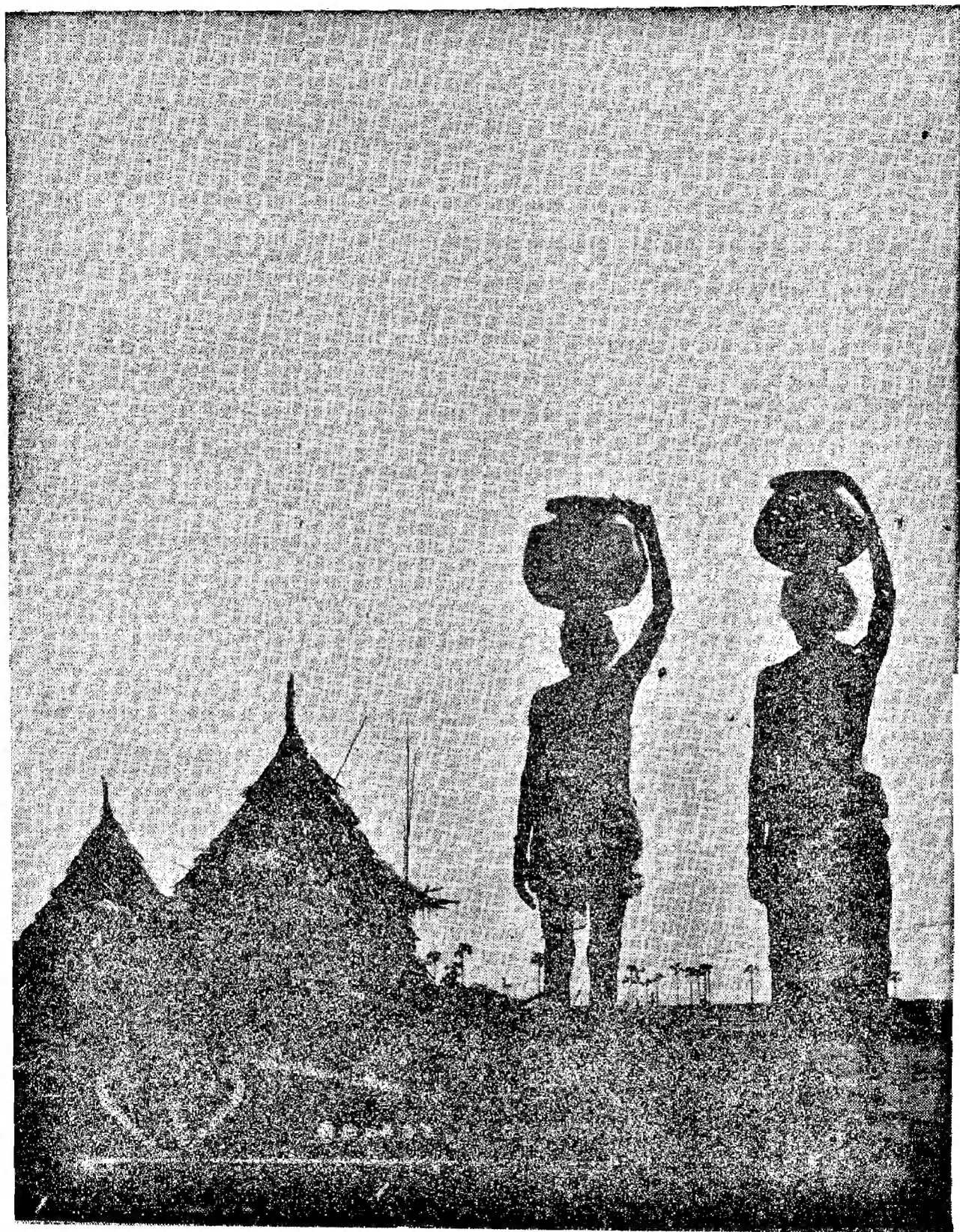
“దర్జీ వాడికొట్టుమీద నీరు చిమ్మడానికండీ” అని శిష్యుడు బదులు చెప్పాడు.

“అది కాదు బాబూ. దానికి తొండంవల్ల ఉపయోగం ఏమిటో చెప్పి.” అన్నారు గురువుగారు ఆశగా.

“పెద్ద పెద్ద దూలాలు మొయ్యడానికి, మావటివాణ్ణి ఎత్తి నెత్తిమీద కూర్చోపెట్టు కోవడానికే నండీ.”

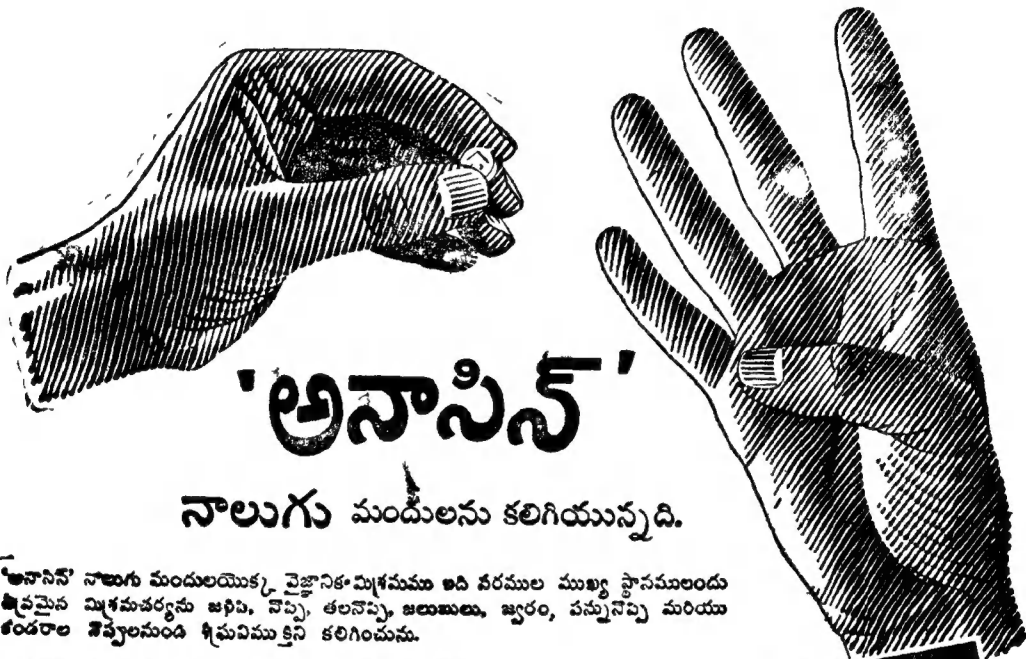
ఇక ఈ తొండంతో నీళ్ళు తాగుతుంది. చిమ్మనగ్రోవేలాగా, నిండా నీరు పీల్చి, చిమ్ముతుంది. దానికి అదే చెయ్యి. అదే ముక్కు. ఆత్మ రక్షణకి అదే ఆయుధం. అది లేక పోతే కథ లేదు.

అంబేద్కర్

జూలై ౨౨, ౧౯౫౦. నామమాసము - నామమాసము.

నాలుగు మందులను కలిగియున్నది.

'అనాసిన్' నాలుగు మందులయొక్క వైజ్ఞానికమిశ్రమము అది నరముల ముఖ్య స్థానములందు తీవ్రమైన మిశ్రమవర్ణము జరిపి, నొప్పి, తలనొప్పి, జలుబులు, జ్వరం, వస్తునొప్పి మరియు కండరాల నొప్పిలనుండి శిశువుముక్తిని కలిగించును.

- 1 ట్యునెన్, అదిక 4 క్రి నిచ్చు మరియు జ్వరనివారణ మొనర్చు గుణాలకు ప్రత్యాతి గాంచినది, జ్వరాన్ని తగ్గించడంలో మిక్కిలి 4 క్రిగలది
- 2 కపిన్, బలహీనానికి మరియు చిక్కిపోయినవందలకు తగిన ఔషధముని విరివిగా వాడబడుచున్నది
- 3 ఐనాసిటన్, తీవ్రమైన భాదా నివారణ జ్వర నివారణయని త్యాతిచెందినది
- 4 అసిటైల్ సాలిసిలిక్ ఆసిడ్, తలనొప్పి, మరియు అలాటి బాధలను పోగొట్టటకు మిగుల ఉపయోగపడుచున్నది.

ఈ నాలుగు మందులు సరిగ్గా వైద్యునియొక్క ఔషధయోగము వలె పనిచేయును 'అనాసిన్' గుండెకు హాని కలిగించదు, లేక కడుపును అనకతవక చేయదు నొప్పి, తలనొప్పి జలుబులు, వస్తునొప్పి మరియు కండరాల నొప్పిలనుండి శిశువులను మరియు చిరువయస్కులను విముక్తికొరకు విలక్షణము 'అనాసిన్'నే వాడండి

అక్షలాది

మందికి

భాదావిముక్తిని

కలిగించును

